

1301.

Na osnovu člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. avgusta 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O IZRADI IZMJENA I DOPUNA PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE
KOLAŠIN**

Član 1

Pristupa se izradi Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kolašin ("Službeni list CG - Opštinski propisi", broj 12/14) (u daljem tekstu: Izmjene i dopune PUP-a).

Izmjene i dopune PUP-a predstavlja planski osnov za korišćenje potencijala, održivi razvoj, očuvanje, zaštitu i unaprijeđivanje područja iz stava 1 ovog člana.

Član 2

Izmjene i dopune PUP-a se rade za cjelokupnu teritoriju opštine.

Površina obuhvata Izmjena i dopuna PUP-a iznosi cca 897 km².

Član 3

Za Izmjene i dopune PUP-a će se raditi strateška procjena uticaja na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16).

Član 4

Finansijska sredstva potrebna za izradu Izmjena i dopuna PUP-a obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore sa pozicije organa državne uprave nadležnog za održivi razvoj i turizam (u daljem tekstu: Ministarstvo) u iznosu od 10.000,00 eura.

Član 5

Rok za izradu Izmjena i dopuna PUP-a je devet mjeseci, od dana potpisivanja ugovora sa rukovodiocem izrade planskog dokumenta.

Član 6

Izmjene i dopune PUP-a se izrađuju na osnovu Programskog zadatka koji je sastavni dio ove Odluke.

Član 7

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3630
Podgorica, 1. avgusta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

PROGRAMSKI ZADATAK

ZA IZRADU IZMJENA I DOPUNA PROSTORNO – URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE KOLAŠIN

I. UVODNE NAPOMENE

Prostorno - urbanistički plan Opštine Kolašin je donešen 2014. godine ("Službeni list CG", broj 12/14) za period od 10 godina.

Cilj izrade Izmjena i dopuna Prostorno – urbanističkog plana Opštine Kolašin (u daljem tekstu: Izmjene i dopune PUP-a) je da se stvore planske pretpostavke za nove investicije, u skladu sa intencijom države Crne Gore za razvoj turizma i prosperiteta sjevernih opština.

Pravni osnov za donošenje Programskog zadatka za izradu Izmjena i dopuna PUP-a sadržan je u članu 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18) kojim je propisano da se do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore primjenjuju važeći planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona odnosno do roka iz člana 217 ovog zakona.

Državni i lokalni planski dokumenti predviđeni Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14) mogu se, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati odnosno mijenjati po postupku propisanom ovim zakonom.

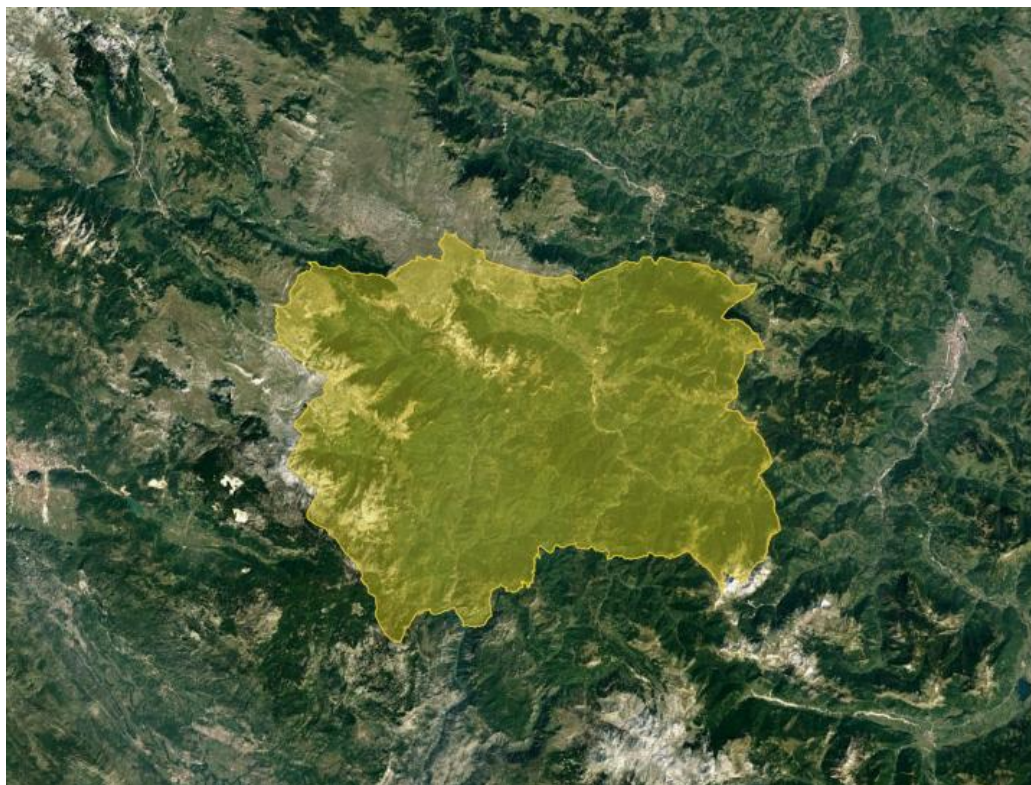
Državne planske dokumente donosi Skupština Crne Gore, a lokalne planske dokumente donosi Vlada Crne Gore.

II. OBUHVAT I GRANICE PLANA

Izmjene i dopune PUP-a se rade za cjelokupnu teritoriju opštine.

Orientacioni obuhvat Izmjena i dopuna PUP-a iznosi oko 897 km² i dat je na slici br.

1.

Slika br.1: Orientacioni obuhvat Izmjena i dopuna PUP-a Kolašin

III. USLOVI I SMJERNICE PLANSKOG DOKUMENTA VIŠEG REDA I RAZVOJNIH STRATEGIJA

U postupku izrade Izmjena i dopuna PUP-a treba obezbijediti sljedeći planerski pristup:

- sagledavanje ulaznih podataka iz Prostornog plana Crne Gore, Prostornog plana posebne namjene Bjelasica i Komovi, Detaljnog prostornog plana Autoput Bar – Boljare, Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020 i druge dokumentacije sa državnog i lokalnog nivoa (razvojna dokumenta, master planovi, studije);
- analizu i ocjenu postojeće planske i studijske dokumentacije;
- analizu uticaja kontaktnih zona na ovaj prostor i obrnuto;
- analizu i ocjenu postojećeg stanja (prirodni, stvoreni i planski uslovi);
- sagledavanje mogućnosti za realizaciju sadržaja posebne namjene za potrebe odbrane, u odnosu na opredjeljenja planova višeg reda i potencijale i ograničenja konkretne lokacije.

IV. PRINCIPI, VIZIJA I CILJEVI PLANIRANJA, KORIŠĆENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Vizija razvoja prostora u obuhvatu Izmjena i dopuna PUP-a treba da prati viziju razvoja sjevernog regiona, koji, kao važan prostorni, ekonomski i društveni resurs Crne Gore, treba da se usmjerenom i kontrolisano razvija, koristeći na održiv način svoje prirodne, kulturne i stvorene potencijale. U daljem razvoju moraju se poštovati evropski standardi i vrijednosti i uspostaviti pravila za kvalitetnu regulaciju i upravljanje prostorom.

Osnovni cilj koji treba da se postigne je obezbjeđivanje planskih preduslova za razvoj opštine, naročito u smislu unapređenja kvaliteta turističkih usluga i razvijanja raznovrsne turističke ponude, održivog razvoja lokalne privrede, zaštite i očuvanja životne sredine.

V. KONCEPTUALNI OKVIR PLANIRANJA, KORIŠĆENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PLANSKOG PODRUČJA SA STRUKTUROM OSNOVNIH NAMJENA POVRŠINA I KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA

Konceptualnim okvirom uređenja prostora potrebno je obuhvatiti i razraditi sljedeće:

Sadržaji u prostoru i mjere zaštite

Kroz izradu Izmjena i dopuna PUP-a potrebno je preispitati prostorno - planska rješenja u okviru važećeg planskog dokumenta i preispitati mogućnost proširenja naselja i planiranja novih sadržaja kompatibilnih sa strategijom razvoja sjeverne regije. S obzirom na ubrzani razvoj turističke i druge ponude, javlja se potreba i izgradnjom novih objekata turističke namjene, kolektivnog stanovanja, centralnih djelatnosti i slično.

Nova gradnja objekata moguća je u vidu ograničenog pugušćavanja uz obezbjeđivanje slobodnih i zelenih površina.

Potrebno je: preispitati granice Generalne razrade u skladu sa razvojnim planovima (turizam, poslovno-servisne djelatnosti i sl) na potezima prema Ski centru i Mateševu; sagledati mogućnost davanja smjernica za direktno izdavanje uslova za rekonstrukciju objekata, kao i izgradnju objekata od lokalnog značaja i dr; dati smjernice za tretman neformalnih objekata i naselja.

U planiranju sadržaja neophodno je poštovati smjernice date planovima šire teritorijalne cjeline i one definisane Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list CG", br. 24/10 i 33/14).

Saobraćajna i tehnička infrastruktura

Planiranje potrebne tehničke infrastrukture treba bazirati na prethodno provjerenim mogućnostima postojećih mreža i njihovog korišćenja za sadržaje planirane ovim Izmjenama i dopunama PUP-a, vodeći računa o uslovima zaštite životne sredine.

Planirati propisno dimenzionisane elektro, hidrotehničke i telekomunikacione instalacije, te savremenu funkcionalnu mrežu u objektima i za potrebe ukupnog zahvata, u skladu sa propisima.

Planirati funkcionalnu hidrantsku mrežu i protivpožarni sistem, te javnu rasvjetu.

Svu infrastrukturu rješavati u svemu poštujući rješenja iz planova višeg reda i uz usaglašavanje sa uslovima koje propišu nadležni organi, institucije i preduzeća.

Uzimajući u obzir buduće namjene prostora potrebno je da infrastruktura zadovolji posebne standarde i ponudi savremena tehnološka rješenja.

Pejzažna arhitektura

Prilikom planiranja zelenih površina izvršiti podjelu po kategorijama zelenila. Slobodne, zelene površine obogatiti biljnim vrstama karakterističnim za predmetno područje i lokalne klimatske uslove.

Izmjenama i dopunama PUP-a Kolašin treba predvidjeti:

- maksimalno očuvanje i uklapanje postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila u nova urbanistička rješenja;
- karakteristične elemente parterne arhitekture i mobilijara u skladu sa tradicionalnim rješenjima;
- uspostavljanje optimalnog odnosa između izgrađenih i slobodnih zelenih površina;
- usklađivanje ukupne količine zelenih površina sa brojem korisnika;
- funkcionalno zoniranje slobodnih površina;
- povezivanje planiranih zelenih površina u jedinstven sistem sa posebnim odnosom prema neposrednom okruženju;
- linijsko zelenilo duž svih javnih komunikacija;
- usklađivanje kompozicionog rješenja sa namjenom (kategorijom) zelenih površina;
- potrebno je koristiti vrste otporne na ekološke uslove sredine i usklađene sa kompozicionim i funkcionalnim zahtjevima.

Smjernice i uslove u vezi navedenog neophodno je pribaviti od institucija nadležnih za poslove zaštite prirode i životne sredine.

Uslovi za izgradnju objekata i uređenje prostora

Izmjene i dopune PUP-a, shodno zakonskim odredbama, moraju da sadrže:

- urbanističko-tehničke uslove za izgradnju objekata i uređenje prostora (vrsta objekta, visina objekta, najveći broj spratova, veličina urbanističke parcele...);
- indekse izgrađenosti i zauzetosti;
- trase infrastrukturnih mreža i saobraćajnica i smjernice za izgradnju infrastrukturnih i komunalnih objekata;
- tačke priključivanja na saobraćajnice, infrastrukturne mreže i komunalne objekte;
- smjernice urbanističkog, arhitektonskog i pejzažnog oblikovanja prostora i sl.

Pri izradi Izmjena i dopuna PUP-a Kolašin potrebno je posebnu pažnju posvetiti održivom urbanističkom oblikovanju prostora i unaprjeđenju identiteta pojedinih zona i prostora u cjelini, klimatskim promjenama, zelenoj gradnji, kao i adaptivnim, fleksibilnim i integralnim instrumentima za arhitektonsko oblikovanje planiranih sadržaja.

VI. METODOLOGIJA

Prilikom izrade Izmjena i dopuna PUP-a pridržavati se metodologije definisane Pravilnikom o metodologiji izrade planskog dokumenta i bližem načinu organizacije prethodnog učešća javnosti ("Sl. list CG", broj 88/17).

VII. SADRŽAJ PLANSKOG DOKUMENTA

Obim i nivo obrade Izmjena i dopuna PUP-a treba dati tako da se u potpunosti primjene odredbe Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Paralelno sa izradom Izmjena i dopuna PUP-a predviđena je i izrada strateške procjene uticaja plana na životnu sredinu, u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16), čije elemente treba ugraditi u plan.

Izmjene i dopune PUP-a se izrađuju na kartama razmjere 1:25.000; 1:10.000; 1:5.000 i topografsko - katastarskim planovima razmjere 1:2.500.

Izmjene i dopune PUP-a, po utvrđenim fazama i za definisane segmente, treba da budu urađene i prezentovane u analognom i digitalnom formatu. Digitalni oblik – za tekstualni dio u standardu Microsoft Word i PDF formatu, a grafički u standardu Auto Cad i GIS fromatu.

Izmjene i dopune PUP-a se izrađuju na kartama, topografsko-katastarskim planovima i katastrima vodova u digitalnoj formi i georeferenciranim ortofoto podlogama, a prezentiraju na kartama i topografsko-katastarskim planovima u analognoj formi izrađenim na papirnoj podlozi i isti moraju biti identični po sadržaju.

Analogne i digitalne forme geodetsko-katastarskih planova moraju biti ovjerene od strane organa uprave nadležnog za poslove katastra.

VIII. OBAVEZE RUKOVODIOCA I STRUČNOG TIMA ZA IZRADU PLANA

Rukovodilac izrade Izmjena i dopuna PUP-a, će nadležnom Ministarstvu, dostaviti na uvid, odnosno stručnu ocjenu u skladu sa Zakonom, sljedeće faze:

- Koncept plana;
- Nacrt plana; i
- Predlog plana.

Rukovodilac izrade će na osnovu sintezne ocjene postojećeg stanja, prostorno planske i studijske dokumentacije, ocjene iskazanih zahtjeva i potreba zainteresovane javnosti i organa za tehničke uslove, ocjene prirodnih uslova za razvoj, a naročito u dijelu mogućnosti korišćenja prostora i pogodnost terena za gradnju i analize mogućnosti za usmjeravanje daljeg prostornog razvoja u planskom periodu, kao i zahtjeva za utvrđivanje područja od posebnog značaja i/ili područja sa posebnim režimom zaštite, izraditi koncept plana, saglasno Pravilniku.

Rukovodilac izrade će, saglasno Zakonu, dostaviti Nacrt Izmjena i dopuna PUP-a Ministarstvu kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura utvrđivanja Nacrta planskog dokumenta.

Rukovodilac izrade je dužan da u Predlog Izmjena i dopuna PUP-a, a nakon sprovedenog postupka i stručne ocjene i javne rasprave, ugradi sve prijedloge i mišljenja nadležnih organa.

Predlog Izmjena i dopuna PUP-a će rukovodilac izrade dostaviti Ministarstvu, kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura donošenja ovog planskog dokumenta.

Po usvajanju plana, rukovodilac izrade će Ministarstvu predati konačnu verziju plana u adekvatnoj formi koja je definisana Pravilnikom o načinu potpisivanja, ovjeravanja, dostavljanja, arhiviranja i čuvanja planskog dokumenta ("Službeni list CG", br. 76/17 i 73/18).

odgovarajuće mjere i radnje, prati i analizira pojave od značaja za rad, saraduje i pruža pomoć građanima.

Član 10

Poslovi iz člana 9 ovog pravilnika vrše se kroz patrolnu aktivnost na patrolnim rejonima.

Član 11

Zavisno od učestalosti narušavanja komunalnog reda i drugih okolnosti od značaja za održavanje komunalnog reda, patrolni rejonu mogu biti stalni, povremeni i sezonski.

Stalni patrolni rejon određuje se na području na kojem je potrebno da se poslovi komunalne policije vrše neprekidno.

Povremeni patrolni rejon određuje se na području na kojem je potrebno da se poslovi komunalne policije vrše u određeno vrijeme (određeno doba dana ili određene dane).

Sezonski patrolni rejon određuje se na području na kojem je potrebno da se poslovi komunalne policije vrše u određeno doba godine, neprekidno ili po potrebi.

Član 12

Za svaki patrolni rejon određuje se odgovarajući broj komunalnih policajaca, s tim da se, po mogućnosti, isti komunalni policajci određuju za isti rejon na duže vrijeme.

Izuzetno, patrolnu aktivnost može sprovoditi i jedan komunalni policajac, ako priroda zadatka i njegova lična bezbjednost to dopuštaju.

Prilikom sprovođenja patrolne aktivnosti, komunalni policajac dužan je da svoje kretanje prilagodi potrebama održavanja komunalnog reda.

Član 13

Patrolne aktivnosti vrše se na osnovu naloga načelnika komunalne policije.

Nalog iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) broj i datum izdavanja;
- 2) ime i prezime komunalnog policajca;
- 3) opis konkretnih zadataka;
- 4) vrijeme i opremu potrebnu za izvršenje zadataka;
- 5) potpis načelnika komunalne policije.

Član 14

Nalog iz člana 13 ovog pravilnika izdaje se pojedinačno za svakog komunalnog policajca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, jedan nalog može se izdati za najviše pet komunalnih policajaca koji u isto vrijeme i na istom mjestu vrše identične poslove.

U zavisnosti od vremena potrebnog za vršenje poslova komunalne policije, nalog se može izdati za određeni broj dana, nedjelja i mjeseci.

Član 15

Načelnik komunalne policije dužan je da vrši kontrolu izvršavanja zadataka od strane komunalnog policajca koji sprovodi patrolnu aktivnost.

Kontrola iz stava 1 ovog člana, vrši se povremeno i u različito vrijeme, a o izvršenoj kontroli sačinjava se pisani izvještaj.

Član 16

Komunalni policajac primjenjuje ovlaštenja po naređenju načelnika komunalne policije, a izuzetno, ako to razlozi hitnosti zahtijevaju, po sopstvenoj inicijativi.

Član 17

Komunalni policajac, u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, primjenjuje ovlašćenja koja moraju biti srazmjerna cilju zbog kojeg se preduzimaju.

Između više ovlašćenja primijenije se ono kojim se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje vršenje poslova komunalne policije.

Član 18

Komunalni policajac, u skladu sa Zakonom, daje upozorenja i izdaje naređenja na način da budu razumljiva, nedvosmislena i jasna.

Član 19

Komunalni policajac, prije utvrđivanja identiteta lica, u skladu sa Zakonom, usmeno se obraća licu čiji identitet utvrđuje sa zahtjevom da pokaže i stavi na uvid ličnu kartu, vozačku dozvolu ili putnu ispravu ili da usmeno saopšti podatke o svom identitetu.

Član 20

Prilikom zaustavljanja i privremenog isključivanja vozila iz saobraćaja, komunalni policajac treba da izabere najpogodnije i najbjebzjednije mjesto koje se nalazi izvan kolovoza.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozilo se može zaustaviti i na kolovozu, ako su gustina saobraćajnog toka, širina kolovoza i uslovi saobraćaja takvi da ne dolazi do ugrožavanja bezbjednosti komunalnog policajca i učesnika u saobraćaju i ako ne postoji mogućnost zaustavljanja van kolovoza.

Prilikom zaustavljanja vozila komunalni policajac stoji uz desnu ivicu kolovoza gledano u pravcu kretanja vozila koje zaustavlja, a na putu sa jednosmjernim saobraćajem može stajati i uz lijevu ivicu kolovoza, ako je to, s obzirom na uslove, pogodnije sa stanovišta bezbjednosti i neometanog odvijanja saobraćaja.

Član 21

Pregled objekata i prostorija, zemljišta, opreme i uređaja, sredstava rada i drugih predmeta, proizvoda koji se stavljaju u promet, robe u prometu i kontrolu prometa robe i pružanja usluga, u skladu sa Zakonom, komunalni policajac može izvršiti vizuelno, dodirrom, upotrebom drugih čula, kao i korišćenjem tehničkih sredstava.

Član 22

Komunalni policajac upotrebljava sredstva prinude, po pravilu, nakon što davanjem upozorenja i izdavanjem naređenja nije postigao svrhu njihovog davanja, odnosno izdavanja i to samo pod uslovima i na način propisan Zakonom i ovim pravilnikom.

Član 23

Komunalni policajac će, prilikom vršenja poslova iz svoje nadležnosti, u datoj situaciji, odnosno konkretnim okolnostima, upotrijebiti sredstvo prinude koje garantuje uspješno izvršenje zadatka, uz najblaže posljedice po lice prema kome se sredstvo prinude upotrebljava, a prestaće prestankom razloga za upotrebu.

Član 24

Ako je upotrebom sredstava prinude lice povrijeđeno, komunalni policajac će tom licu, bez odlaganja, pružiti prvu pomoć ili obezbijediti pružanje ljekarske pomoći, o čemu će se obavijestiti njegova porodica ili drugi srodnici.

Pomoć će se pružiti, odnosno obezbijediti i na zahtjev lica koje je prethodno tu pomoć odbilo.

Pružanje ljekarske pomoći ponudiće se i licu na kome nema vidljivih povreda.

Član 25

Komunalni policajac, u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, upotrebljava fizičku snagu, ručni sprej sa nadražujućim dejstvom i službenu palicu, u skladu sa Zakonom.

Komunalni policajac neće upotrijebiti službenu palicu prema licu koje pruža pasivni otpor.

Član 26

Sredstva za vezivanje se upotrebljavaju na način da se ne nanose nepotrebne tjelesne povrede vezanom licu, a po pravilu se jedno sredstvo za vezivanje koristi za jedno lice, a izuzetno isto sredstvo se može koristiti za dva lica istog pola.

Sredstva za vezivanje se, po pravilu, neće upotrijebiti prema licu koje ima povrede u predjelu ruku, osim ako se svrha upotrebe sredstava za vezivanje ne može ostvariti na drugi način.

Član 27

Komunalni policajac ne smije napustiti patrolni rejon prije isteka vremena trajanja smjene, osim u slučaju kad se u neposrednoj blizini izvršava krivično djelo ili kad je to neophodno radi sprječavanja neposredne opasnosti i to samo za vrijeme koje je neophodno da se spriječi ili prekine izvršenje ili uhvati izvršilac krivičnog djela, odnosno da se ukloni neposredna opasnost.

Član 28

Tablica za regulisanje saobraćaja (stop tablica) je u obliku kruga, prečnika najmanje 120 mm i pričvršćena je na odgovarajuću dršku.

Osnova stop tablice je žute boje, sa crvenom ivicom širine najmanje 20 mm. Na osnovi stop tablice ispisan je tekst: "STOP KOMUNALNA POLICIJA".

Stop tablica presvučena je reflektujućom materijom ili izrađena na način da se može osvijetliti sopstvenim izvorom svjetlosti, koji emituje svjetlost crvene boje.

Član 29

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližem načinu vršenja poslova i primjene ovlašćenja komunalne policije („Službeni list CG“, broj 60/15).

Član 30

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-011/19-5244

Podgorica, 13. septembra 2019. godine

Ministarka,
Suzana Pribilović, s.r.

1302.

Na osnovu člana 22 st. 2 i 9 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. avgusta 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O ODREĐIVANJU RUKOVODIOCA IZRADA IZMJENA I DOPUNA PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE KOLAŠIN I VISINI NAKNADE ZA RUKOVODIOCA I STRUČNI TIM ZA IZRADU IZMJENA I DOPUNA PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA

1. Ovom odlukom određuje se rukovodilac izrade Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kolašin (u daljem tekstu: Izmjene i dopuna PUP) i visina naknade za rukovodioca i stručni tim za izradu Izmjena i dopuna Prostorno-urbanističkog plana.

2. Za rukovodioca izrade Izmjena i dopuna PUP-a određuje se Sonja Radović Jelovac, dipl.ing.arh.

3. Rukovodiocu i stručnom timu iz tačke 1 ove odluke utvrđuje se naknada u ukupnom iznosu od 10.000 eura.

4. Iznos pojedinačnih naknada za rukovodioca izrade i članove stručnog tima, iz tačke 3 ove odluke, određuje se ugovorom koji Ministarstvo održivog razvoja i turizma zaključuje sa rukovodiocem izrade, odnosno članom stručnog tima.

5. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3630

Podgorica, 1. avgusta 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1303.

Na osnovu člana 20 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19), uz prethodno pribavljeno mišljenje Savjeta statističkog sistema, Vlada Crne Gore, na sjednici od 18. jula 2019. godine donijela je

STRATEGIJU RAZVOJA ZVANIČNE STATISTIKE 2019 - 2023. GODINE

UVOD

Strategijom razvoja zvanične statistike za period od 2019 - 2023. godine, utvrđuju se razvojni pravci i ciljevi zvanične statistike Crne Gore. Priprema je Uprava za statistiku, kao koordinator sistema zvanične statistike u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike. Svrha ovog dokumenta je da se definišu dugoročni operativni ciljevi razvoja statističkog sistema Crne Gore, kojim će se ispuniti strateški cilj statističkog sistema, a to je obezbjeđenje svim korisnicima, kvantitativne i reprezentativne informacije o ekonomskom, demografskom, socijalnom i stanju životne sredine u Crnoj Gori, po međunarodno definisanoj metodologiji i najvišim profesionalnim standardima.

Vizija statističkog sistema Crne Gore je proizvodnja koherentnih, relevantnih i objektivnih rezultata zvanične statistike, koji se temelje na međunarodnim konceptima, metodologijama i strogom režimu zaštite podataka.

Misija statističkog sistema Crne Gore je da obezbijedi adekvatne, relevantne, pouzdane i pravovremene rezultate zvanične statistike, kako bi se olakšalo planiranje i donošenje odluka Vlade Crne Gore i zajednica, kao i da obezbijedi proizvodnju i diseminaciju zvanične statistike u skladu sa naučnim principima, profesionalnom etikom i međunarodnim standardima.

Strategija razvoja zvanične statistike za period od 2019 - 2023. godine sadrži sedam operativnih ciljeva sa pratećim indikatorima i aktivnostima koje vode do ostvarenja definisanog cilja, kao i Akcioni plan koji definiše dinamiku realizacije, način izvještavanja i nadležne organe za realizaciju strateških ciljeva. Edukacija statističara, kao naučnika koji rade sa podacima, inovativnim rješenjima, korišćenjem novih izvora podataka, daljim usaglašavanjem zvanične statistike sa međunarodnim standardima i principima Kodeksa prakse evropske statistike su izazovi koji predstavljaju razvojne strateške ciljeve definisane Strategijom razvoja zvanične statistike u narednom petogodišnjem periodu. Strategija razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine, uključuje i specifične obaveze zvanične statistike Crne Gore prema procesu EU integracija i predstavlja svojevrsan plan usklađivanja za pregovaračko Poglavlje 18 - Statistika, njegova realizacija zahtijevaće značajno veća finansijska sredstva u odnosu na dosadašnju Strategiju razvoja zvanične statistike. Značajno veća ulaganja u zvaničnu statistiku u periodu 2019 - 2023. godina, proizlaze iz sljedećih razvojnih potreba:

- 1) Rješavanje problema poslovnog prostora za potrebe Uprave za statistiku – nedovoljan i neadekvatan poslovni prostor, onemogućava primjenu svih standarda Kodeksa prakse evropske statistike;
- 2) Povećanje broja zaposlenih za 39 izvršilaca do kraja 2023. godine, u odnosu na vrijeme pripreme Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine;
- 3) Uvođenje savremenih IT rešenja u svim fazama statističkog procesa - u vremenu brzog informacionog napretka, kao i u uslovima globalizacije, ovo predstavlja neophodnost, kako bi se povećala brzina i kvalitet u prikupljanju podataka, iskoristili novi raspoloživi izvori podataka i pratila nova vizija razvoja zvanične statistike „Big Data“. Stoga, je potrebno izvršiti nabavku savremenih licenciranih softverskih paketa za obradu i skladištenje podataka, kao i druge opreme koja je neophodna za osavremenjavanje postojećeg procesa.

1. ANALIZA STANJA U OBLASTI SISTEMA ZVANIČNE STATISTIKE CRNE GORE

Vlada Crne Gore je u januaru 2014. godine usvojila **Strategiju razvoja zvanične statistike za period 2014 – 2018. godine**. Paralelno sa kontinuiranim razvojem i unaprjeđenjem zvaničnog statističkog sistema i procesom usklađivanja crnogorskog statističkog sistema sa evropskim stekli su se uslovi za novim strateškim dokumentom **Strategijom razvoja zvanične statistike za period 2019 – 2023. godine**, koji bi uz postojeće statističke oblasti, obuhvatao i one oblasti koje se tek trebaju razvijati i primjenjivati, ali i definisao operativne ciljeve povezane sa daljim unaprjeđenjem zvaničnog statističkog sistema Crne Gore.

Zvanični statistički sistem Crne Gore obezbjeđuje brojčane i reprezentativne podatke i informacije o ekonomskim, demografskim i društvenim pojavama, kao i o pojavama iz oblasti radne i životne sredine u Crnoj Gori. Regulisan je Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19), koji uređuje organizaciju i rad sistema zvanične statistike, utvrđuje opšte principe za prikupljanje, obradu, proizvodnju, diseminaciju i čuvanje rezultata zvanične statistike, koje koriste zakonodavni, izvršni i sudski organi i ostali nadležni organi. Zakon je u skladu sa Regulativom (EZ) br. 223/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta o evropskoj statistici. Uvažavajući zahtjeve novog EU zakonodavstva iz oblasti zvanične statistike, 22. februara 2018. godine Vlada Crne Gore je donijela **Deklaracije o posvećenosti povjerenju u zvaničnu statistiku**.

Profesionalna nezavisnost Uprave za statistiku podržana je navedenim zakonom, a dodatno je ojačana donošenjem **Deklaracije o posvećenosti povjerenju u zvaničnu statistiku**. Usvajanjem Deklaracije o posvećenosti povjerenju u zvaničnu statistiku, Crna Gora se izdvojila ne samo kao prva među zemljama proširenja, nego i ispred značajnog broja zemalja Evropske unije, koja je primijenila novo EU zakonodavstvo iz oblasti zvanične statistike, čime garantuje visok nivo kvaliteta zvanične statistike.

Strategija razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine temelji se na relevantnim propisima Crne Gore i međunarodnim propisima koji se odnose na oblast zvanične statistike. Potreba za izradom nove strategije proizlazi iz pravne osnove definisane sljedećim dokumentima:

- članom 20, Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19);
- Regulativom Evropskog Parlamenta i Evropskog Savjeta o evropskoj statistici 223/2009;

- Regulativom (EK) 2017/1951 Evropskog Parlamenta i Evropskog Savjeta o evropskoj statistici od 25. oktobra 2017. Izmjenom Regulative (EK) br. 99/2013 o Evropskom statističkom programu od 2013. do 2017. godine i njegovim produžetkom do 2020. godine;
- Kodeksom prakse evropske statistike i
- saopštenjem Evropske komisije o viziji proizvodnje evropske statistike: The ESS Vision 2020.

Uprava za statistiku je glavni koordinator statističkog sistema Crne Gore i predstavlja nadležno tijelo za proizvodnju zvanične statistike u Crnoj Gori. Sistemom zvanične statistike Crne Gore obuhvaćeni su i drugi proizvođači zvanične statistike u okviru statističkih domena iz svoje nadležnosti: Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo finansija, Ministarstvo nauke, Poreska uprava, Uprava carina, Institut za javno zdravlje Crne Gore, Komisija za tržište kapitala Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za zdravstveno osiguranje.

Proizvođači zvanične statistike dužni su da prilikom prikupljanja, obrade i diseminacije statističkih podataka primjenjuju principe zvanične statistike, kao i metodološke i standarde za proizvodnju statistika iz svoje nadležnosti, po prethodno pribavljenoj saglasnosti nadležnog organa, radi proizvodnje transparentnih i međunarodno uporedivih podataka.

Aktivnosti zvanične statistike obavljaju se na osnovu petogodišnjeg Programa zvanične statistike i Godišnjeg plana zvanične statistike, koji se priprema u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike, a donosi ga Vlada Crne Gore.

Pravni okvir statističkog sistema:

- Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19);
- Strategija razvoja zvanične statistike 2014 – 2018. godine;
- Program zvanične statistike 2014 – 2018. godine;
- Godišnji plan zvanične statistike za 2018. godinu;
- Izveštaj o izvršenju Programa zvanične statistike;
- Izveštaj o izvršenju Godišnjeg plana zvanične statistike.

Ostali podzakonski akti su:

- Standardna klasifikacija zanimanja („Službeni list CG”, broj 10/11);
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku (br. 01-2338 od 4. septembra 2014. godine);
- Pravilnik o čuvanju statističkih podataka („Službeni list CG”, broj 47/12);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o korisnicima individualnih statističkih podataka („Službeni list CG”, broj 53/12);
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korišćenja podataka iz statističkih registara („Službeni list CG”, broj 6/13);

Strategijom razvoja zvanične statistike utvrđuju se razvojni pravci i ciljevi zvanične statistike Crne Gore za period od pet godina. Ovim dokumentom definisan je strateški cilj, operativni ciljevi i vizija zvaničnog statističkog sistema Crne Gore.

Programom zvanične statistike definisane su aktivnosti zvanične statistike, koje su u skladu sa Strategijom razvoja zvanične statistike. Ovim dokumentom definisani su opšti i sektorski razvojni ciljevi. Radi izvršenja Programa zvanične statistike za svaku kalendarsku godinu donosi se **Godišnji plan zvanične statistike**. Godišnji plan zvanične statistike, je izveden iz Programa zvanične statistike, kao kratkoročni dokument, koji detaljnije razrađuje statističke aktivnosti za relevantnu godinu. **Izveštavanje o izvršenju Programa i Godišnjeg plana zvanične statistike** definisano je odredbama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike, a usvoja ih Vlada Crne Gore.

Određena pitanja funkcionisanja zvaničnog statističkog sistema regulisana su posebnim podzakonskim aktima. U cilju realizacije zakonskog okvira o funkcionisanju bezbjedonosnog sistema i statističke povjerljivosti usvojen je **Pravilnik o čuvanju statističkih podataka** kojim se uređuje način, vrijeme, tehnički uslovi i organizacija čuvanja statističkih podataka, radi sprječavanja njihovog uništavanja, otuđivanja i neovlašćenog korišćenja, kao i **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o korisnicima individualnih statističkih podataka**, kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o korisnicima individualnih statističkih podataka. **Pravilnikom o sadržaju, načinu vođenja i korišćenja podataka iz statističkih registara** se reguliše vođenje i korišćenje podataka iz statističkih registara.

Uloga Strategije razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine, usmjerava rad zvaničnog statističkog sistema ka postizanju najvažnijih operativnih ciljeva u navedenom vremenskom periodu, ali istovremeno služi i za predstavljanje proizvođača zvanične statistike, korisnicima i javnosti. U cilju kontinuiranog nastavka i ispunjenju cilja definisanog prethodnom Strategijom razvoja zvanične statistike 2014 – 2018. godine, korisnicima i široj javnosti u periodu od 31. jula do 15. septembra 2018. godine, predlog Programa zvanične statistike za period 2019 - 2023. godine bio je javno dostupan u cilju davanja sugestija, predloga i komentara na isti. Većina predloga je prihvaćena i uvrštena u Program zvanične statistike 2019 - 2023. godine, što daje značajan dopinos razvoju statističkog sistema zvanične statistike i razvoju društva.

Strategija razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine prati ključne ciljeve u pogledu proizvodnje rezultata zvanične statistike definisane **Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine**, a u skladu sa Programom zvanične statistike za period 2019 - 2023. godine. U tom smislu, jedan od glavnih pokazatelja napretka u ovoj oblasti biće veća dostupnost indikatora i poboljšan plasman Crne Gore u bazi indikatora sa UN liste indikatora održivog razvoja. Rezultati se mogu očekivati samo ako se omogući zadovoljavajući nivo opremljenosti resursima (prostornim, tehnološkim i finansijskim), kao i odgovarajućim nivoom razvijenosti ljudskih resursa. U pitanju je izuzetan izazov koji je neophodno podržati značajnim povećanjem izdvajanja iz Budžeta Crne Gore za dodatna statistička istraživanja.

Zvanični statistički sistem Crne Gore, u periodu pristupnih pregovora za članstvo Crne Gore u EU, znatno je unaprijeđen i harmonizovan sa zakonodavstvom i standardima EU. Uspješno su realizovane obaveze definisane Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i zabilježen napredak čime je postignuta umjerena spremnost za članstvo, a ujedno ispunjen definisan cilj prethodnom Strategijom razvoja zvanične statistike 2014 – 2018. godine.

Strategijom razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine nastavlja se usklađivanje sa zahtjevima Evropske unije, ali i najboljom evropskom praksom. Shodno tome definisan je zakonodavni, strateški i administrativni okvir u **Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2019 - 2020. godine.**

Pregovori u okviru Poglavlja 18 – Statistika, obuhvataju usklađivanje crnogorskih pravnih propisa s pravnom tekovinom EU iz oblasti zvanične statistike. Ova oblast se smatra naročito značajnom zato što će pozitivne promjene koje će proisteći iz uspješnog procesa pregovora, kao rezultat imati bolji kvalitet, dostupnost i vjerodostojnost statističkih podataka, kao osnove za kreiranje javnih politika, što će stvoriti bolje uslove za dinamičniji društveni i ekonomski razvoj Crne Gore. Oblast zvanične statistike je u procesu pregovora zastupljena kao posebno pregovaračko poglavlje, ali je od velike važnosti i za napredak u ostalim pravne tekovine EU poglavlja, imajući u vidu povezanost s mnogim oblastima u okviru pregovora. Na bazi podataka koje proizvede zvanična statistika mjerice se napredak u svim oblastima javnih politika, a Strategija razvoja zvanične statistike će adresirati zadatke i aktivnosti koje će doprinijeti ispunjavanju završnih mjerila za Poglavlje 18 – Statistika.

Od momenta otvaranja poglavlja značajno je povećan broj istraživanja odnosno raspoloživost podataka koji su neophodni za vođenje različitih državnih politika i dodatno praćenje ispunjenja kriterijuma u velikom broju pregovaračkih poglavlja, usvojen je veliki broj evropskih standarda i legislativa. Programom zvanične statistike 2019 - 2023. godine planirane su 234 statističke aktivnosti, različite periodičnosti sprovođenja. U prethodnom petogodišnjem periodu proizvođači zvanične statistike Crne Gore, u prosjeku su na godišnjem nivou realizovali 216 statističkih istraživanja, koja se realizuju i razvijaju u skladu s međunarodnim metodologijama, a uz finansijsku i ekspertsku podršku pretpristupnih IPA fondova i tako povećan prenos podataka EUROSTAT-u i unaprijeđene sve sektorske statistike (makroekonomska, poljoprivredna, poslovna, industrija, energetika, saobraćaj, turizam, cijene, spoljna trgovina, životna sredina i druge).

Ključni rizici identifikovani od strane EK – EUROSTAT-a, evidentirani i u Izvještajima o napretku Crne Gore za period 2014 - 2018 . godina, su:

- potreba za značajnim povećanjem ljudskih i finansijskih resursa Uprave za statistiku (postojeći kapaciteti, bez obzira na dobre rezultate prethodnog perioda, neće moći da ispune zahtjeve značajno povećane tražnje Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji);
- dalje usaglašavanje sa ESA 2010 standardima, uključujući statistiku javnih finansija i
- nedostatak poslovnog prostora (rizici neadekvatnog poslovnog prostora koji utiču na dalji proces statističke proizvodnje: (i) nemogućnost obezbjeđivanja radnog prostora i smanjena produktivnost zaposlenih, usljed neadekvatnih uslova rada; (ii) bezbjedonosni rizici pristupa zgradi, a samim tim i individualnim podacima usljed nepostojanja adekvatne arhive za skladištenje; (iii) tehnički nedostaci koji ograničavaju modernizaciju procesa proizvodnje zvanične statistike, kao i primjenu tehničkih i drugih bezbjedonosnih standard, koje treba primijeniti u čuvanju, skladištenju i tretmanu povjerljivih podataka).

Usljed nedostatka ljudskih, finansijskih i prostornih kapaciteta, povećan je rizik od neispunjenja obaveza kako u poglavlju 18. Statistika, tako i drugim poglavljima za koje su podaci zvanične statistike neophodni. U okviru svoje dvostruke uloge Uprava za statistiku je posvećena obezbjeđivanju zvanične statistike relevantne za donošenje i praćenje nacionalne politike, kao i politika koje se definišu na nivou EU. Dvostruka uloga iziskuje dodatan rad i ulaganje zaposlenih ovog organa što dodatno opterećuje dinamiku redovnog posla. Uprava za statistiku trenutno obavlja svoju dvostruku ulogu sa polovinom radnih kapaciteta koji mu je neophodan za sprovođenje redovnog posla, što ukazuje na veliki rizik za održavanje trenutnog i postizanje daljeg napretka.

Takođe, budući izazov za Upravu za statistiku je izmjena pravnog okvira i usaglašavanje sa nacionalnim zakonodavstvom. Naime, izmjenom člana zakona omogućilo bi se korišćenje neophodnih podataka iz administrativnih registrima i baza, uključujući i identifikatore za razvoj, proizvodnju i diseminaciju zvanične statistike. Izmjenom pravnog okvira na ovaj način, oslobodili bi se resursi koji bi se koristili za nove zadatke i obaveze, a smanjio teret ispitanika i povećao kvalitet podataka. U cilju ispunjenja ovog cilja, na predlog Uprave za statistiku, Vlada Crne Gore je donijela dvije informacije iz ove oblasti (1) **Informaciju o korišćenju administrativnih izvora u statističke svrhe** (usvojena na 139 sjednici Vlade Crne Gore od 10. decembra 2015. godine) i (2) **Informaciju o pripremama registarskog popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine s predlogom mjera za unaprjeđenje stanja** (usvojena na 64 sjednici Vlade Crne Gore od 02. februara 2018. godine) koje imaju za cilj da ukažu na preduslove, koje je neophodno ispuniti za realizaciju registarskog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine, ali i na značaj korišćenja ove metode zbog ušteda, kako po pitanju finansija, tako i angažovanja ljudskih resursa.

Izmjena pravnog okvira zvanične statistike pokrenuta od strane Uprave za statistiku, usaglašena je sa Regulativom (EZ) br. 223/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta o evropskoj statistici i dobila je pozitivno mišljenje od strane Evropske komisije. U narednom periodu vrši će se usaglašavanje sa nacionalnim zakonodavstvom i njegovo usvajanje.

Zvanična statistika Crne Gore važna je ne samo u nacionalnim, nego i u međunarodnim okvirima, jer omogućava poređenje pojedinih aspekata društvenog i ekonomskog razvoja sa drugim zemljama. Poseban naglasak u oblasti zvanične statistike, stavlja se na integraciju zvaničnog statističkog sistema Crne Gore u Evropski statistički sistem (ESS), što omogućava usporedivost zvaničnih statističkih rezultata Crne Gore, sa podacima država članica EU.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku predviđeno je 200 službeničkih i namješteničkih radnih mjesta. Trenutni broj zaposlenih u Upravi za statistiku je 103 lica, a nedostatak zaposlenih 97 ili 48.5%, predstavlja jedan od izazova u ostvarivanju strateških ciljeva. Obrazovna struktura zaposlenih je zadovoljavajuća; 80 zaposlenih ima visoku stručnu spremu, 14 zaposlenih ima diplomu završenih magistarskih studija, 1 zaposleni ima diplomu završenih doktorskih studija, a ostatak zaposlenih ima srednjoškolsko obrazovanje, koje zadovoljava potrebe za radnim mjestom. Jedan od operativnih ciljeva Strategije razvoja zvanične statistike za period 2019 - 2023. godine je

„Edukacija statističara, kao naučnika, koji rade sa podacima“, kojim će se podstići razvoj znanja i vještina statističara, kao stručnog i profesionalnog kadra, kao i stvaranje nove generacije statističara, kao „naučnika koji rade sa podacima“ od kojih će se očekivati duboko poznavanje novih teorija i metoda kojima se obrađuju „veliki podaci“.

Pored ograničenosti koja je prouzrokovana nedostatkom ljudskih kapaciteta, Uprava za statistiku se suočava i sa nedostatkom adekvatnih prostornih kapaciteta. Naime, ovaj organ koristi zgradu zajedno sa Privrednim sudom, što značajno ograničava radni prostor i primjenu tehničkih i bezbjedonosnih standarda, koje mora da primjenjuje u radu. Neadekvatan poslovni prostor Uprave za statistiku direktno utiče na povredu principa Kodeksa prakse evropske statistike, na kojima se zasniva rad zvanične statistike. Crna Gora je jedina zemlja u regionu koja još uvijek nije riješila problem neadekvatnog poslovnog prostora, koji utiče na povredu osnovnih principa zvanične evropske statistike.

U cilju definisanja neophodnih uslova za rješavanje poslovnog prostora Uprave za statistiku, pripremljena je „**Funkcionalna analiza za potrebe nabavke poslovnog prostora za poslovanje**“, a imajući u vidu dokumenta koja je usvojila Vlada Crne Gore i to:

- važeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku (200 radnih mjesta), koji je Vlada Crne Gore usvojila 4. septembra 2014. godine;
- principe kvaliteta proizvodnje zvanične statistike, koji su definisani Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (“Službeni list CG”, br. 18/12 i 47/19), kao i Kodeksom prakse Evropske statistike za nacionalne statističke institucije i statističke institucije EU.

Funkcionalna analiza za potrebe nabavke poslovnog prostora za poslovanje je dostavljena Ministarstvu finansija 30. januara 2018. godine čime se želi ukazati na potrebu trajnog i adekvatnog rješavanja ovog problema, koji Evropska komisija ističe kao neophodan sa aspekta daljeg razvoja, ali i imidža koji zvanična statistika mora imati. Definisane opštih i posebnih uslova koji bi obezbijedili adekvatnost poslovnog prostora Upravi za statistiku, urađeno je imajući u vidu nacionalno i evropsko zakonodavstvo.

Zvanični statistički sistem Crne Gore i implementacija operativnih ciljeva se zasniva na principima Kodeksa prakse evropske statistike, koji su u potpunosti inkorporirani u Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, a to su: profesionalna nezavisnost; mandat za prikupljanje podataka; adekvatnost resursa; posvećenost kvalitetu; povjerljivost statističkih podataka; nepristrasnost i objektivnost; dobra metodologija; odgovarajuće statističke procedure; smanjenje opterećenosti izvještajnih jedinica; ekonomičnost troškova; relevantnost; tačnost i pouzdanost; blagovremenost i preciznost; koherentnost i uporedivost, kao i dostupnost i jasnost podataka. Uprava za statistiku je standardizovala statističke procese usvajanjem 54 interne procedure, usvojila je **Strategiju upravljanja kvalitetom** i Vodič za zaposlene za njenu implementaciju, čime je implementirala principe Kodeksa prakse evropske statistike.

Evaluacija i izvještavanje o primjeni Kodeksa prakse evropske statistike u zvanični statistički sistem Crne Gore, vrši se od strane EK - EUROSTAT-a, u okviru redovne misije procjene statističkih sistema država članica EU, kandidata i potencijalnih kandidata. Zvanični statistički sistem Crne Gore evaluiran je 2009. 2012. i 2018. godine. Cilj misija procjena statističkog sistema bio je da se procijeni usklađenost sistema zvanične statistike Crne Gore sa Kodeksom prakse evropske statistike, da se ocijeni koordinaciona uloga Uprave za statistiku u okviru statističkog sistema, da se istakne najbolja praksa koja se može usvojiti, kao i da se daju preporuke u vezi aktivnosti koje su potrebne u pogledu potpune usklađenosti sa Kodeksom prakse evropske statistike.

Stručni tim kojeg čine ukupno četiri člana: dva člana Nacionalnog statističkog instituta nominovanih od strane Evropskog komiteta za statistiku uključujući i predsjedavajućeg i jedan predstavnik iz EUROSTAT-a, u trajanju od minimum 3 dana, zaključili su da sistem zvanične statistike Crne Gore ima sveobuhvatan niz instrumenata za upravljanje statističkim sistemom na efikavan način. To podrazumijeva zaokružen zakonodavni okvir, u kojem se definiše eksplicitna koordinacija zvanične statistike, kao jedne od aktivnosti Uprave za statistiku.

Izveštaji o procjeni sprovođenja Kodeksa prakse evropske statistike u Crnoj Gori su dostupni na zvaničnoj web stranici Uprave za statistiku.

Posljednjih godina tehnološki napredak i zahtjevi korisnika su se znatno promijenili, što se nužno odrazilo i na prirodu statističkih istraživanja, tako da se pored visokog kvaliteta rezultata zvanične statistike, postavljaju i novi izazovi koji proizlaze iz promjene pristupa proizvodnji zvanične statistike i stvaranju višedimenzionalnim baza podataka. U skladu sa tim, Uprava za statistiku će u narednom petogodišnjem periodu raditi na re-dizajniranju informaciono-komunikacionog okvira, razvojem integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike.

Uvođenje savremenih IT rešenja u svim fazama statističkog procesa - u vremenu brzog informacionog napretka, kao i u uslovima globalizacije, predstavlja neophodnost, kako bi se povećala brzina i kvalitet u prikupljanju podataka, iskoristili novi raspoloživi izvori podataka i pratila nova vizija razvoja zvanične statistike „Big Data“. Stoga, je potrebno izvršiti nabavku savremenih licenciranih softverskih paketa za obradu i skladištenje podataka, kao i drugu opremu koja je neophodna za osavremenjavanje postojećeg procesa.

Budžetska ograničenja predstavljaju dodatni zahtjev za veću isplativost u prikupljanju i obradi podataka, zahtijevajući uvođenje optimalnih metoda prikupljanja podataka, koristeći moderna informaciono i komunikaciona rješenja gdje je to moguće, kao veće korištenje administrativnih izvora podataka. Uprava za statistiku za prikupljanje podataka najčešće koristi PAPI metod (Paper and pencil interviewing), ali sve više ispitanici imaju mogućnost davanja podataka on-line, primjenom CAWI (Computer aided web interviewing) i CAPI (Computer aided personal interviewing) metoda.

Takođe, Uprava za statistiku je u proteklom periodu potpisala 22 sporazuma o saradnji sa imaoima administrativnih podataka i tako umanjila procenat korišćenja PAPI metoda, a povećala primjenu korišćenja administrativnih izvora na 49 statističkih istraživanja. Operativni cilj definisan Strategijom razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine „*Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike*“, je nastavak cilja definisanog prethodnom strategijom razvoja, kojim se želi postići veće korišćenje administrativnih izvora.

2. OPERATIVNI CILJEVI SA PRATEĆIM INDIKATORIMA USPJEHA

STRATEŠKI CILJ

Cilj zvanične statistike je da obezbjeđuje svim korisnicima, kvantitativne i reprezentativne informacije o ekonomskom, demografskom, socijalnom i stanju životne sredine u Crnoj Gori, po međunarodno definisanoj metodologiji i najvišim profesionalnim standardima.

VIZIJA

Vizija statističkog sistema Crne Gore je proizvodnja koherentnih, relevantnih i objektivnih rezultata zvanične statistike, koji se temelje na međunarodnim konceptima, metodologijama i strogom režimu zaštite podataka.

MISIJA

Misija statističkog sistema Crne Gore je:

1. da obezbijedi adekvatne, relevantne, pouzdane i pravovremene rezultate zvanične statistike kako bi se olakšalo planiranje i donošenje odluka u okviru Vlade Crne Gore i zajednice;
2. da obezbijedi da je proizvodnja i diseminacija zvanične statistike u skladu sa naučnim principima, profesionalnom etikom i međunarodnim standardima.

OPERATIVNI CILJEVI

1. Uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka i razvoj partnerstva;
2. Edukacija statističara kao naučnika koji rade sa podacima;
3. Dalje usaglašavanje i inoviranje zvanične statistike sa međunarodnim standardima/preporukama;
4. Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike;
5. Dalja implementacija Kodeksa kvaliteta zvanične statistike;
6. Razvoj IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike;
7. Razvoj diseminacije i komunikacije podataka u skladu sa potrebama digitalnog društva.

1. OPERATIVNI CILJ	Uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka i razvoj partnerstva
KLJUČNI IZAZOVI	<p>Imajući u vidu da se potrebe korisnika vrlo brzo mijenjaju, kao i da tražnja za podacima postaje sve izraženija, planira se uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka, u cilju objašnjenja, prezentovanja i diferenciranja statističkih proizvoda. Na ovaj način steći će se bolji uvid u sadašnje i buduće zahtjeve korisnika za podacima, kao i potrebe za statističkim uslugama.</p> <p>Takođe, sa korisnicima podataka, prije svega univerzitetima, naučno-istraživačkim institucijama, privatnim kompanijama, NVO sektorom i drugim, razvijaće se odnos partnerstva i u proizvodnji zvanične statistike. Izvori podataka kojima raspolaže akademska zajednica do kojih dolazi realizacijom primarnih naučnih istraživanja, kao i izvori podataka privatnih kompanija, mogu biti od velikog značaja za proizvodnju zvanične statistike. Razvijanje partnerstva baziralo bi se na principima kvaliteta zvanične statistike sa ciljem da se poveća pravovremenost, raspoloživost i dostupnost rezultata zvanične statistike.</p> <p>U cilju unaprjeđenja znanja i stručnosti, razvijaće se i realizovati edukativni programi za korisnike podataka i partnere, kako bi se povećala statistička pismenost i identifikovala pogrešna upotreba podataka, a sve s ciljem da se institucije i pojedinci osnaže da efektivno koriste zvaničnu statistiku u svom poslovanju.</p>
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none">– Uspostavljanje stalnog foruma korisnika u cilju sagledavanja njihovih potreba za rezultatima zvanične statistike;– Povećati značaj korisnika podataka u radu Savjeta statističkog sistema;– Uključivanje zahtjeva korisnika kroz petogodišnji Program zvanične statistike i njihova realizacija na godišnjem nivou, kroz Plan zvanične statistike u partnerstvu sa proizvođačima zvanične statistike;– Organizovati donatorske sastanke u cilju stvaranja mogućnosti za učešće partnera u finansiranju statističkih aktivnosti kroz donacije ili druge oblike finansiranja;– Promovisanje statističke pismenosti putem: (i) organizovanih javnih diskusija, seminara i konferencija (ii) uvođenje programa obuka u saradnji sa akademijom, civilnim društvom, privatnim sektorom i drugim zainteresovanim stranama (iii) organizovanje tematskih radionica sa glavnim korisnicima u cilju pružanja informacija u interaktivnom i lako razumljivom načinu;– Organizovanje konsultativnih seminara sa medijima kao glavnim partnerom u procesu diseminacije rezultata zvanične statistike;– Uspostavljanje formalnih partnerstava u cilju razvijanja statističke zajednice;

- Redovno sprovođenje Istraživanja o zadovoljstvu korisnika uz detaljnu analizu dobijenih rezultata istraživanja, kao i monitoring relevantnosti i korisnosti postojećih rezultata zvanične statistike.
- Implementacija sugestija i komentara korisnika iz Istraživanja o zadovoljstvu korisnika iz sprovedenog dvogodišnjeg istraživanja 2019. i 2021. godine.

KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE

INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljane vrijednost	2023. ciljane vrijednost
Broj implementiranih zahtjeva korisnika, kroz petogodišnji Program i Godišnji plan zvanične statistike u partnerstvu sa akademijom, naučno-istraživačkom zajednicom, privatnim sektorom i drugim	Od ukupnog broja (65) predloga i sugestija prihvaćeno je 74% ili 48 predloga i sugestija zainteresovanih korisnika	Implementacija sugestija datih od strane korisnika i realizacija probnih istraživanja. Implementacija 80% od ukupnog broja prihvaćenih predloga i sugestija. 80%	Implementacija sugestija i istraživanja 100%
Veća zastupljenost korisnika zvanične statistike koje rade izvan državnih institucija - uključujući civilno društvo, sindikate, medije i lokalne vlasti u radnim grupama Savjeta statističkog sistem	4 člana	5 članova	6 članova
Rast zadovoljstva korisnika, na osnovu realizovanog istraživanja	Planirana realizacija Istraživanja o zadovoljstvu korisnika (2019.) i objavljivanje podataka	Realizacija Istraživanja o zadovoljstvu korisnika shodno dvogodišnjoj dinamici (2021.)	Realizacija Istraživanja o zadovoljstvu korisnika shodno dvogodišnjoj dinamici (2023.)

2.OPERATIVNI CILJ	Edukacija statističara kao naučnika koji rade sa podacima
--------------------------	--

Uvažavajući nivo digitalizacije društva, kao i „revoluciju podataka“, koja je otvorila nove šanse razvoju zvanične statistike, jedan od ključnih izazova za zvaničnu statistiku ostaje dalji razvoj znanja i vještina statističara kao stručnog i profesionalnog kadra, kao i stvaranje nove generacije statističara kao „naučnika koji rade sa podacima“ od kojih će se očekivati duboko poznavanje novih teorija i metoda kojima se obrađuju „veliki podaci“. Razvoj generacije statističara kao naučnika koji rade sa podacima, podrazumijevat će razvoj pojedinaca u profesionalnog statističara ne samo kroz radnu karijeru kao što je slučaj sada, već i razvoj kroz posebne edukativne specijalizovane fakultete i programe. Naučnici koji rade sa podacima, za razliku od statističara poseban doprinos treba da daju u istraživanju najnovijih naučnih trendova u prikupljanju podataka, primjeni novih načina i algoritama u prikupljanju i obradi podataka, a sve u cilju da se unaprijede postojeći i proizvode novi podaci u skladu sa visokim standardima kvaliteta. Svakako, novi metodi i izvori podataka zahtijevaju izmjene postojećih metodologija, kao prilagođavanje statističkog procesa novoj tehnološkoj paradigmi, što od statističara zahtijeva stalan proces usavršavanja i veću fleksibilnost, kako bi zvanična statistika pravovremenije bila dostupna korisnicima podataka.

Uprava za statistiku će preduzeti sve aktivnosti u okviru svojih nadležnosti, kako bi povećao broj zaposlenih sa jedne i proširio znanja i vještine postojećih zaposlenih, sa posebnim akcentom na razvoj nove generacije naučnika koji rade sa podacima.

Posebna pažnja u narednom periodu biće posvećena povećanju broja zaposlenih koji će završiti Evropski master zvanične statistike (EMOS), a koji se shodno licenci EK-EUROSTAT-a realizuje na Univerzitetu Donja Gorica u Crnoj Gori. Na ovaj način razviće se profesionalni statističari na isti način i kroz isti program obuke kao u svim zemljama EU koje realizuju EMOS program, što garantuje primjenu evropskih standarda u proizvodnji i razvoju zvanične statistike. Ujedno, nastaviće se sa realizacijom programa stažiranja u saradnji sa EUROSTAT-om i nacionalnim statističkim institutima EU, ali samo za oblasti statistike koje su na platformi razvoja novih metoda, novih izvora i procesa u prikupljanju, obradi i objavljivanju podataka.

AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada i priprema Startegije upravljanja ljudskim resursima; - Edukacija kadra u procesu prikupljanja, obrade i diseminacije rezultata zvanične
-------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – statistike, sa posebnim akcentom na modernizaciji procesa i upravljanje kvalitetom; – Edukacija nove generacije „naučnika koji rade sa podacima“ shodno EU licenciranom magistarskom programu (European Master of official statistics – EMOS) i doktorskim studijama u oblasti zvanične statistike; – Edukacija menadžera za upravljanje statističkim procesima shodno Kodeksu prakse evropske statistike; – Povećanje učešća predstavnika Uprave za statistiku i edukacija kadra u međunarodnim radnim grupama na temu modernizacije statističkih procesa i Big Data; – Redovno sprovođenje Istraživanja o zadovoljstvu zaposlenih; – Povećan broj zaposlenih u Upravi za statistiku.
--	---

KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE

INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Broj zaposlenih koji je uspješno završio European Master of official statistics – EMOS	4	5	6
Broj zaposlenih koji su uspješno završili višemjesečno stažiranje u EURO-STAT-u i nacionalnim statističkim institutima za statističke oblasti koje su u procesu inoviranja	31	33	35
Testiranje novih metoda u proizvodnji rezultata zvanične statistike putem probnih statističkih istraživanja	0	0	1

3.OPERATIVNI CILJ	Dalje usaglašavanje i inoviranje zvanične statistike sa međunarodnim standardima/preporukama
KLJUČNI IZAZOVI	<p>Proizvodnja zvanične statistike u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama koji regulišu oblast zvanične statistike, osnovni je cilj Uprave za statistiku. Stoga i u narednom periodu Uprava za statistiku će nastaviti da učestvuje u radu međunarodnih statističkih tijela/organizacija u cilju kreiranja zajedničkih pretpostavki za potpunu implementaciju međunarodnih metodologija sa jedne strane i da mijenja proces proizvodnje zvanične statistike u skladu sa novim statističkim standardima međunarodnih organizacija čiji je Crna Gora član sa druge strane.</p> <p>Uvažavajući dinamiku procesa EU integracija i činjenicu da je pregovaračko Poglavlje - 18 Statistika, otvoreno krajem 2014. godine, u narednom petogodištu planira se ispunjenje svi preduslova za završna mjerila ovog poglavlja, a time i zatvaranje pregovora za oblast zvanične statistike. Ipak, obaveza daljeg usklađivanja, inoviranja procesa i uvođenja novih statističkih istraživanja ostaje i nakon zatvaranja Poglavlja - 18 Statistika, posebno imajući u vidu izazove sa kojima se suočava zvanična statistika u savremenom društvu. Imajući u vidu da je Crna Gora član UN-a od 2006. godine, Uprava za statistiku redovno učestvuje u ime statističkog sistema Crne Gore u radu UN Statističke komisije i ispunjava obaveze koje proizilaze iz članstva kada je u pitanju zvanična statistika. Takođe, Uprava za statistiku aktivno učestvuje i u statističkim inicijativama UNECE-a. Za pojedine statističke oblasti/istraživanje razvijat će se saradnja i sa drugim UN agencijama: UNICEF, UNDP, UNODC, UNPFA i drugim.</p> <p>Takođe, imajući u vidu članstvo Crne Gore u Međunarodnom monetarnom fondu - MMF, statistički sistem Crne Gore 2011. godine postao je 102. članica Opšteg diseminacionog sistema MMF-a, čime su zvanični podaci i metodološka objašnjenja postala dostupna najširoj grupi korisnika, a preko standarda koji propisuje MMF.</p> <p>Od 2017. godine, podaci su dostupni i preko e-GDDS Međunarodnog monetarnog fonda.</p> <p>Pored usaglašavanja sa međunarodnim standardima, u narednom periodu radiće se na inoviranju procesa proizvodnje zvanične statistike, uvođenjem novih tehnologija i novih izvora podataka u skladu sa potrebama savremenog društva.</p>
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Usklađivanje metodologija statističkih istraživanja sa relevantnim metodološkim okvirom i konceptom kvaliteta EU; – Koordinacija aktivnosti sa nadležnim institucijama u cilju ispunjenja završnih mjerila Poglavlja 18 – Statistika shodno potpisanom Sporazumu o saradnji u oblasti statistike nacionalnih računa sektora opšte države i sa njom povezanih statistika (br. 01-1488 od 25.aprila. 2016. godine) – Proizvodnja indikatora održivog razvoja za potrebe globalnog izvještavanja (UN), kao i za potrebe regionalnog izvještavanja EU i UNECE regiona;

- Razvoj zvanične statistike u skladu sa drugim relevantnim međunarodnim standardima;
- Uspostavljanje MMF specijalnog sistema diseminacije podataka;
- Članstvo u raznim statističkim aktivnostima koji doprinose međunarodnoj reputaciji Crne Gore i promociji Uprave za statistiku.

KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE

INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Ispunjenje aktivnosti koje doprinose realizaciji završnih mjerila Poglavlja 18 – Statistika	40%	70%	90%
Broj proizvedenih indikatora za potrebe globalnog izvještavanja (UN), kao i za potrebe regionalnog izvještavanja EU i UNECE region	61%	65%	68%
Veća dostupnost rezultata zvanične statistike Crne Gore u statističkim bazama EUROSTAT-a i UN-a	57%	60%	63%
Veća dostupnost ekonomskih, finansijskih i socio-demografskih podataka Crne Gore shodno standardima Međunarodnog monetarnog fonda sa sistema za diseminaciju opštih podataka (e – GDDS)	Preporučena serija: dostupno 13 od ukupno 15 kategorija podataka; Dopunska serija: dostupno 5 od ukupno 6 kategorija podataka; Demografski indikatori: dostupna 1 od ukupno 1 kategorije podataka.	Preporučena serija: dostupno 15 kategorija podataka	Unaprijeđena periodičnost i pravovremenost diseminacije kategorija podataka iz preporučene serije

4.OPERATIVNI CILJ	Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike
KLJUČNI IZAZOVI	<p>U prethodnom periodu, zvanična statistika se temeljila isključivo na tradicionalnim izvorima podataka (anketna istraživanja i administrativni izvori), međutim savremeni tehnološki trendovi mnoge aspekte života pretvorili su u digitalne podatke i time otvorili nove mogućnosti u pogledu razvoja zvanične statistike. Danas, kako je nazivaju - revolucija podataka, kreirala je nove izvore koji se smatraju validnim za proizvodnju zvanične statistike (Big Data, Multisource, Internet of things i sl.). Pomenuti izvori mogu biti komplementarni tradicionalnim izvorima podataka u cilju poboljšanja pravovremenosti, dostupnosti i ostalih komponenti kvaliteta zvanične statistike, ali ih još uvijek ne mogu zamijeniti u potpunosti.</p> <p>Korišćenje novih izvora podataka, zahtijeva razvijanje novih metoda u prikupljanju, obradi, analizi podataka kako bi se garantovao kvalitet u skladu sa principima Kodeksa prakse zvanične statistike. To podrazumijeva uvođenje novih tehnika u prikupljanju podataka (CATI, CAWI, Web scraping, Web scanning itd) kroz nove investicije u IT sistem za prikupljanje, obradu, analizu i diseminaciju podataka.</p> <p>Posebnu pažnju u budućem periodu treba posvetiti razvoju partnerstva Uprave za statistiku i privatnih kompanija u oblasti trgovine i telekomunikacija, čije bi elektronske baze podataka na detaljnom nivou, značajno doprinijele uspostavljanju novih izvora podataka i novih metoda u statistici potrošnje domaćinstava, inflacije, nacionalnih računa (BDP), turizma i migracija.</p> <p>Pored korišćenja novih izvora podataka, posebna pažnja biće posvećena daljem korišćenju izvora podataka koji su u posjedu organa državne uprave u proizvodnji zvanične statistike, kako bi se smanjili troškovi proizvodnje rezultata zvanične statistike i opterećenost privrednih subjekata i građana u dostavljanju podataka putem anketa.</p>
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinacija aktivnosti u cilju izmjene člana 35 (Pristup administrativnim izvorima podataka) Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike; - Povećavati broj administrativnih izvora podataka u proizvodnji rezultata zvanične statistike; - Razvijati nove metode u prikupljanju podataka; - Razvijati i testirati nove izvore podataka u proizvodnji rezultata zvanične statistike, kao i omogućiti edukaciju zaposlenih u statističkom sistemu za korišćenje novih izvora podataka; - Implementirati pilot projekte i probna istraživanja sa novim izvorima podataka i metodama prikupljanja podataka u cilju ispitivanja primjene novih metoda i izvora u statističkoj proizvodnji; - Razvijati nove metode za pristup novim izvorima podataka u cilju procjene njihovog kvaliteta u skladu sa principima Kodeksa prakse evropske statistike.

KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU		
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE		
INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Porast broja statističkih istraživanja koja koriste nove izvore podataka	0	0	1
Porast broja statističkih istraživanja koja koriste administrativne izvore podataka	49	51	53
Porast broja novih metoda u prikupljanju podataka	CAWI, CAPI	CAWI, CAPI	CAWI, CAPI, CATI
Porast broja istraživanja kojima se testiraju novi izvori i metodi u proizvodnji zvanične statistike	1	2	3
Smanjenje opterećenosti izvještajnih jedinica	Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 81% Umjerena opterećenost 13% Visoka opterećenost 6%	Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 83% Umjerena opterećenost 11% Visoka optereženost 6%	Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 85% Umjerena opterećenost 9% Visoka optereženost 6%
5. OPERATIVNI CILJ	Dalja implementacija Kodeksa kvaliteta zvanične statistike		
KLJUČNI IZAZOVI	<p>Visok kvalitet rezultata zvanične statistike i usluga će i u narednom petogodišnjem periodu ostati ključna aktivnost zvanične statistike Crne Gore. Nastaviće sa proces unaprjeđenja kvaliteta u svim statističkim aktivnostima, ne samo u procesu proizvodnje zvanične statistike, već i u upravljanju procesima.</p> <p>Mehanizmi osiguranja kvaliteta zasnivaće se na definisanim standardima kvaliteta kroz primjenu i implementaciju modela upravljanja kvaliteta Total Quality management (TQM) i Generičkog modela statističkog poslovnog procesa (GSBPM). Primjena standarda osigurat će jasnu komunikaciju, dobru koordinaciju i saradnju u sistemu, tako da su sve komponente interoperabilne.</p> <p>Takođe, uvođenjem prakse samoocjenjivanja i interne revizije kvaliteta statističkih podataka, shodno EU praksi i preporukama EU revizija (Peer Review), osiguraće se održivost temeljnih principa zvanične statistike, kao što su Fundamentalni principi zvanične statistike Ujedinjenih nacija i Kodeksa prakse evropske statistike, koji su u potpunosti inkorporirani u Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19).</p> <p>Posebna pažnja posvetiće se aktivnostima u obezbjeđenju zaštite podataka primjenom Opšte regulative o zaštiti podataka o ličnosti (General data Protection Regulation – GDPR), za čiju primjenu je potrebno trajno rješavanje problema poslovnog prostora Uprave za statistiku, kako bi se stvorili uslovi za primjenu fizičkih, tehničkih i organizacionih mjera za zaštitu prostora i računarske opreme.</p>		
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Uvođenje i primjena Generičkog modela statističkog poslovnog procesa (GSBPM) koji služi za opisivanje i dokumentovanje svakog statističkog istraživanja na standardizovan i usklađen način; – Uspostavljen Generički model statističkog poslovnog procesa (GSBPM) kojim se podstiče integracija statističkog sistema primjenom istog modela kvaliteta u svim procesima statističke proizvodnje; – Dalje unaprjeđenje modela upravljanja kvaliteta Total Quality management (TQM); – Uvesti praksu samoprocjene i interne revizije kvaliteta statističkih podataka shodno EU praksi i preporukama EU revizija (Peer Review); – Riješen problem poslovnog prostora Uprave za statistiku u cilju potpune implementacije Kodeksa kvaliteta EU statistike i Opšte regulative o zaštiti podataka o ličnosti (General data Protection Regulation – GDPR); – Obezbeđenje zaštite podataka primjenom Opšte regulative o zaštiti podataka o ličnosti (General data Protection Regulation – GDPR). 		
KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU		
INSTITUCIJE	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE		

UKLJUČENE U REALIZACIJU			
INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Stalni procentualni rast implementiranih aktivnosti u skladu sa evaluacionim standardima definisanim principima Kodeksa prakse evropske statistike, predloženih u redovnim izvještajima sa misije procjene	10%	40%	100%
Implementacija elementa Total Quality management (TQM) definisanih Strategijom kvaliteta Uprava za statistiku, koji predstavljaju zajednički okvir kvaliteta Evropskog statističkog sistema	80%	100%	100%

6. CILJ	Razvoj IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike		
KLJUČNI IZAZOVI	<p>Razvoj zvanične statistike korišćenjem novih metoda prikupljanja podataka, kao i korišćenjem novih izvora podataka (administrativnih ili drugih izvora), biće ujedno i osnova za razvoj integrisanog sistema proizvodnje zvanične statistike. Sa sadašnjeg sistema koji je domenski orijentisan (za svako pojedinačno istraživanje, razvija se poseban sistem za prikupljanje, obradu i objavljivanje podataka) i jednim dijelom je integrisan, u narednom periodu planira se razviti jedan integrisani sistem koji će se organizovati u odnosu na statističke procese.</p> <p>Integrisani IT sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike, dalje će se razvijati na Generičkom modelu statističkog poslovnog procesa (GSBPM). Uspostavljanjem ovako definisanog integrisanog IT sistema, unaprijediće se pravovremenost i relevantnost zvanične statistike, efikasnost i produktivnost Uprave za statistiku, smanjiti opterećenost ispitanika integracijom podataka iz administrativnih izvora podataka i razmjenom statističkih podataka između domenskih statistika u Upravi za statistiku.</p> <p>Kao poseban dio sistema, razvijaće se i sistem za prenos podataka i metapodataka EUROSTAT-u, kao i diseminacione baze podataka za „open data“ na nivou statističkog sistema Crne Gore. Zajedničko i interoperabilno tehnološko okruženje olakšaće saradnju između proizvođača zvanične statistike i davaoca podataka, jer se zajedno kreira sigurna IT mreža za razmjenu podataka u skladu sa principima i odredbama povjerljivosti.</p> <p>Razvoj integrisanog IT sistema u narednom periodu zahtjevat će i investicije u IT infrastrukturu, koja se odnosi na prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.</p>		
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Razvoj IT integrisanog sistema koji prati poslovni proces GSBPM modela na nivou statističkog sistema Crne Gore; – Razvijen IT sistem elektronskog arhiviranja i dokumentovanja; – Integracija statističkih podataka između domenskih statistika u Upravi za statistiku; – Integracija administrativnih izvora podataka; – Integracija podataka između zvaničnih proizvođača statistike; – Razvoj sistema za prenos podataka i metapodataka EUROSTAT-u na nivou statističkog sistema Crne Gore; – Razvijena SDMX struktura za slanje statističkih podataka preko e-Damis web portala; – Razvoj diseminacione baze podataka za „open data“ na nivou statističkog sistema Crne Gore. 		
KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU		
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE		

INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Razvijen IT integrisani sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike	Razvijen IT integrisan sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike	Primjena IT integrisan sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike na 20% statističkih istraživanja	Primjena IT integrisan sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike na 40% statističkih istraživanja
Smanjena opterećenost izvještajnih	Indikator	Indikator	Indikator

jedinica	opterećenosti: Normalna opterećenost 81% Umjerena opterećenost 13% Visoka optereženost 6%	opterećenosti: Normalna opterećenost 83% Umjerena opterećenost 11% Visoka optereženost 6%	opterećenosti: Normalna opterećenost 85% Umjerena opterećenost 9% Visoka optereženost 6%
----------	--	--	---

7. CILJ	Razvoj diseminacije i komunikacije podataka u skladu sa potrebama digitalnog društva
KLJUČNI IZAZOVI	<p>Imajući u vidu mogućnosti koje pruža savremena tehnologiju kada je u pitanju diseminacija podataka i komunikacija sa korisnicima, u narednom periodu planiraju se osavremeniti načini diseminacije na način da rezultati zvanične statistike budu dostupni različitim grupama korisnika. Prilagođavanje rezultata zvanične statistike različitim grupama korisnika, zahtijevaće razvoj različitog nivoa dostupnosti podataka. Shodno tome, najširi pristup korisnicima detaljnim bazama podataka biće omogućen razvojem dinamičkog Web sajta Uprave za statistiku, što će omogućiti korišćenje podataka na najdetaljnijem nivou. Takođe, biće razvijeni novi vidovi publikovanja podataka koji će uključivati vizualizacije, animacije i na taj način prezentovati rezultate zvanične statistike na razumljiv i jednostavan način.</p> <p>Pored tradicionalnih sredstava komunikacije, biće uspostavljena posebna korisnička podrška, a rezultati zvanične statistike biće i distribuirani putem društvenih mreža, mobilnih aplikacija, video zapisa itd.</p> <p>U cilju tačne interpretacije podataka, biće organizovane tematske radionice, seminari i forumi kako bi se edukovala najšira grupa korisnika o metodologiji i standardu kvaliteta, kao veoma važnim komponentama pravilne upotrebe zvanične statistike.</p>
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Uspostavljanje dinamičkog zvaničnog sajta Uprave za statistiku; – Redizajniranje diseminacione baze podataka; – Implementiranje alata podrške korisnicima – User support; – Diseminacija rezultata zvanične statistike, kroz animacije, interaktivne alatke, aplikacije, napredniju vizualizaciju, vidljivost na društvenim mrežama; – Organizovanje foruma aktivnih korisnika rezultata zvanične statistike; – Promovisanje zvanične statistike kao brenda; – Uspostavljanje organizacione jedinice za odnose sa korisnicima/javnošću.
KLJUČNI NOSILAC	UPRAVA ZA STATISTIKU
INSTITUCIJE UKLJUČENE U REALIZACIJU	DRUGI PROIZVOĐAČI ZVANIČNE STATISTIKE

INDIKATOR UČINKA	2019. polazna vrijednost	2021. ciljana vrijednost	2023. ciljana vrijednost
Definisana Politika i strategija diseminacije	Definisana Politika diseminacije i pripremljen nacrt Strategije diseminacije	Pripremljen predlog Strategije diseminacije	Definisana Strategija diseminacije
Promocija rezultata zvanične statistike putem aplikacija, interaktivnih alata, animacije, info-grafika	Definisanje Akcionog plana	50% realizovanih aktivnosti definisanih Akcionim planom	100% realizovanih aktivnosti definisanih Akcionim planom
Broj zaposlenih u organizacionoj jedinici za odnose za korisnicima/javnošću	1	2	2

3. OPIS AKTIVNOSTI NADLEŽNIH ORGANA I TIJELA ZA PRAĆENJE STRATEGIJE

Sistemom zvanične statistike obuhvaćeni su sljedeći proizvođači zvanične statistike: Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo finansija, Ministarstvo nauke, Poreska uprava, Uprava carina, Institut za javno zdravlje Crne Gore, Komisija za tržište kapitala Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za zdravstveno osiguranje. Uprava za statistiku je glavni nosilac i diseminator statističkih podataka, kao i odgovorni stručni nosilac, organizator i koordinator sistema zvanične statistike i predstavlja zvaničnu statistiku Crne Gore u međunarodnom statističkom sistemu.

U cilju efikasnije koordinacije zvaničnog statističkog sistema, većeg korišćenja administrativnih izvora i smanjenja troškova u Upravi za statistiku osnovan je Sektor za koordinaciju statističkih izvora podataka. Primarna uloga Sektora je koordinacija statističkim sistemom, odnosno saradnja sa ostalim proizvođačima zvanične statistike, saradnja sa institucijama administrativnih izvora podataka i saradnja sa biznis sektorom, a sve u cilju većeg kvaliteta izvora podataka potrebnih za proizvodnju zvanične statistike.

Opis aktivnosti i tijela za praćenje strategije dat je u Akcionom planu koji je sastavni dio ove strategije, tako što se zadužuje Uprava za statistiku, Centralna banka Crne Gore, Ministarstvo finansija i drugi proizvođači zvanične statistike da kontinuirano prate i realizuju definisane aktivnosti strateških ciljeva.

Usvajanjem međunarodnih metodologija i standarda u proizvodnji zvanične statistike, primjena principa zvanične statistike u procesu statističke proizvodnje, kao veća dostupnost podataka iz svoje nadležnosti u EUROSTAT i UN bazama, predstavljaju prioritetne aktivnosti proizvođača zvanične statistike u narednom periodu.

4. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA

Uprava za statistiku koordinira saradnju u realizaciji Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine (član 9 stav 1 tačka 3 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike). Shodno važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (broj 01 – 2338 od 30. 07. 2014. godine) Odsjek za nacionalnu koordinaciju statističkih izvora podataka je zadužen za objedinjavanje informacija na nivou Uprave za statistiku i drugih proizvođača zvanične statistike, tako da će praćenje sprovođenja strategije i izvještavanje vršiti u skladu sa svojim nadležnostima.

A. Monitoring

Monitoring će se vršiti kontinuiranim praćenjem sprovođenja strateškog dokumenta i to sagledavanjem izvještaja o sprovođenju *Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine* koji će se izrađivati na godišnjem nivou. U monitoringu će učestvovati rukovodioci i zaposleni Uprave za statistiku, kao i drugi proizvođači zvanične statistike uključeni u implementaciju strateškog dokumenta.

B. Evaluacija

Evaluaciju, procjenu relevantnosti, efikasnosti, efektivnosti, uticaja i održivosti Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine vršiče unutrašnja jedinica Uprave za statistiku koja nije bila uključena u proces implementacije strateškog dokumenta.

Evaluacija će se vršiti nakon isteka perioda sprovođenja *Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine* i biće uvrštena u završni izvještaj.

C. Izvještavanje

Izvještavanje o sprovođenju *Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine* zasnivaće se na dvogodišnjem nivou i završnom izvještaju po isteku vremenskog roka strateškog dokumenta.

Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine sadržaće rezultate aktivnosti iz prethodne dvije godine ali i sveukupan učinak iz prethodne godine.

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije razvoja zvanične statistike 2019 – 2023. godine sadržaće rezultate aktivnosti i stepen ispunjenosti operativnih i strateških ciljeva za sveukupan period trajanja strateškog dokumenta.

5. AKCIONI PLAN S PROCJENOM TROŠKOVA

Akcioni plan implementacije Strategije razvoja zvanične statistike za period 2019 – 2023. godine daje prikaz konkretnih koraka kroz koje će se strategija implementirati. Pored toga, pruža i mrežni plan aktivnosti, indikatore aktivnosti i periode realizacije aktivnosti.

Akcioni plan se priprema na dvogodišnjem nivou (svake dvije godine do isteka perioda predviđog strateškim dokumentom), operativnog je karaktera, odnosno podložan je i reviziji tokom tog perioda u skladu sa realnom dinamikom realizacije. Nosilac implementacije Akcionog plana je Uprava za statistiku i drugi proizvođači zvanične statistike i nalazi se u aneksu dokumenta. Troškovi aktivnosti planiranih Akcionim planom, koji je sastavni dio Strategije za period 2019. i 2020. godine iznosi 5,63 miliona eura, od čega se 2,64 miliona eura odnosi na 2019. godinu (1,77 miliona eura iz Budžeta Crne Gore i 871.805 hiljada eura potencijalna donatorska pomoć) i 2,99 miliona eura na 2020. godinu (2,45 miliona eura iz Budžeta Crne Gore i 537.000 hiljada eura potencijalna donatorska pomoć).

6. ZAKLJUČAK

Strategijom su definisani strateški cilj, misija, vizija i sedam operativnih ciljeva statističkog sistema Crne Gore. Operativne ciljeve prate indikatori i aktivnosti, koje vode do ostvarenja strateškog cilja. Sastavni dio Strategije razvoja zvanične statistike za period 2019 - 2023. godine je dvogodišnji Akcioni plan za period 2019 – 2020. godina, koji definiše dinamiku realizacije, način izvještavanja i nadležne institucije za realizaciju operativnih ciljeva.

Planirani razvoj zvanične statistike u narednom petogodišnjem periodu procijenjen je na osnovu potreba nacionalnih i međunarodnih korisnika rezultata zvanične statistike, ali i obaveza koje su definisane u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Razvoj koji je planiran *Strategijom razvoja zvanične statistike za period od 2019. do 2023. godine* neophodan je i moguć, a njegova realizacija zavisi i od obezbjeđenja potrebnih ljudskih, prostornih i finansijskih resursa.

Dvogodišnji akcioni plan za period 2019 – 2020. godine čini sastavni dio ove strategije.

7. ZAVRŠNA ODREDBA

Ova strategija objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3094

Podgorica, 18 jula. 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

STRATEŠKI CILJ:						
Cilj zvanične statistike je da obezbjeđuje svim korisnicima, kvantitativne i reprezentativne informacije o ekonomskom, demografskom, socijalnom i stanju životne sredine u Crnoj Gori, po međunarodno definisanoj metodologiji i najvišim profesionalnim standardima.						
Operativni cilj 1:						
Uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka i razvoj partnerstva						
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Broj implementiranih zahtjeva korisnika, kroz petogodišnji Program i Godišnji plan zvanične statistike u partnerstvu sa akademijom, naučno-istraživačkom zajednicom, privatnim sektorom i drugim	Od ukupnog broja (65) predloga i sugestija prihvaćeno je 74% ili 48 predloga i sugestija zainteresovanih korisnika	Implementacija sugestija datih od strane korisnika i realizacija probnih istraživanja 80%		Implementacija sugestija i istraživanja 100%		
Veca zastupljenost korisnika zvanične statistike koje rade izvan državnih institucija – uključujući civilno društvo, sindikate, medije i lokalne vlasti u radnim grupama Savjeta statističkog sistem	4 člana (poslovna asocijacija – jedan član, naučno-istraživačka institucija – dva člana, nevladina organizacija – jedn član)	5 članova		6 članova		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka (2019. godina)	Planirani datum završetka (2020. godina)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
Uključivanje zahtjeva korisnika u Godišnji plan zvanične statistike u oblasti Demografije i Socijalne statistike, definisanih petogodišnjim Programom zvanične statistike 2019 – 2023. godina	Broj uključenih zahtjeva korisnika, ako probna istraživanja, u proces proizvodnje rezultata zvanične statistike na godišnjem nivou	Proizvođači zvanične statistike	2	2		
Povećanje značaja korisnika podataka u radu Savjeta statističkog sistema	Broj inicijativa članova Savjeta statističkog sistema u cilju implementacije korisničkih zahtjeva	Proizvođači zvanične statistike	1	1		
Izrada Akcionog plana za sprovođenje Istraživanja o zadovoljstvu korisnika i objavljivanje rezultata istraživanja	Definisan Akcioni plan i sprovedeno Istraživanja o zadovoljstvu korisnika	Uprava za statistiku	IV kvartal 2019. godina (dvogodišnja dinamika)	Objavljeni rezultati istraživanja sprovedenog u 2019. godini		
Izrada planova za organizovanje foruma korisnika u cilju sagledavanja njihovih potreba za rezultatima zavnične statistike	Akcioni plan i procedure za organizovanje foruma	Uprava za statistiku	Izrađen Akcioni plan	Definisane interne procedure za sprovođenje foruma korisnika		
Upostavljanje saradnju sa Kancelarijom Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) povodom realizacije projekta Biannual update report (BUR) koji se odnosi na ažuriranje dvogodišnjeg Izvještaja o klimatskim promjenama; Uspostavljanje saradnje sa Kancelarijom Dječiji fond Ujedinjenih nacija - UNICEF-om povodom realizacije projekta Country analytical Report 2018 (CAR 2018).	Realizovan Biannual update report (BUR) i Country analytical Report (CAR 2018).	Uprava za statistiku	1) Ažuriran dvogodišnji Izvještaj o klimatskim promjenama; 2) Ažuriran analitički izvještaj (CAR 2018)		2019. 37.255€	2020. 6.000€ Potencijalna donatorska podrška
Razvijanje statističke zajednice kroz formalno uspostavljanje partnerstava	Broj formalno uspostavljenih partnerstava, kroz sporazume o saradnji i realizacija postojećih parterstva	Proizvođači zvanične statistike	1	1		
Organizovanje donatorskih sastanaka/seminara	Broj organizovanih edukativnih programa kroz javne diskusije, seminare, konferencije, tematske radionice sa	Proizvođači zvanične statistike	2	3		

	glavnim korisnicima						
Organizovanje edukativnih programa za glavne korisnike	Unaprjeđenje statističke pismenosti	Proizvođači zvanične statistike	I polovina tekuće godine za narednu godinu	II polovina tekuće godine za narednu godinu	2019.		Budžet
					2.000€		
					6.700€		Potencijalna donatorska podrška
Organizovanje konsultativnih seminara	Broj organizovanih konsultativnih seminara sa medijima, kao glavnim partnerom u procesu diseminacije rezultata zvanične statistike	Proizvođači zvanične statistike	1	1			
Operativni cilj 2: Edukacija statističara kao naučnika koji rade sa podacima							
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Porast broja zaposlenih koji je uspješno završio European Master of official statistics – EMOS	4	5		6			
Porast broja zaposlenih koji su uspješno završili višemjesečno stažiranje u EUROSTAT-u i nacionalnim statističkim institutima za statističke oblasti koje su u procesu inoviranja	31	33		35			
Edukacija kadra za korišćenje metoda i standarda za primjenu «Big Data»	1	2		3			
Testiranje novih metoda statističke proizvodnje kroz probna statistička istraživanja	0	0		1			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2: Edukacija statističara kao naučnika koji rade sa podacima	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka (2019. godina)	Planirani datum završetka (2020. godina)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti		Izvor finansiranja
Koordnacija aktivnosti unutar statističkog sistema na izradi Strategije upravljanja ljudskim resursima sa programima obuke	Pripremljena Strategija upravljanja ljudskim resursima sa programima obuke	Uprava za statistiku	II i III kvartal 2019.	IV kvartal 2019.	2019.		Potencijalna donatorska podrška
					4.900€		
Realizacija svih statističkih aktivnosti definisanih Programom zvanične statistike 2019 – 2023. godina	Povećani broj novozaposlenih u Upravi za statistiku	Uprava za statistiku	9	0			
Promocija i podrška studentima Evropskog magistarskog programa zvanične statistike – EMOS kroz saradnju sa akademskom zajednicom, održavanjem konferencija (Dan istraživanje 04. april 2019 i 2020. godine) i okruglih stolova	Broj zaposlenih koji je uspješno završio EMOS - European Master of official statistics	Proizvođači zvanične statistike	4	1	2019.	2020.	Budžet
					2.400€	7.000€	
Omogućiti višemjesečno stažiranje u EUROSTAT-u i nacionalnim statističkim institutima za statističke oblasti koje su u procesu inoviranja	Broj zaposlenih koji su uspješno završili višemjesečno stažiranje u EUROSTAT-u i nacionalnim statističkim institutima za statističke oblasti koje su u procesu inoviranja	Proizvođači zvanične statistike	1	1			
Redovna uključenost proizvođača zvanične statistike u radnim grupama koje se bave modernizacijom i razvojem zvanične statistike korišćenjem «Big Data» 1. Konferencija o novim tehnikama i	Edukovani zaposleni u statističkom sistemu koji se bave modernizacijom i razvojem zvanične statistike	Proizvođači zvanične statistike	1	2	2019.		Potencijalna donatorska podrška
					3.000€	3.000€	

2. tehnologijama u zvaničnoj statistici Big Data alati za IT stručnjake kao podrška statističarim	korišćenjem «Big Data»						
Testiranje novih izvora podataka i metoda kroz probna statistička istraživanja	Sprovedena probna istraživanja koja koriste nove izvore i metode u statističkoj proizvodnji	Proizvođači zvanične statistike	Probna istraživanja definisana Godišnjim planom zvanične statistike za 2019. godinu	Probna istraživanja definisana Godišnjim planom zvanične statistike za 2020. godinu			
Operativni cilj 3: Dalje usaglašavanje i inoviranje zvanične statistike sa međunarodnim standardima/preporukama							
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta			
Ispunjenje aktivnosti koje doprinose realizaciji završnih mjerila Poglavlja 18 – Statistika	40%	70%		90%			
Broj proizvedenih indikatora za potrebe globalnog izvještavanja (UN), kao i za potrebe regionalnog izvještavanja EU i UNECE region	61%	65%		68%			
Veća dostupnost rezultata zvanične statistike Crne Gore u statističkim bazama EUROSTAT-a i UN-a	57%	60%		63%			
Veća dostupnost ekonomskih, finansijskih i socio-demografskih podataka Crne Gore shodno standardima Međunarodnog monetarnog fonda sa sistema za diseminaciju opštih podataka (e – GDDS)	<i>Preporučena serija: dostupno 13 od ukupno 15 kategorija podataka</i> <i>Dopunska serija: dostupno 5 od ukupno 6 kategorija podataka</i> <i>Demografski indikatori: dostupno 1 od ukupno 1 kategorije podataka</i>		<i>Preporučena serija: dostupno 15 kategorija podataka</i>		<i>Unaprijeđena periodičnost i pravovremenost diseminacije kategorija podataka iz preporučene serije</i>		
Veće učesće Uprave za statistiku kroz članstvo u međunarodnim radnim grupama, upravljačkim tijelima, međunarodnim asocijacijama	2	3		4			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3: Dalje usaglašavanje i inoviranje zvanične statistike sa međunarodnim standardima/preporukama	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka (2019. godina)	Planirani datum završetka (2020. godina)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti		Izvor finansiranja
Koordinacija aktivnosti sa nadležnim institucijama u cilju ispunjenja završnih mjerila Poglavlja 18 – Statistika a shodno potpisanim Sporazumu o saradnji u oblasti statistike nacionalnih računa sektora opšte države i sa njom povezanih statistika (br. 01-1488 od 25.04.2016. godine)	Povećanje nivoa spremnosti Crne Gore za članstvo u oblasti statistike kroz Izvještaje o napretku Evropske komisije za pregovaračko poglavlje 18: Statistika Povećana proizvodnja inputa za popunjavanje konkretnih varijabli u okviru tabela definisanih prvim mjerilom za zatvaranje Poglavlja 18. Statistika	Proizvođači zvanične statistike	2019. godina	2020. godina			
Veća dostupnost indikatora za potrebe globalnog izvještavanja (UN), kao i za potrebe regionalnog izvještavanja EU i UNECE region	Indikatori u nadležnosti Uprave za statistiku definisani Nacionalnom strategijom održivog razvoja 2030 za period 2019 i 2020. godinu i	Proizvođači zvanične statistike	2019. godina 50 SDG indikatora	2020. godina 10 SDG indikatora	2019. 10.000€	2020.	Potencijalna donatorska podrška

	EU projektom PP 7.2 Sustainable Development Goals (SDGs) indicators						
Veća dostupnost rezultata zvanične statistike Crne Gore u statističkim bazama EUROSTAT-a i UN-a i njihovo metodološko usklađivanje sa relevantnim metodološkim okvirima i konceptima kvaliteta.	Proizvodnja statističkih istraživanja	Proizvođači zvanične statistike	220 statističkih istraživanja	217 statističkih istraživanja	2019.	2020.	Budžet
					1.724.000€	2.384.000€	
					510.000€	450.000€	
Veća dostupnost ekonomskih, finansijskih i socio-demografskih podataka Crne Gore shodno standardima Međunarodnog monetarnog fonda sa sistema za diseminaciju opštih podataka (e – GDDS)	Proizvodnja rezultata zvanične statistike	Proizvođači zvanične statistike	220 statističkih istraživanja definisanih Godišnjim planom zvanične statistike za 2019. godinu	217 statističkih istraživanja (prosečan broj istraživanja) definisanih Godišnjim planom zvanične statistike za 2019. godinu	Koristiće se sredstva definisana prethodnim indikatorom učinka		Budžet i Potencijalna donatorska podrška
Veće učešće Uprave za statistiku kroz članstvo u međunarodnim radnim grupama, upravljačkim tijelima, međunarodnim asocijacijam	Redovna prisutnost kadra statističkog sistema Crne Gore na relevantnim i ključnim radnim sastancima i različitim vidovima obuke u EUROSTAT-u, ESS;	Proizvođači zvanične statistike	Sastanci u okvirima ESS definisani MC listom za 2019. godinu za zemlje kandidate	Sastanci u okvirima ESS definisani MC listom za 2020. godinu za zemlje kandidate			Budžet i Potencijalna donatorska podrška
Operativni cilj 4:							
Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike							
Indikator učinka	Početna vrijednost		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Porast broja statističkih istraživanja koja koriste nove izvore podataka	0		0		1		
Porast broja statističkih istraživanja koja koriste administrativne izvore podataka	49		51		53		
Porast broja novih metoda u prikupljanju podataka	CAWI, CAPI		CAWI, CAPI		CAWI, CAPI, CATI		
Porast broja istraživanja kojima se testiraju novi izvori i metodi u proizvodnji zvanične statistike	1 statističko istraživanje		2 statistička istraživanja		3 statistička istraživanja		
Smanjenje opterećenosti izvještajnih jedinica	Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 81% Umjerena opterećenost 13% Visoka opterećenost 6%		Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 83% Umjerena opterećenost 11% Visoka opterećenost 6%		Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 85% Umjerena opterećenost 9% Visoka opterećenost 6%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4:	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka (2019. godina)		Planirani datum završetka (2020. godina)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike							
Koordinacija aktivnosti u cilju izmjene člana 35 (Pristup administrativnim izvorima podataka) Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	Izmijenjen član 35 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	Uprava za statistiku	I kvartal 2019		IV kvartal 2019		
Omogućiti edukaciju zaposlenih u statističkom sistemu za korišćenje novih izvora podataka u oblasti primjene „Big Data“	Edukacija zaposlenih u statističkom sistemu u okviru ESS i drugih statističkih organizacija i institucija o korišćenju novih izvora podataka	Proizvođači zvanične statistike	Prisustvo zaposlenih u statističkom sistemu u okvirima ESS definisanih MC listom za 2019. godinu za zemlje kandidate		Prisustvo zaposlenih u statističkom sistemu u okvirima ESS definisanih MC listom za 2020. godinu za zemlje kandidate		

Sprovođenje probnih istraživanja u cilju ocjene metodologije ili kvaliteta izvora podataka koje treba prikupiti statističkim istraživanjima	Primjena administrativnih izvora podataka u statističke svrhe	Proizvođači zvanične statistike	2019. godina	2020. godina			
Sprovođenje probnih istraživanja i pilot projekata u cilju ispitivanja primjene novih metoda i izvora u statističkoj proizvodnji	Ispitivanje mogućnosti u primjeni novih metoda u statističkoj proizvodnji	Proizvođači zvanične statistike	2019. godina	2020. godina	2019. 170.000€	2020. 63.000€	Potencijalna donatorska podrška
Operativni cilj 5: Dalja implementacija Kodeksa kvaliteta zvanične statistike							
Indikator učinka	Početna vrijednost		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Stalni procentualni rast implementiranih aktivnosti u skladu sa evaluacionim standardima definisanim principima Kodeksa prakse evropske statistike, predloženih u redovnim izvještajima sa misije procjene	10%		40%		100%		
Implementacija elementa <i>Upravljanja ukupnim kvalitetom</i> definisanih Strategijom kvaliteta Uprave za statistiku, koji predstavljaju zajednički okvir kvaliteta Evropskog statističkog sistema	80%		100%		100%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5: Dalja implementacija Kodeksa kvaliteta zvanične statistike	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti		Izvor finansiranja
Definisanje Akcionog plana na nivou statističkog sistema Crne Gore u skladu sa evaluacionim standardima definisanim principima Kodeksa prakse evropske statistike, predloženih u redovnom izvještaju sa misije procjene održane u novembru 2018. godine	Izrađen Akcioni plan na nivou statističkog sistema	Proizvođači zvanične statistike	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2019. godine			
Definisanje Akcionog plana i pratećih procedura u cilju implementacije GSBPM modela u skladu sa projektom IPA 2015 6.1 Quality management	Izrađen Akcioni plan na nivou statističkog sistema	Proizvođači zvanične statistike	III kvartal 2019. godine	IV kvartal 2019. godine	3.100€		Potencijalna donatorska podrška
Implementacija elementa <i>Upravljanja ukupnim kvalitetom</i> definisanih Strategijom upravljanja kvalitetom, koji predstavljaju zajednički okvir kvaliteta Evropskog statističkog sistema u skladu sa projektom IPA 2015 6.1 Quality management: 1. Stroga posvećenost korisnicima i ostalim zainteresovanim stranama 2. Profesionalna orijentacija zaposlenih 3. Kvalitetni statistički procesi i proizvodi	Implementirani elementi: 1) Korisnička orijentisanost; 2) Orijentisanost ka procesima; 3) Razvoj i uključivanje zaposlenih; 4) Stalna unaprjeđenja	Proizvođači zvanične statistike	III kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine	1.200€		Potencijalna donatorska podrška
Definisanje koncepta Strategije i Akcionog plana u cilju implementacije sistema samoprocjene i interne revizije	Koncept Strategije i Akcionog plana za implementaciju sistema samoprocjene i interne revizije kvaliteta rezultata zvanične statistike	Proizvođači zvanične statistike	IV kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine	2019. 15.000€	2020. 15.000€	Potencijalna donatorska podrška
Implementacija aktivnosti definisanih u „Funkcionalnoj analizi za potrebe nabavke poslovnog prostora za poslovanje“ koja je dostavljena	Riješen problem poslovnog prostora Uprave za statistiku u cilju potpune impleme-	Ministarstvo finansija	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine			

Ministartsvu finansija 30.01. 2018. godine	ntacije Kodeksa kvaliteta EU statistike i Opšte regulative o zaštiti podataka o личности (General data Protection Regulation – GDPR)						
Operativni cilj 6: Razvoj IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike							
Indikator učinka	Početna vrijednost		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Razvijen IT integrisani sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike	Razvijen IT integrisan sistem za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike		Primjena IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike na 20% statističkih istraživanja		Primjena IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike na 40% statističkih istraživanja		
Smanjena opterećenost izvještajnih jedinica	Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 81% Umjerena opterećenost 13% Visoka opterećenost 6%		Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 83% Umjerena opterećenost 11% Visoka opterećenost 6%		Indikator opterećenosti: Normalna opterećenost 85% Umjerena opterećenost 9% Visoka opterećenost 6%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 6: Razvoj IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti		Izvor finansiranja
Povećana primjena IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike u različitim statističkim domenima	Rad na primjeni IT integrisanog sistema koji prati poslovni proces GSBPM modela za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike u statističkim domenima: Poljoprivreda i socijalne statistike	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine	2019.	2020.	Budžet
					35.800€	63.500€	
Ispitivanje tehničkih mogućnosti i definisanje Akcionog plana u skladu sa zakonskim odredbama u primjeni elektronskog poslovanja	Izrađen Akcioni plan za primjenu elektronskog poslovanja	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine	5.000€	-	Potencijalna donatorska podrška
Priprema SDMX fajlova korišćenjem SDMX konvertora	Razvijena SDMX struktura za slanje statističkih podataka preko e-Damis web portala	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine			
Koordinacija uzorka za mala, srednja i velika preduzeća. Koordinacija uzorka vrši se u skladu sa Uputstvom za koordinaciju uzorka sa preduzećima (procedura u SAS programu) i koordinacija administrativnih izvora podataka	Smanjena opterećenost izvještajnih jedinica	Uprava za statistiku	I kvartal 2019.	IV kvartal 2019.	2019.		Budžet
					6.800€		
					20.000€		Potencijalna donatorska podrška
Operativni cilj 7: Razvoj diseminacije i komunikacije podataka u skladu sa potrebama digitalnog društva							
Indikator učinka	Početna vrijednost		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta		Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		

Definisana Politika i strategija diseminacije	50%	70%	100%			
Funkcionalna zvanična web stranica Uprave za statistiku	Definisanje polaznih osnova	Rad na uspostavljanju funkcionalne web stranice	Uspostavljena funkcionalna zvanična web stranica Uprave za statistiku			
Promocija rezultata zvanične statistike putem aplikacija, interaktivnih alata, animacije, info-grafika	Definisanje Akcionog plana	50% realizovanih aktivnosti definisanih Akcionim planom	100% realizovanih aktivnosti definisanih Akcionim planom			
Broj zaposlenih u organizacionoj jedinici za odnose sa korisnicima/javnošću	1	2	2			
Uspostavljanje organizacione jedinice za odnose sa korisnicima/javnošću	Usvajanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	Uspostavljena organizaciona jedinica za odnose sa korisnicima/javnošću	Uspostavljena organizaciona jedinica za odnose sa korisnicima/javnošću			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 7: Razvoj diseminacije i komunikacije podataka u skladu sa potrebama digitalnog društva	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
Izmjena važećeg Pravilnika o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji	Povećan broj zaposlenih u organizacionoj jedinici za odnose sa korisnicima/javnošću	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2019. godine		
Priprema Politike diseminacije	Definisana Politika diseminacije	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine		
Priprema Strategije diseminacije	Definisana Strategija Diseminacije	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine		
1) Definisanje polaznih osnova za uspostavljanje funkcionalne zvanične web stranice Uprave za statistiku; 2) Rad na uspostavljanju funkcionalne web stranice Uprave za statistiku; 3) Uspostavljanje diseminacione baze podataka	Funkcionalna zvanična web stranica Uprave za statistiku	Uprava za statistiku	I kvartal 2019	IV kvartal 2023	2019. 20.000€	Potencijalna donatorska podrška
Definisanje potrebnih administrativnih kapaciteta (ljudskih i tehničkih) za promocijom rezultata zvanične statistike putem aplikacija, interaktivnih alata, animacije, info-grafika	Definisana analiza izvodljivosti diseminacije rezultata zvanične statistike putem aplikacija, interaktivnih alata, animacije, info-grafika	Uprava za statistiku	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020	2019. 65.650€	Potencijalna donatorska podrška

1304.

Na osnovu člana 14 stav 5 Zakona o komunalnoj policiji („Službeni list CG”, br. 57/14 i 34/19), Ministarstvo javne uprave donijelo je

PRAVILNIK O IZGLEDU I SADRŽAJU SLUŽBENE LEGITIMACIJE KOMUNALNOG POLICAJCA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se izgled i sadržaj službene legitimacije načelnika komunalne policije i komunalnog policajca (u daljem tekstu: komunalni policajac), kao i sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim službenim legitimacijama.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Službena legitimacija komunalnog policajca (u daljem tekstu: legitimacija) je izrađena na hartiji svijetlosive boje sa zaštitom 120 g/m², bez izbjeleživača, sa vodenim znakom i sa vlakancima vidljivim pod UV svjetlom, koja je upakovana u PVC providni omot.

Legitimacija je u vidu kartice, dimenzija 70x90 mm, koja se smješta u koricu legitimacije.

Korica legitimacije izrađena je trodjelno, u tvrdom kožnom povezu tamnosmeđe boje, dimenzija 220x100 mm.

Korica legitimacije, na spoljašnjoj strani sadrži naziv opštine, opštine u okviru Glavnog grada, Glavnog grada, odnosno Prijestonice (u daljem tekstu: opština), grb opštine, kao i nazive: „KOMUNALNA POLICIJA” i „SLUŽBENA LEGITIMACIJA”.

Član 4

Lijeva strana legitimacije sadrži naziv opštine, naziv: „KOMUNALNA POLICIJA”, mjesto za fotografiju u boji, dimenzija 25x30 mm, registarski i serijski broj legitimacije, mjesta za ime, prezime i zvanje komunalnog policajca, datum izdavanja, kao i mjesta za pečat i potpis predsjednika opštine.

Član 5

Desna strana legitimacije, uz naznaku „OVLAŠĆENJA”, sadrži tekst koji glasi: „Komunalni policajac, odnosno načelnik komunalne policije ovlašćen je da, u skladu sa Zakonom o komunalnoj policiji, upozori lice, izda naređenje, utvrdi identitet, liši slobode učinioca prekršaja, zaustavi i privremeno isključi vozilo iz saobraćaja, izvrši pregled predmeta, privremeno oduzme predmete, primijeni video nadzor i upotrijebi sredstva prinude - fizičku snagu, ručni sprej sa nadražujućim dejstvom, službenu palicu i sredstva za vezivanje.”

Član 6

Izgled legitimacije sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 7

Evidencija o izdatim legitimacijama sadrži: ime i prezime i jedinstveni matični broj komunalnog policajca kome je izdata legitimacija, registarski i serijski broj legitimacije, datum izdavanja i napomenu.

Član 8

Evidencija o izdatim legitimacijama vodi se u elektronskoj ili pisanoj formi.

Evidencija u elektronskoj formi vodi se u obliku elektronskog registra, a u pisanoj formi u obliku tvrdo ukoričene knjige sa numerisanim stranicama.

Član 9

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o obrascu i sadržaju službene legitimacije komunalnog policajca („Službeni list CG“ , broj 44/15).

Član 10

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-011/19-5243

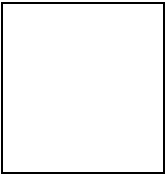
Podgorica, 13. septembra 2019. godine

Ministarka,
Suzana Pribilović, s.r.

IZGLED SLUŽBENE LEGITIMACIJE KOMUNALNOG POLICAJCA

<p>OPŠTINA _____</p> <p>GRB</p> <p>KOMUNALNA POLICIJA SLUŽBENA LEGITIMACIJA</p>
--

(korica)

<p>OPŠTINA _____ KOMUNALNA POLICIJA</p> <p> Reg.broj _____ Serijski broj _____</p> <p>_____ (ime i prezime)</p> <p>_____ (zvanje komunalnog policajca)</p> <p>_____ (datum izdavanja)</p> <p>M.P. _____ (potpis)</p>	<p>OVLAŠĆENJA</p> <p>Komunalni policajac, odnosno načelnik komunalne policije ovlašćen je da, u skladu sa Zakonom o komunalnoj policiji, upozori lice, izda naređenje, utvrdi identitet, liši slobode učinioca prekršaja, zaustavi i privremeno isključi vozilo iz saobraćaja, izvrši pregled predmeta, privremeno oduzme predmete, primijeni video nadzor i upotrijebi sredstva prinude – fizičku snagu, ručni sprej sa nadražujućim dejstvom, službenu palicu i sredstva za vezivanje.</p>
--	---

(lijeva i desna strana)

1305.

Na osnovu člana 32 Zakona o komunalnoj policiji („Službeni list CG“, br. 57/14 i 34/19), Ministarstvo javne uprave donijelo je

**PRAVILNIK
O BLIŽEM NAČINU VRŠENJA POSLOVA I PRIMJENE OVLAŠĆENJA
KOMUNALNE POLICIJE**

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži način vršenja poslova i primjene ovlašćenja komunalne policije, kao i izgled tablice za regulisanje saobraćaja (stop tablica).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Načelnik komunalne policije i komunalni policajac (u daljem tekstu: komunalni policajac) vrše poslove iz svoje nadležnosti i primjenjuju ovlašćenja u skladu sa uslovima propisanim Zakonom o komunalnoj policiji (u daljem tekstu: Zakon).

Član 4

Komunalni policajac, prije primjene svakog konkretnog ovlašćenja, procjenjuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 3 ovog pravilnika.

Član 5

Komunalni policajac primjenjuje ovlašćenja samo u svrhe za koje su namijenjena. Ako Zakonom nije propisano vrijeme trajanja primjene ovlašćenja, ovlašćenje može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se ostvari cilj zbog kojeg je primijenjeno.

Član 6

Komunalni policajac, u vršenju poslova iz svoje nadležnosti i primjeni ovlašćenja, dužan je da postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju i obavezama.

Komunalni policajac je dužan da postupa sa naročitom pažnjom prema maloljetnicima, starijim licima, očigledno bolesnim i iznemoglim licima i licima sa invaliditetom.

Član 7

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti, komunalni policajac se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava razloge zbog kojih im se obraća.

Član 8

Komunalni policajac pruža pomoć drugom komunalnom policajcu, samoinicijativno ili na njegov poziv, kad mu je potrebna pomoć u vršenju poslova iz nadležnosti komunalne policije.

Član 9

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti, komunalni policajac, na mjestima obezbjeđivanja komunalnog nadzora i održavanja komunalnog reda, u cilju sprječavanja i suzbijanja ponašanja kojim se narušava komunalni red, stalnim i sistematskim aktivnostima, preduzima

1306.

Na osnovu člana 13 stav 3 Zakona o komunalnoj policiji („Službeni list CG”, br. 57/14 i 34/19), Ministarstvo javne uprave donijelo je

PRAVILNIK O IZGLEDU, OZNAKAMA I NAČINU NOŠENJA UNIFORME KOMUNALNOG POLICAJCA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se izgled uniforme i oznake na uniformi načelnika komunalne policije i komunalnog policajca (u daljem tekstu: komunalni policajac), kao i način nošenja uniforme.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Uniforme komunalnog policajca su osnovna, dodatna i svečana.

Član 4

Osnovna uniforma za muškarce sastoji se od:

- 1) beretke;
- 2) potkape;
- 3) pantalona zimskih;
- 4) pantalona ljetnjih;
- 5) kaiša;
- 6) košulje dugih rukava;
- 7) košulje kratkih rukava;
- 8) majice dugih rukava;
- 9) majice kratkih rukava;
- 10) džempera;
- 11) sakoa zimskog;
- 12) sakoa ljetnjeg;
- 13) jakne duge;
- 14) jakne kratke;
- 15) čarapa zimskih;
- 16) čarapa ljetnjih;
- 17) cipela poludubokih;
- 18) cipela plitkih;
- 19) rukavica; i
- 20) kišnog mantila.

Član 5

Djelovi uniforme iz člana 4 ovog pravilnika imaju sljedeći izgled, sastav i boju:

1) beretka je plave boje, sa mašinski izvezenim grbom opštine, opštine u okviru Glavnog grada, Glavnog grada ili Prijestonice (u daljem tekstu: opština), na sredini čeonog dijela, na podlozi plave boje;

2) potkapa je od pletene vune, plave boje;

3) pantalone zimske su tamnoplave boje, od debljeg platna (poliester i pamuk), klasičnog kroja, sa držačima za kaiš, džepovima sa lijeve i desne strane i džepom sa preklopom na zadnjoj strani koji se zakopčava dugmetom, sa nogavicama bez manžeta, koje su sa unutrašnje strane ivica opšivene trakom za ojačanje;

4) pantalone ljetnje su tamnoplave boje, od tanjeg platna (poliester i pamuk), klasičnog kroja, sa držačima za kaiš, džepovima sa lijeve i desne strane i džepom sa preklopom na zadnjoj strani koji se zakopčava dugmetom, sa nogavicama bez manžeta, koje su sa unutrašnje strane ivica opšivene trakom za ojačanje;

5) kaiš je kožni, crne boje;

6) košulja dugih rukava i košulja kratkih rukava su svijetloplave boje, od platna (poliester i pamuk), koje se zakopčavaju skrivenim plastičnim dugmadima, sa kragom, klasičnog kroja, sa dva našivena džepa sa preklopom;

7) majica dugih rukava i majica kratkih rukava su tamnoplave boje, od materijala sirovinskog sastava pamuka 98% i elastina 2%, sa okruglim izrezom oko vrata;

8) džemper je od pletene vune, tamnoplave boje;

9) sako zimski je tamnoplave boje, od debljeg platna (poliester i pamuk), klasičnog kroja, sa reverima i jednorednim kopčanjem sa četiri dugmeta;

10) sako ljetnji je tamnoplave boje, od tanjeg platna (poliester i pamuk), klasičnog kroja, sa reverima i jednorednim kopčanjem sa četiri dugmeta;

11) jakna duga je tamnoplave boje, sa kapuljačom od sintetičkog nepromoćivog platna, koja se zakopčava patent zatvaračem i čičak trakom;

12) jakna kratka je tamnoplave boje, od sintetičkog nepromoćivog platna, koja se zakopčava patent zatvaračem;

13) čarape zimske su od debljeg pamuka, tamnoplave boje;

14) čarape ljetnje su od tanjeg pamuka, tamnoplave boje;

15) cipele poluduboke su od hidrofobirane kože, crne boje, sa gumenim đonom crne boje;

16) cipele plitke su od hidrofobirane kože, crne boje;

17) rukavice su kožne, crne boje; i

18) kišni mantil je od nepromoćivog platna, sa kapuljačom, tamnoplave boje.

Član 6

Osnovna uniforma za žene sastoji se od:

1) beretke;

2) potkape;

3) pantalona zimskih;

4) pantalona ljetnjih;

5) kaiša;

6) suknje zimske;

7) suknje ljetnje;

8) košulje dugih rukava;

9) košulje kratkih rukava;

10) majice dugih rukava;

11) majice kratkih rukava;

12) džempera;

13) sakoa zimskog;

14) sakoa ljetnjeg;

- 15) jakne duge;
- 16) jakne kratke;
- 17) čarapa zimskih;
- 18) čarapa ljetnjih;
- 19) cipela poludubokih;
- 20) cipela plitkih;
- 21) rukavica; i
- 22) kišnog mantila.

Član 7

Djelovi uniforme iz člana 6 tač. 1 do 5 i tač. 8 do 22 ovog pravilnika istog su izgleda, sastava i boje kao djelovi uniforme iz člana 5 ovog pravilnika, s tim što je njihov kroj prilagođen anatomske građi žene.

Suknja zimska je od debljeg platna (poliester i pamuk), a suknja ljetnja je od tanjeg platna (poliester i pamuk), tamnoplave boje, klasičnog kroja, dužine do koljena.

Član 8

Dodatna uniforma sastoji se od:

- 1) fluorescentnog prsluka;
- 2) narukvice za noćni rad i uslove smanjene vidljivosti;
- 3) prsluka za spašavanje;
- 4) kratkih pantalona;
- 5) polo majice;
- 6) radnog kombinezona sa zaštitnim djelovima;
- 7) zimskog kombinezona; i
- 8) planinarske odjeće i cipela.

Član 9

Svečana uniforma za muškarce sastoji se od:

- 1) beretke;
- 2) pantalona zimskih;
- 3) pantalona ljetnjih;
- 4) kaiša;
- 5) košulje dugih rukava;
- 6) košulje kratkih rukava;
- 7) sakoa zimskog;
- 8) sakoa ljetnjeg;
- 9) jakne duge;
- 10) jakne kratke;
- 11) čarapa zimskih;
- 12) čarapa ljetnjih;
- 13) cipela poludubokih;
- 14) cipela plitkih;
- 15) kravate; i
- 16) igle za kravatu.

Član 10

Djelovi uniforme iz člana 9 tač. 1 do 4 i tač. 7 do 14 ovog pravilnika istog su izgleda, sastava i boje kao djelovi uniforme iz člana 5 tač. 1, 3, 4 i 5 i tač. 9 do 16 ovog pravilnika.

Košulja dugih rukava i košulja kratkih rukava su bijele boje, od platna (poliester i pamuk), sa kragom, klasičnog kroja, sa jednim našivenim džepom bez preklopa.

Kravata je na vezivanje, sa stilizovanim grbom opštine, plave boje.

Igla za kravatu je sa stilizovanim natpisom: "KOMUNALNA POLICIJA".

Član 11

Svečana uniforma za žene sastoji se od:

- 1) beretke;
- 2) suknje zimske;
- 3) suknje ljetnje;
- 4) kaiša;
- 5) košulje dugih rukava;
- 6) košulje kratkih rukava;
- 7) sakoa zimskog;
- 8) sakoa ljetnjeg;
- 9) jakne duge;
- 10) jakne kratke;
- 11) čarapa zimskih;
- 12) čarapa ljetnjih;
- 13) cipela poludubokih;
- 14) cipela plitkih;
- 15) kravate; i
- 16) igle za kravatu.

Član 12

Djelovi uniforme iz člana 11 tač. 1 i 4 i tač. 7 do 14 ovog pravilnika istog su izgleda, sastava i boje kao djelovi uniforme iz člana 5 tač. 1 i 5 i tač. 9 do 16 ovog pravilnika, djelovi uniforme iz tač. 2 i 3 kao djelovi uniforme iz člana 7 stav 2 ovog pravilnika, a djelovi uniforme iz tač. 5 i 6 i tač. 15 i 16 kao djelovi uniforme iz člana 10 st. 2, 3 i 4 ovog pravilnika, s tim što je kroj djelova uniforme iz tač. 1 i 4 i tač. 5 do 14 prilagođen anatomskoj građi žene.

Član 13

Oznake na uniformi komunalnog policajca su:

- 1) natpis: "KOMUNALNA POLICIJA";
- 2) značka; i
- 3) pločica sa imenom, prezimenom i zvanjem.

Član 14

Natpis: "KOMUNALNA POLICIJA" je u jednom redu mašinski izvezen koncem zlatne boje na podlozi u obliku pravougaonika, dimenzija 90 x 30 mm, tamnoplave boje.

Natpis iz stava 1 ovog člana nosi se prišiven ili pričvršćen čičak trakom na gornjem dijelu desnog rukava jakne, sakoa, kišnog mantila ili ljetnje košulje.

Član 15

Značka je u obliku štita dimenzija 85 x 75 mm, tamnoplave boje, oivičena koncem zlatnožute boje, na kojoj je u sredini mašinski izvezen grb opštine, serijski broj i natpis: "KOMUNALNA POLICIJA".

Značka iz stava 1 ovog člana nosi se pričvršćena iznad gornjeg lijevog džepa na uniformi.

Član 16

Pločica sa imenom, prezimenom i zvanjem je u obliku pravougaonika, dimenzija 100 x 30 mm, srebrnobijele boje u kojoj se crnim slovima u prvom redu unosi zvanje komunalnog policajca, a u drugom redu njegovo ime i prezime.

Pločica iz stava 1 ovog člana nosi se iznad gornjeg desnog džepa na uniformi.

Član 17

Komunalni policajac nosi urednu i neoštećenu uniformu u skladu sa njenom namjenom.

Na uniformi komunalnog policajca ne mogu se stavljati drugi predmeti i oznake, osim onih koji su propisani.

Komunalni policajac uz uniformu, po potrebi, može koristiti kišobran crne boje.

Način i jednoobraznost nošenja uniforme, određuje načelnik komunalne policije.

Član 18

Svečanu uniformu nose načelnik komunalne policije i komunalni policajac koga odredi načelnik komunalne policije.

Član 19

Komunalni policajac, za vrijeme kad ne vrši poslove komunalne policije, ne smije nositi uniformu i oznake iz člana 13 ovog pravilnika.

Član 20

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o izgledu, oznakama i načinu nošenja uniforme komunalnog policajca („Službeni list CG“, broj 59/15).

Član 21

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-011/19-5246

Podgorica, 13. septembra 2019. godine

Ministarka,

Suzana Pribilović, s.r.

1307.

Na osnovu člana 53 stav 5 Zakona o komunalnoj policiji („Službeni list CG“, br. 57/14 i 34/19), Ministarstvo javne uprave donijelo je

P R A V I L N I K O EVIDENCIJI O UPOTREBI SREDSTAVA PRINUDE KOMUNALNE POLICIJE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj, način vođenja i način uvida u evidenciju o upotrebi sredstava prinude komunalne policije (u daljem tekstu: evidencija).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Evidencija sadrži: ime i prezime i broj službene legitimacije komunalnog policajca koji je upotrijebio sredstva prinude; datum, vrijeme i mjesto upotrebe sredstava prinude (okolnosti pod kojima je upotrijebljeno konkretno sredstvo prinude); podatke o licu prema kome su sredstva prinude upotrijebljena (ime i prezime, zanimanje, adresa i kontakt telefon), vrstu upotrijebljenog sredstva prinude (fizička snaga, ručni sprej sa nadražujućim dejstvom, službena palica, sredstvo za vezivanje); datum sačinjavanja izvještaja načelnika komunalne policije i izvještaja komisije za kontrolu zakonitosti primjene sredstava prinude, kao i podatke o mjerama preduzetim radi utvrđivanja disciplinske, prekršajne i krivične odgovornosti (datum pokretanja postupka, datum obustave, odnosno okončanja postupka, izrečene mjere, odnosno sankcije u konkretnom postupku i drugi podaci).

Član 4

Evidencija se vodi u elektronskoj ili pisanoj formi.

Evidencija u elektronskoj formi vodi se u obliku registra, a u pisanoj formi u obliku tvrdo ukoričene knjige sa numerisanim stranicama.

Član 5

Uvid u evidenciju vrši se na zahtjev lica na koje se podaci iz evidencije odnose, odnosno njegovog zakonskog zastupnika ili punomoćnika.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se načelniku komunalne policije u pisanoj formi i sadrži: ime, prezime, adresu i kontakt telefon podnosioca zahtjeva, kao i konkretne razloge zbog kojih se traži uvid.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se i punomoćje, ukoliko se zahtjev podnosi preko punomoćnika.

Podnosiocu zahtjeva omogućiće se uvid u evidenciju u prostorijama komunalne policije, u prisustvu ovlašćenog službenika, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, na način da se obezbijedi zaštita ličnih podataka, u skladu sa zakonom.

Član 6

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o evidenciji o upotrebi sredstava prinude komunalne policije („Službeni list CG“, broj 59/15).

Član 7

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-011/19-5245

Podgorica, 13. septembra 2019. godine

Ministarka,
Suzana Pribilović, s.r.

1308.

Na osnovu člana 12 stav 5 i člana 14 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENAMA PRAVILNIKA O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA BAKTERIJE XYLELLA FASTIDIOSA (Wells et al.)

Član 1

U Pravilniku o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja bakterije *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) ("Službeni list CG", broj 40/19), naziv člana i član 15 mijenjaju se i glase:

“Unošenje određenog bilja porijeklom iz drugih država u kojima nije prisutan štetni organizam

Član 15

(1) Određeno bilje porijeklom iz drugih država u kojima nije prisutan štetni organizam, može se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju da štetni organizam nije prisutan u toj državi;

b) ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži podatke da štetni organizam nije prisutan u toj državi;

c) na mjestu unošenja određenog bilja na teritoriju Crne Gore prilikom kontrole nadležnog fitosanitarnog inspektora u skladu sa članom 17 stav 1 ovog pravilnika nije pronađen štetni organizam, niti postoji sumnja na prisustvo štetnog organizma.

(2) Bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. i *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb može se unositi na teritoriju Crne Gore ako je gajeno na mjestu koje podliježe godišnjim službenim inspekcijskim pregledima sa uzorkovanjem i ispitivanjem koji se na tom bilju vrše u odgovarajuće vrijeme radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma i u skladu sa međunarodnim standardima i ako se potvrdi da štetni organizam nije prisutan, uzorkovanjem kojim se sa 99% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 5%.

(3) Pored uslova iz stava 2 ovog člana, prije prvog premještanja sa mjesta proizvodnje i što je moguće bliže vremenu premještanja svaka partija (lot) bilja namijenjenog za sadnji vrste *Polygala myrtifolia* L. podliježe službenom vizuelnom pregledu i uzorkovanju i ispitivanju u skladu sa međunarodnim standardima radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma kojim je potvrđeno da štetni organizam nije prisutan, uzorkovanjem kojim se sa 99% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 5%.”

Član 2

Naziv člana i član 16 mijenjaju se i glase:

„Unošenje određenog bilja porijeklom iz drugih država u kojima je prisutan štetni organizam

Član 16

Određeno bilje porijeklom iz drugih država za koje je poznato da je u njima prisutan štetni organizam i iz područja koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, može se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju o nazivu tog područja;

b) ga prati fitosertifikat u kome je u rubrici "Mjesto porijekla" upisan naziv područja slobodnog od štetnog organizma.”

Član 3

U članu 17 stav 1 riječi: “država koje nijesu članice Evropske unije” zamjenjuju se riječima: “drugih država”.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 320-964/19-7

Podgorica, 17. septembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

1309.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se odbija ustavna žalba podnesena protiv rješenja Osnovnog suda u Nikšiću, Ip.br. 521/17, od 13. decembra 2017. godine i I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine

Ustavni sud Crne Gore, u Drugom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Desanka Lopičić, predsjednik Vijeća i sudije Milorad Gogić i Hamdija Šarkinović, članovi Vijeća, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 10. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.), na sjednici vijeća od 9. jula 2019. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE ustavna žalba.

Ova odluka objaviće se u »Službenom listu Crne Gore«.

O b r a z l o ž e n j e

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. V.M., iz N., koju zastupa S.Č.S., advokat iz K., podnijela je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu i dopunu iste protiv rješenja Osnovnog suda u N., Ip.br. 521/17, od 13. decembra 2017. godine i I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine, zbog povrede prava iz čl. 32., čl. 72. stav 1 i čl. 73 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 i člana 8 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

1.1. U ustavnoj žalbi je, u suštini, navedeno: da nedjelotvorno, pristrasno, nepravično i van razumnog roka postupanje suda i neizvršenje sudske odluke o povjeravanju djece na čuvanje i vaspitanje majci - podnositeljki ustavne žalbe traje od donošenja rješenja o izvršenju, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine do sada, odnosno do donošenja rješenja o obustavi izvršenja, I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine, čime je povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku, pravo na pravično suđenje, pravo na nepristrasan sud i roditeljsko pravo majke i pravo na porodični život. Podnositeljka ističe da je podnosila predlog za ubrzanje postupka, ali da je rješenjem IV -2 Su.br. 7/16, od 14. septembra 2016. godine, odbijen kao neosnovan, a da eventualna žalba očigledno ne bi bila djelotvorna zbog čega nije ni izjavljena. Nadalje, podnositeljka ukazuje da iako je postupak izvršenja u vezi djece hitan, sa kratkim rokovima, u konkretnom slučaju izvršenje traje godinu i po dana bez ikakvog rezultata, da bi potom postupak bio nezakonito obustavljen iako nije izvršenje sprovedeno i djeca vraćena majci kojoj su povjerena sudskom odlukom čime su nesumnjivo povrijeđena navedena ustavna i konvencijska prava. Takođe se navodi da sud pobijanom odlukom, I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine, obustavlja postupak izvršenja predaje djece majci iako se otac - izvršni dužnik u krivičnom postupku presudom, K.br.152/17, od 14. septembra 2017. godine, oglašava krivim za krivično djelo u sticaju, protivpravno oduzimanje mal.lica iz člana 217 KZ i izriče mu se uslovno kazna zatvora od tri mjeseca; da se ne uzimaju u obzir odlučne činjenice da izvršni dužnik instruiira djecu protiv majke, da sprječava i onemogućava djeci svaki kontakt sa majkom, da je djeci potrebna majka zbog čega je bio i ustanovljen prelazni period viđanja mal. A. sa majkom u Centru za socijalni rad, radi uspostavljanja roditeljskih odnosa majke i kćerke (zaključak, I.br.56/16, od 18. i 22. novembra 2016. godine). Izvršni dužnik i pored kazne od 1.200,00 € nije vratio djecu

majci, a sud ni do danas nije izvršio naplatu kazne, u čemu se, između ostalog, ogleda pristrasnost suda; da je i pored dva zahtjeva za izuzeće postupajućeg sudije za izvršenje (gdje na drugi nije ni odlučeno bar majka nije dobila odluku, zbog evidentne pristrasnosti sudije koji je otvoreno ispoljavao negativan stav prema zahtjevu majke (dokazi u spisima) i otvoreno stavio na stranu izvršnog dužnika izvodeći dokaze iz parnice zamijenivši izvršni parničnim postupkom, kako bi izmijenio izvršnu ispravu koju izvršava i obustavio postupak izvršenja, što je nažalost i realizovao pobijanom odlukom.

1.3. Povredu prava na nepristrasan sud, podnositeljka obrazlaže navodima da je sudija, koji je u istom predmetu učestvovao u postupcima povodom izvršenja, učestvovao i u postupku povodom prigovora u drugom stepenu, kao član vijeća i ukinuo prvostepeno rješenje, I.br. 41/16, od 19. septembra 2016. godine, kojim je bilo određeno da će se postupak nastaviti pred ovim sudom u predmetu, I.br.35/16, u kojem postupa kao pojedinac sudija M.B., a koji je i član vijeća kako stoji u zaglavlju drugostepenog rješenja, Ip.br. 4494/16, od 26. oktobra 2016. godine, što znači da je sudija M.B. u drugom stepenu, kao član Vijeća ukinuo prvostepenu odluku kojom je bilo određeno da će se postupak nastaviti u predmetu I.br. 35/16, sa kojim je zadužen da postupa upravo sudija M.B.

1.4. Povreda prava na pravično suđenje se ogleda u tome što sud od samog početka nema namjeru da sprovede predmetno izvršenje, imajući u vidu da postupak izvršenja obustavlja ubrzo po donošenju rješenja o izvršenju, iako nema ni jednog od zakonskih razloga za obustavu propisan članom 77 ZIO (rješenje, I.br.35/16, od 21. septembra 2016. godine i Ip.br. 4532/16, od 11. novembra 2016. godine).

1.5. Potom nedozvoljeno i suprotno funkcionalnoj nadležnosti, izvršni postupak se pretvara u parnični i izvode dokazi koji su nedavno provođeni u parničnom postupku, u predmetu P.br. 1483/16 povodom zahtjeva za izmjenu odluke o izdržavanju djece. Upravo takvim postupanjem sud se direktno stavio na stranu izvršnog dužnika izvodeći neovlašćeno dokaze, radi izmjene izvršne isprave kako bi doveo u pitanje cjelishodnost izvršenja, tolerišući očigledno nasilje izvršnog dužnika na koje ukazuje Organ starateljstva u svojim izvještajima da otac vrši neprimjereni pritisak na djecu (nalaz i mišljenje Organa starateljstva, broj. 0201-947/2017-1, od 14. februara 2017. godine).

1.6. Na osnovu svega navedenog, podnositeljka je predložila ukidanje osporenog rješenja, I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine i da se naloži hitno izvršenje sudske odluke, P.br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, o povjeravanju djece na čuvanje i vaspitanje majci i da se predmet vrati na ponovni postupak.

1.7. Podnositeljka je dostavila ovom sudu mišljenje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, br. 650/17-6, od 29. decembra 2017. godine i presudu Vrhovnog suda Crne Gore, Rev.br. 1252/17, od 6. decembra 2017. godine, koje je primila nakon podnošenja ustavne žalbe. Takođe, podnositeljka je dostavila i rješenje Osnovnog suda u N., Ip.br. 557/17, od 12. februara 2018. godine, kojim je odbijen kao neosnovan prigovor izvršnog povjerioca, od 7. novembra 2017. godine.

2. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom, nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta državnog organa (...). U stavu 2. istog člana propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva (...).

2.1. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajemčeno pravo ili sloboda.

3. Za potrebe ustavno-sudskog postupka, pribavljeni su spisi predmeta Osnovnog suda u N., I.br. 56/16.

4. Ustavni sud je, saglasno odredbama člana 33. stav 1. i člana 34. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Osnovnog suda u N. odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi.

4.1. Uz akt V Su.br.145-2/19, od 5. aprila 2019. godine, dostavljeni su odgovori na podnijetu ustavnu žalbu sudija M.B. i S.N.

4.1.1. U odgovoru sudije M.B. je, u suštini, navedeno: da smatra da je u postupku koji navodi podnositeljka ustavne žalbe preduzeto sve što je bilo u mogućnosti kako bi se predmetna izvršna isprava izvršila i da se u postupku sud vodio praksom Evropskog suda za ljudska prava; da se sud vodio najboljim interesima djeteta koje je uporno odbijalo da ode da živi sa podnositeljkom ustavne žalbe i sud je preduzeo sve mjere, čak i pripremne radnje koje poznaje Evropski sud za ljudska prava, kako bi učinio sve da se izvršna isprava izvrši, ali dijete nije cijelo to vrijeme mijenjalo svoje mišljenje, a sud nije našao nedvosmisleno da postoji prekomjeran uticaj na dijete. Da treba imati u vidu da uvijek na dijete postoji određeni uticaj i samo treba cijeliti da li je taj uticaj bio prekomjeran, što u konkretnom slučaju nije postojalo. Prilikom odlučivanja u konkretnom postupku sud se vodio praksom Evropskog suda za ljudska prava i našao da se u konkretnom slučaju izvršna isprava ne može izvršiti iz jasnih i objektivnih razloga koji su sadržani u spisima predmeta i da smatra da u konkretnom nije bilo povrede člana 8, u vezi člana 6 stav 1 Evropske konvencije na šta se ovaj sud i izjasnio u predmetu pozivajući se na praksu Evropskog suda za ljudska prava.

4.1.2. U odgovoru sudije S.N. je, u suštini, navedeno: da smatra da je u postupku odlučivanja po prigovoru izvršnog povjerioca i donešenom osporenom rješenju, Ip.br. 521/17, od 13. decembra 2017. godine, Vijeće postupalo u svemu zakonito i da nije bilo povrede člana 8 u vezi člana 6 stav 1 Evropske konvencije, te da se Vijeće i u osporenom rješenju i pozvalo na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

5. Uvidom u spise predmeta i drugu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom predmetu:

5.1. Brak parničnih stranaka, koji je zaključen pred nadležnim organom Opštine N. dana 11. aprila 1999. godine, je razveden presudom Osnovnog suda u N., P. br. 1201/13, od 31. oktobra 2014. godine, koja je potvrđena presudom Višeg suda u P., Gž.br. 5527/14, od 18. februara 2015. godine, u stavu I kojom je odlučeno o razvodu.

5.1.1. Presudom Osnovnog suda u N., P.br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, mlđb. djeca parničnih stranaka i to: kćerka A., rođena 10. juna 2003. godine i sin J., rođen 9. februara 2006. godine, povjereni su na odgoj, čuvanje i vaspitanje tužiteljici V., kao majci, uz obavezu tuženog V., kao oca da na ime njihovog izdržavanja svakomjesečno plaća po 25% ili ukupno 50% od redovnih mjesečnih novčanih primanja koje ostvaruje kod T.C.G. i to, svakog prvog do petog u mjesecu, na ruke tužiteljice V.M., počev od presuđenja pa ubuduće dok ova obaveza po zakonu bude postojala ili dok odluka ne bude izmijenjena. Istom presudom su uređeni i lični kontakti mlđb. djece sa svojim ocem (...).

5.2. Osnovnom sudu u N. dostavljen je, 4. jula 2016. godine, predlog za izvršenje predajom djeteta od strane V.M. (podnositeljke ustavne žalbe), jer su izvršnom presudom toga suda P.br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, malodobna djeca stranaka J.M. i A.M. povjerena izvršnom povjeriocu na čuvanje, staranje i vaspitanje. Presudom je određeno da će se lični kontakt mladb.djece sa ocem V. održavati na način što će djeca boraviti kod njega svaki vikend, pola zimskog (deset dana) i pola ljetnjeg raspusta (dva puta po 15 dana), svaki drugi državni i vjerski praznik i za dan krsne slave.

5.3. Osnovni sud u N., sudija M.B., u pravnoj stvari izvršnog povjerioca V.M. (podnositeljka ustavne žalbe) protiv izvršnog dužnika V.M., radi predaje djeteta, donio je dana 5. jula 2016. godine, rješenje, I.br.35/2016, kojim se nalaže izvršnom dužniku da dijete - malodobnu A.M. preda izvršnom povjeriocu u roku od tri dana od dana prijema ovog rješenja, a sve na osnovu čl. 37, 41 i glave XXII Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Istim rješenjem je određeno da, ukoliko izvršni dužnik u ostavljenom roku ne preda dijete izvršnom povjeriocu, izriče mu se novčana kazna u iznosu od 1.200,00 eura (...) i da će se ukoliko se izvršenje ne može sprovesti na prethodno navedeni način, izvršenje sprovesti oduzimanjem djeteta od strane službenog lica suda, uz pomoć organa starateljstva.

5.4. Osnovni sud u N., rješavajući u pravnoj stvari tužioca V.M. protiv tužene Vesne rođ. M.M., radi izmjene odluke o povjeravanju djece je presudom, P.br. 2397/15, od 6. jula 2016. godine, odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev (...), smatrajući da su neosnovane optužbe tužioca, a kako se to navodi u izjašnjenju Centra za socijalni rad, od 18. februara 2016. godine, da su se okolnosti u međuvremenu promijenile u toliko što su mladb. djeca par. stranaka izložena emocionalnom zlostavljanju i zastrašivanju od strane tužene, da je u stvari riječ o produženom partnerskom sukobu koji je zapravo jedini faktor koji u sadašnjoj situaciji predstavlja opterećenje za djecu, imajući u vidu da se nalaze u samom centru roditeljskih sukoba i da je stručni tim Centra, kao i prilikom procjene koja je vršena za potrebe prethodnog postupka, majku smatra podobnom za vršenje roditeljskih dužnosti. Dakle, ne radi se o promijenjenim okolnostima koje bi mogle uticati na izmjenu ranije odluke o povjeravanju mladb. djece na odgoj, čuvanje i vaspitanje jednom od roditelja, već u stvari o pokušaju tužioca da izmijeni raniju odluku tužbom, kad već to nije uspio žalbom/tužba podnesena samo nekoliko mjeseci poslije pravosnažnosti ranije odluke.

5.5. Izvršni povjerilac V.M. (podnositeljka ustavne žalbe) je, 12. jula 2016. godine, podnijela Osnovnom sudu u N. novi predlog za izvršenje predajom djeteta.

5.6. Osnovni sud u N., sudija M.B., donio je zaključak, 22. jula 2016. godine, da se sprovede rješenje o izvršenju ovog suda, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, pa je zakazano ročište za izlazak na lice mjesta za dan 26. jul 2016. godine.

5.6.1. U službenoj zabilješci, sudije M.B., od 26. jula 2016. godine u predmetu I.br.35/16 je, pored ostalog, navedeno: da nakon izlaska na lice mjesta dana 26. jula 2016. godine, kada je pokušano da se izvrši oduzimanje i predaja djeteta mladb. A.M., te nakon što su izvršni povjerilac, predstavnik Centra za socijalni rad N. M.D., predstavnik UP CB N. S.M. i sudski izvršioci I.D. i S.D. potpisali zapisnik u prostorijama suda, kad je i na zapisniku i na licu mjesta konstatovano da malodobna A.M. ne želi da ide kod svoje majke V.M. a što su mu usmeno saopštili i sudski izvršitelji i predstavnici Centra za socijalni rad i UP CB N., obavio je usmeni razgovor sa predstavnikom Centra za socijalni rad N. M.D. (...).

5.6.2. U službenoj zabilješci, M.D., psihološkinje, Služba za djecu i mlade JU Centar za socijalni rad za opštine N., P. i Š. je, pored ostalog navedeno: (...) da kako između roditelja nema saradnje, odgovornost donošenja odluke je na djetetu, što u ovoj situaciji može dodatno otežavati funkcionisanje maloljetne djevojčice; da se nakon obavljenog razgovora,

ispred kuće obratila V.M. i sugerisala mu da u daljem podstakne kontakt djeteta sa majkom, što je on kategorički odbio.

5.7. Osnovni sud u N., sudija M.B., donio je zaključak, 27. jula 2016. godine, da se sprovede rješenje o izvršenju ovog suda, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, po službenoj dužnosti, u stavu II rješenja, kojim je izvršnom dužniku izrečena novčana kazna u iznosu od 1.200,00 eura, jer isti nije postupio po navedenom rješenju, kojim mu je naloženo da izvršnom povjeriocu preda dijete i to mladb. A.M., pa se isto dostavlja C.T. AD P., radi sprovođenja.

5.8. V.M. (podnositeljka ustavne žalbe) je, 27. jula 2016. godine, podnijela zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja oduzimanjem mal.lica A.M. od izvršnog dužnika V.M. dana 26. jula 2016. godine, po zaključku suda, I.br. 35/16, od 22. jula 2016. godine.

5.8.1. Osnovni sud u N., sudija M.B. je donio rješenje, I.br.35/16, od 27. jula 2016. godine, kojim se odbija zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu, I.br. 35/16 izvršnog povjerioca, od 27. jula 2016. godine, kao neosnovan.

5.9. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br. 4411/16, od 1. avgusta 2016. godine, odbijen je kao neosnovan prigovor izvršnog dužnika V.M. izjavljen na rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine.

6. Povodom zahtjeva Osnovnog suda u N., u cilju sprovođenja isprave presude Osnovnog suda u N., P.br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, obavljen je razgovor sa djevojčicom A.M. U ovom dopisu potpisan od strane direktora mr I.M., V.V., dipl.soc.radnica i M.D., psihološkinja, koji je upućen tom sudu, je ukazano da je u što hitnijem roku potrebno reuspostavljane narušene upućenosti i povezanosti sa majkom, na koji način će se preventirati moguće posledice sindroma dugotrajne otuđenosti od roditelja u budućnosti i da je u daljem potrebno da se dijete i roditelji upute na neophodan psihoterapijski tretman.

7. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV-3 Su.br. 81/16, od 9. septembra 2016. godine, odbijen je kao neosnovan zahtjev punomoćnika izvršnog povjerioca za izuzeće sudije Osnovnog suda u N. M.B. od postupanja u predmetu, I.br.35/16.

8. Osnovni sud u N., sudija M.B. je, 13. septembra 2016. godine, donio zaključak da se sprovodi rješenje o izvršenju ovog suda I.br.35/16, od 5. jula 2016. godine, pa se zakazuje ročište za izlazak na lice mjesta za dan 16. septembar 2016. godine.

9. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br.4415/16, od 15. septembra 2016. godine, odbijen je kao neosnovan prigovor izvršnog povjerioca izjavljen na rješenje, I.br. 35/16, od 27. jula 2016. godine, kojim je odbijen zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu, I.br. 35/16 izvršnog povjerioca, od 27. jula 2016. godine, kao neosnovan.

10. U službenoj zabilješci V.V., dipl.soc.radnice i M.D., psihološkinje, Službe za djecu i mlade JU Centra za socijalni rad za opštine N., P. i Š., koja je dostavljena Osnovnom sudu u N., 20. septembra 2016. godine, pored ostalog, navedeno je: da se stiče utisak da mišljenje maloljetne A. jeste dominantno podložno očevom uticaju, ali u njegovom ponašanju nijesmo uočili elemente psihičkog ili fizičkog nasilja usmjerenog na djevojčicu. Iako djevojčica ne navodi opravdane razloge za svoju odluku, čini se neophodnim mišljenju djeteta ove uzrasne dobi posvetiti pažnju. Kao razloge zbog kojih odlučuje da živi u K., djevojčica navodi poznato okruženje u kom je živjela do okončanja razvoda roditelja, te drugare sa kojima voli da provodi vrijeme.

11. Presudom Osnovnog suda u N., P.br. 2397/15, od 6. jula 2016. godine, odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi: "Presuda Osnovnog suda u N., P.broj 210/15-13, od 08.05.2015. godine, mijenja se i glasi: malodobna djeca parničnih stranaka kćerka A. rođena dana 10.06.2003. godine i sin J. rođjen 09.02.2006. godine povjeravaju se na odgoj, čuvanje i vaspitanje tužiocu M.V. kao ocu počev od dana presudjenja pa nadalje, sve dok ista ne bude izmijenjena", kao neosnovan.

12. Osnovni sud u N., sudija M.B. je rješenjem I.br.35/16, od 21. septembra 2016. godine, obustavio izvršni postupak po rješenju o izvršenju Osnovnog suda u N., I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine i ukinuo sve sprovedene izvršne radnje.

13. Rješenjem Osnovnog suda u N.u, Ip.br. 4532/16, od 11. novembra 2016. godine, usvojen je prigovor punomoćnika izvršnog povjerioca V.M. i ukida se rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 35/16, od 21. septembra 2016. godine i predmet se vraća na ponovno odlučivanje sudiji pojedincu.

13.1. U obrazloženju ovog rješenja je, pored ostalog, navedeno: da sud nalazi da prethodno navedeni osnovi za obustavljanje izvršenja nijesu zastupljeni u konkretnom slučaju; da izvršna isprava - pravosnažna i izvršna presuda Osnovnog suda u N., P.br. 210/15-13 i dalje egzistira kao i njena potvrda o izvršnosti, što znači da nije došlo do izmjene odluke o povjeravanju djece, a takva bi se odluka jedino mogla donijeti u novom parničnom postupku; da je rješenjem o obustavljanju izvršenja konstatovano da dijete ne može biti predato majci već mora ostati kod oca čime je suštinski izmijenjena odluka P.br. 210/15-13; da se u postupku izvršenja ne sudi, niti se upušta u objektivnost odluke već se samo postupa po pravosnažnoj i izvršnoj presudi koja predstavlja izvršnu ispravu za predloženo izvršenje; da se sve do momenta donošenja nove presude u parničnom postupku kojom bi ćerka stranaka - A.M. bila povjerena na čuvanje, odgoj i vaspitanje njenom ocu, mora poštovati važeća odluka kojom je na meritoran način riješeno pitanje povjeravanja djeteta majci; da se prinudno izvršenje sudske odluke kojom je odlučeno da se dijete povjerava tražiocu izvršenja sprovodi izricanjem novčane kazne izvršnom dužniku a ukoliko ova kazna nije dovoljna, oduzimanjem djeteta od lica kod koga se dijete nalazi i predajom na čuvanje i vaspitanje izvršnom povjeriocu shodno članu 239 ZIO; da je jedini postupak u kome se može odlučivati o povjeravanju djeteta jednom od roditelja i u kome se valja pribaviti stav samog djeteta o tome je parnični postupak, radi izmjene već postojeće odluke o povjeravanju djeteta i ne može se na osnovu manifestovanja volje djeteta da ostane kod oca tokom sprovođenja izvršenja suštinski staviti van snage već postojeća pravosnažna i izvršna sudska odluka kojom je pitanje povjeravanja djeteta regulisano; da je stav ovog vijeća da navodi iz rješenja kojim je obustavljeno izvršenje (da postoje okolnosti koje ukazuju da je realno i životno potraživanje prestalo) nemaju utemeljenje u zakonu.

14. Osnovni sud u N. (I.br. 56/16) donio je, 18. novembra 2016. godine, zaključak, kojim se radi sprovođenja rješenja o izvršenju, I.br.35/16, od 5. jula 2016. godine, nalaže izvršnom dužniku V.M. da maloljetnu A.M. dovodi (...) u Centar za socijalni rad (...) sve radi preduzimanja pripremnih radnji i približavanja djeteta i ponovnog ujedinjenja sa majkom - izvršnim povjeriocem. Istim zaključkom je ukazano izvršnom dužniku na njegovu obavezu kao roditelju u konkretnom slučaju i nalaže se Centru za socijalni rad N. da obrazovanjem tima sačinjenog od stručnih lica a kroz razgovore sa djetetom A.M. i pomoću drugih metoda štiteći u najvećoj mjeri interese djeteta izvrše pripremnne radnje u cilju približavanja i ponovnog ujedinjavanja djeteta sa majkom i u cilju izvršenja pravosnažne presude.

15. Rješenjem Osnovnog suda u N., I.br.56/16, od 21. novembra 2016. godine, odbijen je zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu I.br. 56/16 izvršnog dužnika, od 21. novembra 2016. godine, kao neosnovan.

16. U aktu Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 22. novembra 2019. godine, sudije M.B. je navedeno: da je, 22. novembra 2016. godine, obavio telefonski razgovor sa psihologom, M.D. zaposlenom u Centru za socijalni rad N., koja mu je usmeno saopštila da izvršni dužnik nije doveo dijete u Centar i nije postupio po zaključku suda, od 18. novembra 2016. godine, iako ga je dva puta o tome usmeno obavijestila i zatražila od njega da dijete dovede i to 21. novembra 2016. godine i 22. novembra 2016. godine.

17. Osnovni sud u N. je donio zaključak (I.br. 56/16, od 22. novembra 2016. godine) da se sprovede rješenje o izvršenju ovog suda, I.br.35/16, od 5. jula 2016. godine, pa je zakazano ročište za izlazak na lice mjesta za dan 25. novembar 2016. godinu, radi sprovođenja izvršenja.

18. Zaključkom Osnovnog suda u N., od 25. novembra 2016. godine, određene su pripremne radnje, radi sprovođenja rješenja o izvršenju, I.br.35/16, od 5. jula 2016. godine.

19. U izjašnjenju sudije M.B., od 28. novembra 2016. godine, upućenog predsjedniku Suda je navedeno: da je u predmetu I.br. 56/16 dana 25. novembra 2016. godine, sud izašao na lice mjesta radi oduzimanja djeteta i da je tog dana dijete odbilo da pođe kod majke i reklo da je već sve jednom rekla i da ne želi da se ponavlja, te da još uvijek ne želi da ide kod majke u H.. Roditelji su se saglasili da otac dovodi dijete dva puta nedeljno, u narednih pet nedelja u Centar za socijalni rad kako bi se sa djetetom radilo i kako bi se ista približila majci, o čemu je sud na ročištu odlučio zaključkom, od 25. novembra 2016. godine.

20. Voditeljka slučaja M.D., psihološkinja je sačinila izvještaj o realizaciji pripremnih radnji (28.11.-30.12.2006. godine; 19.12.-23.12.2016. godine; 26.12.-30.12.2016. godine; 28.12., 2.12. 2016. godine), koje su određene shodno zaključku, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, Osnovnog suda u N., radi sprovođenja rješenja o izvršenju.

21. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br. 4597/16, od 23. decembra 2016. godine, odbijen je kao neosnovan prigovor izvršnog dužnika V.M. izjavljen na rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 21. novembra 2016. godine, kojim je odbijen zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu, I.br. 56/16 izvršnog dužnika, od 21. novembra 2016. godine.

22. Aktom I.br. 56/16, od 12. januara 2017. godine, sudija Osnovnog suda u N. M.B. se obratio Centru za socijalni rad u N. i ukazao im da je u postupku sud zaključkom, I.br. 56/16, od 25. novembra 2016. godine, odredio pripremne radnje, radi izvršenja i približavanja djeteta majci, koje su trajale pet nedelja počev od 28. novembra 2016. godine do 30. decembra 2016. godine, koje su se odvijale kod Centra za socijalni rad N.. S tim u vezi, potrebno je da na osnovu svih podataka kojima raspolažu izrade nalaz i stručno mišljenje u kojem će se izjasniti da li postoji uticaj oca Veselina Markovića na formiranje mišljenja djeteta mlmb. A.M., te ako postoji u kojoj mjeri se vrši taj uticaj, kakvi su lični odnosi djeteta sa ocem i majkom, kakvog je dijete psihičkog i fizičkog stanja, da li postoji vršenja nasilja bilo koje vrste (psihičkog ili fizičkog) prema mlmb. A., na koji način odgovara na stresne situacije i kako reaguje na promjenu sredine, te na koji način smatra da bi bilo najadekvatnije izvršiti predaju djeteta izvršnom povjeriocu - majci, a kako bi se stres prema djetetu sveo na najmanju moguću mjeru. Obzirom da se radi o hitnom predmetu potrebno je da nalaz i stručno mišljenje dostave sudu najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema ovog dopisa.

23. Aktom I.br. 56/16, od 7. februara 2017. godine, sudija Osnovnog suda u N. M.B. se obratio urgencijom Centru za socijalni rad u N. da se odmah i bez odlaganja dostavi traženi nalaz i stručno mišljenje.

24. Aktom JU Centra za socijalni rad za opštine N., P. i Š., br.03/166, od 10. februara 2017. godine, Osnovnom sudu u N. je dostavljen nalaz i mišljenje za mldb. A.M.

24.1. U nalazu i mišljenju organa starateljstva/voditelja slučaja, broj 0201-836/17-1, od 10. februara 2017. godine, (koji je za organ starateljstva potpisala M.D.) u zaključku i preporuci je, pored ostalog, navedeno: da sve prethodno navedeno upućuje da je djeci neophodno omogućiti kontakt sa oba roditelja, s posebnim naglaskom na kontinuiran odnos djevojčice sa majkom, kako bi se prevenirale posledice tokom razvojnog perioda; da je opservacijom ponašanja djevojčice sa majkom, jasno da je njihov odnos blizak, te da A. želi da boravi kod majke, ali iz straha od očeve reakcije ne uspijeva jasno da izrazi svoj stav. Ukoliko dijete misli da treba na određen način da se ponaša pred roditeljem ili zbog roditelja, sve upućuje na to da je roditelj svojim ponašanjem izazvao takvu reakciju djeteta. Informacije koje su im dostupne, a mogu biti od značaja za ovaj postupak jesu da je 27. januara i 3. februara 2017. godine, otac nakon časova doveo A. kod majke, gdje je ona provodila vrijeme do subote ujutru, kada bi ona i brat odlazili kod oca. U nedelju bi se samo J. vratio kod majke, dok bi A. ostajala kod oca. Dana 9. februara 2017. godine, proslavljali su J. rođendan, tako da je A. otac doveo oko 14 časova, da bi se vratila kući istog dana, u večernjim časovima. Sve ovo upućuje da je djevojčicino ponašanje većinom determinisano postupcima oca, te da, ukoliko on promjeni svoj stav, dijete će ubuduće imati odgovarajući odnos sa majkom. Unutar porodice, u kojoj proces adaptacije na razvod nije završen, gdje još perzistira roditeljski konflikt, strategije prevladavanja stresa kod mldb. A.M. bitno kompromitovane. Takođe je naglašeno da se u slučaju različitih ispitivanja pred sudom, ili u toku sudskih izvršenja, dijete uvodi u konflikt lojalnosti prema roditeljima, što dodatno komplikuje njen status u porodici.

25. Zaključkom I.br. 56/16, od 16. februara 2017. godine, sprovodi se rješenje o izvršenju ovog suda, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine shodno članu 239 stav 3, pa je zakazano ročište za izlazak na lice mjesta za dan 20. februar 2017. godine, sa početkom u 14.00 časova, radi sprovođenja izvršenja. Izvršenje će se sprovesti oduzimanjem djeteta malodobne A.M. od izvršnog dužnika V.M., iz N. ili bilo kog drugog lica kod koga se dijete zatekne, te predajom djeteta izvršnom povjeriocu - majci V.M., iz N. (...).

26. Na zapisniku sačinjenim pred Osnovnim sudom u N., 20. februara 2017. godine, navedeno je, pored ostalog, (...) Na pitanje suda A.M. da li želi da pođe sa svojom majkom V. ista odgovori da ne želi i da je bila u petak i da joj je to dovoljno. Sa maloljetnom A. obavili su razgovor radnici Centra za socijalni rad i ista je odgovorila da ne želi da živi sa majkom V. Punomoćnik izvršnog povjerioca prigovara na nestručnom i neprofesionalnom provođenju izvršenja, te da se teret odlučivanja o predaji majci prebacuje na dijete, a ne na izvršnog dužnika, što je nedopustivo, u pitanju je radnja izvršenja naložena odlukom suda o oduzimanju djeteta, pa je dužnik dužan da preda dijete majci, jer u protivnom vrši krivično djelo iz Krivičnog zakona član 217 stav 1.

27. Zaključkom, I.br. 56/16, od 21. februara 2017. godine, sprovodi se rješenje o izvršenju ovog suda, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, shodno članu 239 stav 3, pa je zakazano ročište za izlazak na lice mjesta za dan 24. februar 2017. godine, sa početkom u 14.00 časova, radi sprovođenja izvršenja. Izvršenje će se sprovesti oduzimanjem djeteta malodobne A.M. od izvršnog dužnika V.M., iz N. ili bilo kog drugog lica kod koga se dijete zatekne, te predajom djeteta izvršnom povjeriocu - majci V.M., iz N. (...).

28. Osnovni sud u N. je, 22. februara 2017. godine, donio zaključak da kako je izvršni povjerilac podneskom, od 22. februara 2017. godine, zatražila odlaganje izvršenja do donošenja odluka u predmetima ovog suda, Rs.br.97/16, Rs.br.144/16 i P.br.148/16, to je potrebno da se u smislu člana 70 ZIO izjasnite da li se protivite odlaganju, obzirom da je izvršenje odpočeto, a u roku od tri dana od dana prijema ovog zaključka, te ukoliko se u navedenom roku ne izjasnite smatraće se da se ne protivite odlaganju.

29. Zaključkom, I.br. 56/16, od 22. februara 2017. godine, odloženo je ročište zakazano za 24. februar 2017. godine, jer je izvršni povjerilac podneskom, od 21. februara 2017. godine, obavijestio sud da zakazanog dana nije u mogućnosti pristupiti na ročište iz razloga što njen punomoćnik nije u mogućnosti da prisustvuje ročištu.

30. Zaključkom, I.br. 56/16, od 22. februara 2017. godine, sprovodi se rješenje o izvršenju ovog suda, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, po službenoj dužnosti, u stavu II rješenja, kojom je izvršnom dužniku izrečena novčana kazna u iznosu od 1.200,00 eura, jer isti nije postupio po navedenom rješenju, kojim mu je bilo naloženo da izvršnom povjeriocu preda dijete i to mladb. A.M., pa se isto dostavlja E.b. AD P., P.b. C.G. AD P. i C.k.b. AD P., radi sprovođenja, shodno članu 230 stav 3 u vezi člana 239 stav 3 ZIO (...).

31. Rješenjem Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 27. februara 2017. godine, izvršenje u ovoj pravnoj stvari je odloženo do donošenja pravosnažnih odluka u predmetima koji teku kod ovog suda, Rs.br.97/16 i Rs.br. 144/16, radi ograničenja, odnosno lišenja roditeljskog prava i P.br. 1483/16, radi izmjene odluke o povjeravanju djece, pa će se nakon isteka navedenog roka izvršenje nastaviti po službenoj dužnosti ili na predlog izvršnog povjerioca.

32. U službenoj zabilješci, Službe za djecu i mlade: M.D., psihološkinje i M.K., spec.sociologije JU Centra za socijalni rad za opštine N., P. i Š., koju je Osnovni sud u N. primio, 28. februara 2017. godine, navedeno je, pored ostalog, (...) da nakon što su ušli u dnevni boravak, u kom se nalazila A., V. joj je prišla i uhvatila za nadlakticu, rekavši "A., dosta mi je više svega", i nekoliko minuta je lagano čupala u pravcu izlaznih vrata. Nekoliko minuta V. je tiho razgovarala sa djevojčicom, pokušala da utiče na njenu odluku, ali djevojčica je samo fiksirano ponavljala da nam je već ranije rekla da želi da ostane kod oca. Kako im je poznato, otac unazad tri nedjelje, petkom, nakon časova dovodi djevojčicu kod majke, te je upitala da li joj je to dovoljno vremena da bude u društvu majke, na šta je ona odgovorila "jeste".

33. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV - 3 Su.br. 25/17, od 17. marta 2017. godine, usvojen je predlog za izuzeće sudije H.J., pa se isti izuzima od postupanja u predmetu Osnovnog suda u N., Ip.br.129/17, u pravnoj stvari izvršnih povjerilaca mladb. J.M. i mladb.A.M., koje zastupa zak.zastupnica V.M., iz N., a koje sve zastupa pun. S.S., advokat iz K. protiv izvršnog dužnika V.M., iz N., koga zastupa M.V., advokat iz N., radi predaje djeteta.

34. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br. 129/17, od 7. aprila 2017. godine, ukinuto je rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 27. februara 2017. godine i predmet je vraćen prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

35. Osnovni sud u N. je presudom, Posl.br.P.1483/16-15, od 21. aprila 2017. godine, odbio tužbeni zahtjev koji glasi:

"Mijenja se presuda Osnovnog suda N., P. broj 210/15-13 od 08.05.2005. godine u dijelu koji se odnosi na povjeravanje mladb. kćerke Andjele i ona se povjerava ocu M.V. na dalji odgoj, čuvanje i vaspitanje.

Prestaje obaveza izdržavanja plaćanja 50% redovnih mjesečnih primanja tužioca i svaka od parničnih stranaka izdržava povjereno mu dijete.

Lični kontakti mlđb. djece održavaće se na način što će mlđb. A. četvrtak i petak provoditi kod majke, dok mlđb. J. subotu i nedelju će provoditi kod oca. Majka je dužna A. preuzeti u četvrtak nakon škole i predati je ocu u petak u 20 časova, dok je otac u obavezi J. dovesti majci najkasnije do 20 časova. Djeca će prvu polovinu raspusta boraviti kod oca, a drugu kod majke, što je trajni model i za sve državne praznike /prvu polovinu će provoditi kod oca a drugu kod majke/.

Traže se troškovi postupka za sastav tužbe, pristupe održanim i odloženim ročištima, za sastav žalbe", kao neosnovan.

Dužan je tužilac nadoknaditi tuženoj troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1.000,00 €, a sve prednje u roku od 15 dana po pravnoj snazi presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

36. Zaključkom Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 5. maja 2017. godine, određeno je vještačenje po komisiji vještaka koju će činiti V.M. psiholog, dr Z.N., neuropsihijatar i mr H.R., psiholog, koji će vještačiti u predmetu, I.br. 56/16.

36.1. U zaključcima psihološko psihijatrijskog nalaza i mišljenja je, pored ostalog, navedeno: da testovni i klinički indikatori ukazuju da je ispitanica sposobna da oblikuje svoje stavove i mišljenje, adekvatno rasuđuje u skladu sa uzrastom; da ispitanica posjeduje potencijal da jasno izrazi svoj stav, čemu dodatno doprinose razvijene verbalne sposobnosti; oba roditelja svojim vrijednostima vrše aktivan uticaj na razvoj ispitanice, no, imajući na umu nivo njenog aktuelnog psihološkog razvoja, ispitanica posjeduje kapacitet da se odupre njegove prekomjernosti. No, izloženost u budućnosti navedenim stresogenim okolnostima nosi rizik za njen psihički adekvatan razvoj; da navedeni pokazatelji ukazuju da je ispitanica uprkos kontinuiranom izvoru stresa uspjela da kompenzuje svoje kapacitete i aktuelno funkcioniše na nivou koji odgovara njenom kalendarskom uzrastu; "Na pitanje da li joj prija da se viđa sa majkom, odgovara da prija, ali da joj smeta što ona ne uvažava njeno mišljenje. A. održava kontakte sa majkom ali taj nivo odnosa nije zadovoljavajući, imajući na umu diskontinuitet održavanja afektivne veze sa majkom, što može biti faktor rizika za održavanje buduće sigurnosti i razvoja. Mišljenja su da je neophodno da kontakti sa majkom budu jasno strukturisani i redovni; Jasno upitana da li je otac ili bilo koji član porodice sprječava da živi sa majkom, odgovorila je: "Tata je rekao da mogu da idem bez problema, da je to moja odluka i da mogu da sama izaberem"; Direktne pritiske ne registruju, a latentni pritisci su prisutni od strane oba roditelja. (25. maj 2017. godine).

37. Rješenjem Osnovnog suda u N., I.br. 56/16-16, od 9. maja 2017. godine, odbijen je zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu, I.br. 56/16-16 izvršnog povjerioca, od 9. maja 2017. godine, kao neosnovan.

38. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br. 300/17, od 9. juna 2017. godine, odbijen je kao neosnovan prigovor punomoćnika izvršnog povjerioca M.V., iz N., odnosno S.Č. S., advokata, iz K., koji je izjavljen dana 17. maja 2017. godine i rješenje Osnovnog suda u N., I.br.56/16-16, od 9. maja 2017. godine se potvrđuje.

39. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV-3 Su.br.79/16, od 28. jula 2016. godine, usvojen je predlog za izuzeće sudije K.Lj., pa se ista izuzima od postupanja u predmetu Osnovnog suda u N., Ip.br. 4411/16, po prigovoru na izvršenje, u pravnoj stvari izvršnih povjerilaca mlđb. J.M. i A.M., zastupanih zakonskom zastupnicom V.M., iz N., a koje sve zastupa pun. S.S., advokat iz K. protiv izvršnog dužnika V. M., iz N., radi predaje djeteta.

40. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV-3 Su.br.81/16, od 9. septembra 2016. godine, odbijen je zahtjev punomoćnika izvršnog povjerioca S.Č. S., za izuzeće sudije Osnovnog suda u N. B.M. od postupanja u predmetu, I.br. 35/16, kao neosnovan.

41. Osnovnom sudu u N. je, 2. oktobra 2017. godine, dostavljen zahtjev za izuzeće postupajućeg sudije M.B. u ovom predmetu izvršenja.

42. Osnovni sud u N. je rješenjem, Ip.br. 4494/16, od 26. oktobra 2016. godine, usvojio prigovor predlagateljice i ukinuo rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 41/16, od 19. septembra 2016. godine i predmet je vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak.

43. Osnovni sud u N. je rješenjem, I.br. 41/16, od 19. septembra 2016. godine, obustavio izvršni postupak u ovoj pravnoj stvari i po pravosnažnosti ovog rješenja postupak će se nastaviti pred ovim sudom, u predmetu, I.br. 35/16.

44. Presudom Višeg suda u P., Gž.br. 3851/17, od 4. jula 2017. godine, odbijene su žalbe tužioca i tužene kao neosnovane i presuda Osnovnog suda u N., P.br. 1483/16-15, od 21. aprila 2017. godine je potvrđena.

45. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV-3 Su.br.76/17, od 4. oktobra 2017. godine, odbijen je zahtjev izvršnog povjerioca V.M., iz N., za izuzeće sudije Osnovnog suda u N. M.B. od postupanja u predmetu, I.br. 56/16, kao neosnovan.

45.1. U obrazloženju ovog rješenja je, pored ostalog, navedeno: (...) Dakle, iz navedenog proizilazi da sudija M.B., kao član tročlanog vijeća ovog suda u predmetu, Ip.br. 4494/16 nije učestvovao u donošenju odluke drugostepenog suda u predmetu, I.br. 56/17, koji se vodi radi predaje djeteta izvršnom povjeriocu, kako se to neosnovano navodi u zahtjevu za izuzeće, već se u konkretnom slučaju radi o dva različita postupka, jer su postupci, I.br.51/16 (ranije oznake I.br. 41/16) i Ip.br. 4494/16 vodili povodom odlučivanja o privremenoj mjeri kojom se zabranjuje protivniku predlagača da od predlagača obezbjeđenja preuzima djecu, pa u tom smislu nije došlo do povrede člana 69 stav 1 tačka 4 Zakona o parničnom postupku.

46. Na zapisniku o raspravi sačinjenom 6. oktobra 2017. godine, pred Osnovnim sudom u N., pristupili su punomoćnik izvršnog dužnika M.V., advokat iz N., vještaci medicinske struke mr H.R. i dr V.M., dok nije pristupila izvršni povjerilac, koja je uredno obaviještena o danu održavanja ročišta i njen punomoćnik za koga u spisima predmeta postoji uredna dostava. Pročitani su nalaz i mišljenje vještaka med. struke dr Z.N., mr H.R. i dr V.M., od 25. maja 2017. godine. (...) Ispitanica je na nivou prosječne inteligencije razvijenog apstraktnog mišljenja, što uključuje sposobnost kritičkog prosuđivanja, a samim tim doprinosi i njenoj racionalnoj procjeni uticaja od strane roditelja, što samim tim ne doprinosi njenoj odluci, što sve to doprinosi da autonomno donosi odluku, dakle od strane roditelja nema uticaja na njenu odluku da ne želi da živi sa majkom. Na dalje pitanje suda da li bi nastavkom sprovođenja izvršenja, odnosno prinudnim oduzimanjem djeteta moglo negativno uticati na mlđb. A. vještaci saglasno izjaviše: Svako pojavljivanje suda radi prinudnog oduzimanja djeteta, djevojčici izaziva prekomjeran stres tako da bi isti u mogućnosti mogao dovesti do nepovoljnih uticaja i neželjenih posledica na njen razvoj, a to se sa psihološke strane može svrstati u kategoriju nasilja prema njoj, jer se te radnje preduzimaju mimo njene volje. I prilikom razgovora sa njom od nje su više puta čuli da je jako uznemirena kada se njeno mišljenje ne poštuje.

47. Rješenjem Osnovnog suda u N., I.br. 56/16-16, od 16. oktobra 2017. godine, odbijen je zahtjev za otklanjanje nepravilnosti prilikom sprovođenja izvršenja u predmetu, I.br. 56/16-16 izvršnog povjerioca, od 11. oktobra 2017. godine, kao neosnovan. Odbačen je zahtjev izvršnog povjerioca, od 9. maja 2017. godine, kao nedozvoljen.

48. Osnovni sud u N. je u pravnoj stvari izvršnog povjerioca V.M. (podnositeljke ustavne žalbe) protiv izvršnog dužnika V.M., iz Nikšića, radi predaje djeteta rješenjem,

I.br.56/16-16, od 23. oktobra 2017. godine, obustavio postupak izvršenja određen rješenjem, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine.

48.1. U obrazloženju je, pored ostalog, navedeno: "Dana 26.07.2016. godine sud je izašao na lice mjesta, radi oduzimanja maloljetnog djeteta, u prisustvu Centra za socijalni rad N. i pripadnika MUP CB N., kada je obavljen razgovor sa djetetom u prisustvu socijalnog radnika, koji je pokušavao da dijete ubjedi da pođe sa svojom majkom, ali maloljetna A. nije pristala da pođe sa svojom majkom-izvršnim povjeriocem." (...) Nakon toga, sud je obavio usmeni razgovor sa predstavnikom Centra za socijalni rad N., koja je sudu saopštila da je obavila razgovor sa maloljetnom A., te da joj je ista u više navrata saopštila da ne želi da ide kod majke, a da kada to bude poželjela da će to i učiniti, što je konstatovano službenom zabilježkom, od 26. jula 2016. godine. Dana 27. jula 2016. godine, sud je zaključkom odredio izvršenje na zaradi izvršnog dužnika koju ostvaruje kod C.T. AD P., koji je sud 2. avgusta 2016. godine, obavijestio da je izvršnom dužniku zarada već opterećena jednom polovinom na ime izdržavanja maloljetne djece. Na zahtjev suda, Centar za socijalni rad N. je, 15. avgusta 2016. godine, obavio razgovor sa maloljetnom A. koja je u Centru dovedena u pratnji oca - izvršnog dužnika, kojem razgovoru je prisustvovala i izvršni povjerilac - majka. Sud je zaključkom, od 13. septembra 2016. godine, ponovo odredio sprovođenje izvršenja oduzimanjem maloljetnog djeteta od izvršnog dužnika za dan 16. septembar 2016. godine. Dana 16. septembra 2016. godine, sud je izašao na lice mjesta kada je izvršni dužnik dozvolio da dijete ide kod majke i da sud sa pripadnicima Centra za socijalni rad N. obavi razgovor sa maloljetnim djetetom, nakon čega je sud pristupio razgovoru. Povodom tog događaja Centar za socijalni rad N. je sastavio službenu zabilješku, koju je dostavio sudu 20. septembra 2016. godine, gdje je konstatovano da je djevojčica A. na pitanje suda da li želi da ostane kod oca izjavila da želi, te nakon uvjeravanja da će se vratiti nakon što izvjesno vrijeme provede kod majke, ista je saopštila da želi da ostane kod oca, te da joj je više puta ukazano na važnost trajne uključenosti oba roditelja, te da je dalje konstatovano da u ponašanjima izvršnog dužnika nijesu uočeni elementi psihičkog ili fizičkog nasilja usmjerenog prema djevojčici. Dalje je u toj službenoj zabilješci konstatovano da je mladb. A. psihofizički razvijena u skladu sa svojim uzrastom. Zaključkom, od 22. novembra 2016. godine, sud je ponovo odredio sprovođenje izvršenja oduzimanjem djeteta od izvršnog dužnika za dan 25. novembar 2016. godine. Dana 25. novembra 2016. godine, sud je izašao na lice mjesta kada se pristupilo razgovoru sa roditeljima u prisustvu predstavnika Centra za socijalni rad N. i u prisustvu maloljetnog djeteta, djevojčice A. kada je djevojčica izjavila da je već jednom rekla i da ne želi da se ponavlja, te da još uvijek ne želi da ide kod majke. Tom prilikom, izvršni povjerilac - majka je istakla da nije ni za kakvu primjenu sile prema djetetu. Toga dana roditelji su se saglasili da se sa djetetom radi kroz razgovore u Centru za socijalni rad, a izvršni dužnik - otac je pristao da dijete dovodi u Centar za socijalni rad N., pa su toga dana određene pripreme radnje, radi pripremanja izvršenja i radi približavanja djeteta majci, na način što će dijete svakog ponedjeljka i petka dolaziti u Centar za socijalni rad N. u trajanju od pet nedelja. U toku tog postupka pripremnih radnji, Centar za socijalni rad N. je 2. decembra 2016. godine, 20. decembra 2016. godine, 27. decembra 2016. godine i 10. januara 2017. godine, obavještavao sud o toku pripremnih radnji, nakon čega je sud od Centra za socijalni rad zatražio nalaz i stručno mišljenje. Centar za socijalni rad N. je dana 14. februara 2017. godine, dostavio sudu nalaz i mišljenje, u kojem je opisan prikaz i analiza problema i istaknuto da je maloljetna A. tokom saslušanja na sudu bila vidno uplašena, nekoliko minuta se osvrćući oko sebe, te da se činilo da traži ohrabrenje i zaštitu, da se čini da otac podstiče atmosferu nepovjerenja i straha, u kome će sud, stručni radnici,

nešto učiniti loše djetetu, da se čini da njihov odnos (odnos majke i maloljetne A.) ne trpi značajne posljedice višemjesečne odvojenosti od majke. Na temelju prikaza i analize problema, procjene rizika najboljeg interesa Centar za socijalni rad N. je dao zaključak da maloljetna želi da boravi kod majke, ali iz straha od očeve reakcije ne uspjeva jasno da izrazi svoj stav, te da sve upućuje na to da je roditelj svojim ponašanjem izazvao takvu reakciju, a da je ponašanje maloljetne A. determinisano postupcima oca. Nadalje proizilazi da je navedeni nalaz i mišljenje sačinjen na osnovu intervju sa djetetom i intervju sa majkom - izvršnim povjericom; da je zaključkom, od 16. februara 2017. godine, određeno ponovno sprovođenje izvršenja oduzimanjem djeteta od izvršnog dužnika za dan 20. februar 2017. godine. (...) Da je 5. maja 2017. godine, zaključkom određeno vještačenje komisijom vještaka koju će činiti psiholog V.M., neuropsihijatar dr Z.N. i psiholog mr H.R.. Sud je četiri puta izlazio na lice mjesta radi prinudnog oduzimanja djeteta i predaje izvršnom povjericu i to: 26. jula 2016. godine, 16. septembra 2016. godine, 25. novembra 2016. godine i 20. februara 2017. godine. Na svakom licu mjesta maloljetna A. je više puta ponovila da ne želi da ide kod majke, da želi da ostane da živi kod oca, te da nema nikakvih pritisaka od strane roditelja u pogledu njene odluke da želi da živi kod oca. Tim prilikama navodila je i da joj otac ne brani da ide kod majke, te kada bude željela da vidi majku da će to i učiniti. Povodom lica mjesta koje je održano 20. februara 2017. godine, Centar za socijalni rad N. se izjasnio da im je poznato da je izvršni dužnik tri nedjelje uzastopno petkom vodio maloljetnu A. kod majke, te da je maloljetna A. istakla da joj je to dovoljno vremena da bude u društvu sa majkom. Maloljetna A. je na licu mjesta koje je održano 16. septembra 2016. godine, pred sudom istakla da je jednom prilikom otac vozio kod majke kako bi uzeo njenog brata J., ali da ona tada nije htjela da ostane kod majke. Kako su se roditelji saglasili da se sa maloljetnom A. radi kroz razgovore u Centru za socijalni rad, to je sud odredio pripremne radnje u trajanju od pet nedelja, pokušavajući na taj način da se maloljetna A. što više približi svojoj majci. Povodom tih pripremnih radnji, a nakon završetka istih, sud je od Centra za socijalni rad zatražio nalaz i mišljenje, u kojem je zaključeno da maloljetna A. želi da boravi kod majke, ali da iz straha od očeve reakcije ne uspjeva da jasno izrazi svoj stav, te da sve upućuje da je njeno ponašanje determinisano i izazvano ponašanjem roditelja, odnosno postupcima oca. Međutim, imajući u vidu da je nalaz sačinjen samo na osnovu razgovora sa djevojčicom i izvršnim povjericom, bez bilo kakvih pregleda, detaljnih ispitivanja, psiholoških ispitivanja, te testovnih instrumenata, te imajući u vidu da je obrazloženje nalaza zasnovano na pretpostavkama ("čini se da otac podstiče atmosferu nepovjerenja i straha...", "...činilo se da traži ohrabrenje i zaštitu", "... se čini da njihov odnos ne trpi značajne posljedice...") i na kraju imajući u vidu da je i nakon dostavljenog nalaza i mišljenja, a na licu mjesta maloljetna A. odbila da ide sa majkom, sud takav nalaz nije mogao prihvatiti kao realan i adekvatan, nalazeći da je isti površan, nestručan, neobjektivan, nesveobuhvatan i protivan najboljim interesima maloljetne A., zbog čega je odredio komisiju - tim vještaka radi izrade sveobuhvatnijeg i objektivnijeg nalaza i mišljenja, a sve u cilju da se u najvećoj mjeri zaštiti interes djeteta. Imajući u vidu da je nalaz i mišljenje stručnog tima dato na osnovu pregleda i ispitivanja, psihološkog ispitivanja uvidom u spise predmeta i korišćenjem testovnih instrumenata, te da se tim vještaka izjasnio na bitna pitanja koja se tiču same volje i mišljenja djeteta i njene sposobnosti da tu volju i mišljenje iskaže, sud je prihvatio takav nalaz i mišljenje, nalazeći da je isti sveobuhvatan, zasnovan na struci i nauci, jasan bez pretpostavki i da u najboljoj mjeri štiti interese maloljetne A. Djetetovo iskazano mišljenje i volja u ovoj konkretnoj pravnoj stvari predstavljaju razlog koji sprječava izvršenje, jer bi u suprotnom sprovođenje

postupka izvršenja bilo suprotno njenim najboljim interesima, pa se ne može reći da izvršni dužnik brani djetetu da živi sa majkom, odnosno da svojim aktivnim radnjama ne postupa po izvršnoj ispravi, te bi dalje u suprotnom sprovođenje postupka izvršenja bilo suprotno zaštiti njenog života i zdravlja, imajući u vidu da bi isto izazvalo prekomjeren stres, koji bi mogao dovesti do neželjenih posljedica po njen razvoj. Ovakav stav suda ne treba tumačiti kao eventualnu izmjenu izvršne isprave čije se izvršenje i tražilo, jer svakako to realno ne može biti slučaj. Ovdje se radi o volji jednog djeteta, njegovoj želji i zaštiti njegovih interesa, pa se to može posmatrati samo kao razlog koji sprječava izvršenje. Ovakav stav suda baziran je na stavu Višeg suda u P. izražen u presudi, Gž.br.4834/12-11, od 9. novembra 2012. godine. Prilikom donošenja odluke, Sud je, pored već naprijed navedenog, imao u vidu i stav Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Damjanović protiv Srbije, predstavka br.5222/07, od 18. novembra 2008. godine.

49. Osnovni sud u N. je, odlučujući po prigovoru izvršnog povjerioca, izjavljenog protiv navedenog rješenja o obustavi postupka izvršenja, donio osporeno rješenje, kojim je odbio prigovor izvršnog povjerioca (podnositeljke ustavne žalbe) i rješenje Osnovnog suda u N., I.br. 56/16, od 23. oktobra 2017. godine potvrdio.

49.1. U obrazloženju osporenog rješenja se, navodi:

„(...) U svakom slučaju, radnje koje je sud preduzima na ročištu od 06. 10.2017.godine, a odnose se na saslušanje vještaka med. struke ni ne utiču na sami postupak i na način njegovog okončanja, iz razloga što su vještaci med.struke uglavnom iznijeli mišljenje koje su dali u nalazu i mišljenju od 25.05.2017 godine, a na osnovu kojeg je prvostepeni sud donio svoju odluku pa, po mišljenju ovog vijeća, i nije bilo neophodno održavanje navedenog ročišta, te zbog svega navedenog, slijedi da sud nije počinio bitnu povredu postupka iz čl.367 tč.9 ZPP-a.

Takođe se nosnovno prigovorom navodi da je sud počinio bitnu povredu postupka zato što nije usaglasio mišljenja predstavnika Centra za socijalni rad i vještaka med. struke, a ovo iz razloga što predstavnici Centra za socijalni rad, nijesu sudski vještaci, u kojem slučaju bi sud bio u obavezi da izvrši usaglašavanje njihovih nalaza i mišljenja shodno čl.256 ZPP-a.

Imajući u vidu sve navedeno ovo Vijeće nalazi da je prvostepeno rješenje donešeno na pravilan i zakonit način, da nije zahvaćeno bitnim povredama postupka, te da je pravilno primjenjeno materijalno pravo, a da je prvostepeni sud, nalazeći da odbijanje djeteta da ide kod majke, predstavlja razlog koji sprječava izvršenje izvršne isprave, pravilno odlučio kada je obustavio postupak."

50. Rješenjem Osnovnog suda u N., IV-3 Su.br. 113/17, od 26. decembra 2017. godine, usvojen je predlog za izuzeće sudije K.I., pa se isti izuzima od postupanja u predmetu Osnovnog suda u N., Ip.br.557/17, u pravnoj stvari izvršnih povjerilaca mlđb. M.J. i mlđb. M.A., koje zastupa zak.zastupnica M.V., iz N., a koje sve zastupa pun. S.S., advokat, iz K., protiv izvršnog dužnika M.V., iz N., koga zastupa M.V., advokat iz N., radi predaje djeteta.

51. Rješenjem Osnovnog suda u N., Ip.br.557/17, od 12. februara 2018. godine, odbijen je kao neosnovan prigovor izvršnog dužnika, od 7. novembra 2017. godine.

52. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je, u mišljenju broj 650/17-6, od 29. decembra 2017. godine, dao zaključnu ocjenu, u kojoj je, pored ostalog, navedeno: "17.Nakon sprovedenog ispitnog postupka Zaštitnik konstatuje da je pritužba XX opravdana i da Osnovni sud u N. i Centar za socijalni rad za opštine N., P. i Š., i pored preduzimanja određenih radnji i mjera, nijesu obezbijedili odgovarajuću porodično pravnu zaštitu u cilju ostvarivanja garantovanih prava djeteta u konkretnom slučaju. Osim toga, Zaštitnik je mišljenja da Osnovni sud u N. dugim trajanjem postupka izvršenja u predmetu

P.br. 210/15/13, od 08.05.2015.godine, povrijedio pravo stranaka na suđenje u razumnom roku, kao i zanemareno pravo djeteta da u svim postupcima koji ga se tiču, sve institucije pa i sud, vode računa o njegovom najboljem interesu. Takođe je konstatovano da su kontinuirani konflikti koji postoje u porodici XW nepovoljni po pravilan razvoj djece i da roditelji svoje interese stavljaju ispred prava i interesa zajedničke djece, a samim tim zanemaruju roditeljske dužnosti."

U konkretnom slučaju i pored preduzetih radnji i mjera od strane Centra, i sprovedenih postupaka od strane nadležnog suda, nijesu prevaziđeni problemi u ovoj porodici već su se vremenom samo usložnjavali i djeca bila izložena poremećenim odnosima. Situacija u kojoj roditelji odbijaju sve vrste pomoći usmjerene na prevazilaženje porodičnih konflikata koji direktno ugrožavaju najbolje interese djeteta predstavlja zloupotrebu roditeljskih prava. Dugim trajanjem ovog postupka stranke su dovedene u položaj pravne nesigurnosti, a dijete/djeca u situaciju potpune neizvjesnosti. Ovakvim postupanjem Suda povrijeđeno je pravo djeteta na suđenje u razumnom vremenskom roku, zagarantovano članom 11 Zakona o parničnom postupku i članom 7 Zakona o sudovima. Nerešavanje ove pravne stvari u hitnom roku dovelo je do promjene okolnosti i stvaranja empatije djece prema majci. Djeca su zbog svoje psiho-fizičke nezrelosti podložna manipulaciji te je više nego očigledno da su tokom trajanja postupka izvršenja presude više puta iskorišćena za ostvarivanje interesa roditelja. Osim toga, neblagovremeno odlučivanje suda i neadekvatno djelovanje Centra, u konkretnom slučaju, dovelo je do situacije da oba djeteta, sticajem okolnosti, dug vremenski period ne žive sa starateljem (majkom) koji je određen pravosnažnom sudskom presudom P.br. 210/15/13. Zaštitnik je u konačnom preporučio da Osnovni sud u N., bez daljeg odlaganja, preduzme neophodne mjere radi okončanja postupka izvršenja pravosnažne presude P.br. 210/15/13 i da Centar za socijalni rad za opštine N., Š. i P., bez daljeg odlaganja, preduzme neophodne mjere u cilju kontinuiranog praćenja porodice (...) i uspostavi mehanizme nadzora nad vršenjem roditeljskih prava; bez odlaganja intezivira savjetodavni rad sa oba roditelja, u cilju harmonizacije odnosa i pružanju pomoći u vršenju roditeljskih prava, kao i da su Osnovni sud i Centar za socijalni rad dužni da, po isteku roka od 30 dana od dana prijema ove preporuke, dostave izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

53. Vrhovni sud Crne Gore je, u pravnoj stvari tužioca V.M., protiv tužene V. M. (podnositeljke ustavne žalbe), radi izmjene odluke o povjeravanju djece, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Višeg suda u P., Gž. br. 3851/17, od 4. jula 2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 6. decembra 2017. godine, donio presudu kojom je reviziju odbio kao neosnovanu.

53.1. U obrazloženju ove presude je, pored ostalog, navedeno: da je predmet tužbe u ovoj pravnoj stvari zahtjev tužioca da se izmijeni odluka Osnovnog suda u N., P. br. 210/15, od 8. maja 2016. godine, o povjeravanju mlđb. kćerke A. ocu, na dalji odgoj, vaspitanje i čuvanje, odluke o visini izdržavanja mlđb. djece i održavanju ličnih kontakata djece sa roditeljima; da je brak tužioca i tužene razveden presudom Osnovnog suda u N., P. br. 1201/13, od 31. oktobra 2014. godine, dok je o povjeravanju na odgoj, čuvanje i vaspitanje, izdržavanje i ostvarivanje ličnih kontakata roditelja i djece, odlučeno presudom istog suda P. br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine. Tom presudom mlđb. djeca kćerka A. i sin J., povjereni su na odgoj, čuvanje i vaspitanje majci, uz obavezu oca da doprinosi njihovom izdržavanju svakomjesečno po 25% ili ukupno 50% od redovnih mjesečnih primanja koje ostvaruje kod T.C.G., svakog prvog do petog u mjesecu, na ruke majci, počev od

presudjenja pa ubuduće dok obaveza po zakonu bude postojala ili dok odluka ne bude izmijenjena. Uredjeni su i lični kontakti mlđb. djece sa svojim ocem.

"Tužilac je tražio izmjenu navedene odluke jer je mlđb. kćerka A. dana 10. juna 2016. godine odlučila da se vrati i živi kod njega. U postupku po podnijetoj tužbi, utvrđeno je da su odnosi između tužioca i tužene narušeni i prije razvoda braka, da je zbog takvih odnosa posredovao i Centar za socijalni rad Opštine N., još u oktobru 2009. godine. Centar za socijalni rad Opštine N., u postupku po tužbi za izmjenu odluke o povjeravanju, čuvanju i vaspitanju mlđb. kćerke, dostavio je mišljenje 18. februara 2016. godine, da se radi o produženom partnerskom sukobu koji predstavlja opterećenje za djecu, jer su oni u centru roditeljskog sukoba, da je majka podobna za vršenje roditeljskih dužnosti, da je blizak odnos između kćerke i majke, da mlđb. kćerka želi da boravi kod majke, ali iz straha od očeve reakcije ne uspijeva jasno da izrazi svoj stv. Iz nalaza stručnog tima utvrđeno je da su oba roditelja podobna za vršenje roditeljskog prava, ali da se prednost daje majci, nalazeći da izjave mlđb. A., koje su date u postupku, nijesu odraz njene slobodne volje, već uticaja koji na nju vrši otac, kod koga ona živi od 10. juna 2016. godine.

53.2. Prvostepeni sud je prihvatio nalaz stručnog tima Centra za socijalni rad Opštine N., kada je zaključio da se nijesu promijenile prilike i da je u najboljem interesu djeteta da se odluka ne izmijeni. Drugostepeni sud je prihvatio činjenični i pravni zaključak prvostepenog suda. Po stanovištu ovog suda, rješavajući u konkretnom slučaju o ispunjenju pretpostavki za promjenu odluke o povjeravanju mlđb. kćerke stranaka ocu, nižestepeni sudovi su prvenstveno imali u vidu zaštitu najboljeg interesa djeteta, pri tom primjenjujući odgovarajuće materijalne propise i stav sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, te cijeneći da se od dana donošenja odluke P. br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, do podnošenja tužbe za izmjenu te odluke 10. decembra 2015. godine, ni u jednom segmentu nijesu promijenile prilike, da je u najboljem interesu da se odluka ne izmijeni. Navodima iznijetim u reviziji, a pri utvrđenim činjenicama, nije dovedena u sumnju zakonitost pobijane odluke, pa je reviziju valjalo odbiti.

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME

Mjerodavne odredbe Ustava:

"Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 40

Svako ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života“.

Mjerodavne odredbe Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

"Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.

Član 8.

Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

Javne vlasti neće se miješati u vršenje ovog prava, sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti

ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih."

Konvencija o pravima djeteta (Usvojena od Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, 20. novembra 1989. godine)

Član 12.

1. Države-potpisnice će osigurati djetetu koje je u stanju da oblikuje svoje vlastite stavove pravo da slobodno izražava takve stavove po svim pitanjima koja se tiču djeteta, a stavovima će se pridavati odgovarajuća važnost u skladu s uzrastom i zrelošću djeteta.

2. U ovu svrhu dijete će posebno dobiti priliku da bude saslušano u bilo kakvom sudskom ili upravnom postupku koji se tiče djeteta, bilo direktno, preko predstavnika ili odgovarajućeg tijela, na način koji je u skladu s proceduralnim pravilima nacionalnog zakona.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju ("Službeni list CG", br. 36/11, 28/14, 20/15, 22/17 i 76/17):

"Član 239 stav 1

Prilikom sprovođenja izvršenja sud posebno vodi računa o potrebi da se u najvećoj mjeri zaštiti interes djeteta."

Porodični zakon ("Službeni list RCG" br. 1/2007 i "Službeni list CG" br. 53/16):

Član 5b

Svako je dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta.

Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od:

- prava djeteta;
- mišljenja i želje djeteta;
- uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta;
- potrebe zaštite života i zdravlja djeteta;
- potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta;
- potrebe fizičkog, emocionalnog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta;
- prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi;
- potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine;
- kvaliteta odnosa koje je dijete uspostavilo sa roditeljima, članovima porodice ili drugim licima i neposrednih i dugoročnih posljedica održavanja tih odnosa;
- potrebe očuvanja porodičnih odnosa, a naročito odnosa sa braćom i sestrama;
- uticaja odvajanja od roditelja, drugih članova porodice, a naročito od braće i sestara;
- potrebe očuvanja ličnog i porodičnog identiteta;
- kulturne, nacionalne, etničke, vjerske i jezičke pripadnosti, odnosno porijekla djeteta; i
- drugih okolnosti i stanja koja mogu da utiču na dobrobit djeteta.

Član 67

Dijete ima pravo da izrazi svoje mišljenje o svim pitanjima koja ga se tiču.

Roditelji, lica koja se o djetetu staraju, kao i sva druga lica koja odlučuju o pitanjima koja se tiču djeteta dužni su da djetetu omoguće da izrazi svoje mišljenje.

Lica iz stava 2 ovog člana dužna su da blagovremeno i na djetetu razumljiv način pruže sva obavještenja koja su djetetu potrebna da bi formiralo mišljenje i omogućiti mu da, ako to želi, slobodno izrazi svoje mišljenje.

Lica iz stava 2 ovog člana, prilikom odlučivanja o pitanjima koja se tiču djeteta, moraju mišljenju djeteta posvetiti dužnu pažnju, u skladu sa godinama života i zrelošću djeteta.

Zrelost djeteta procjenjuje se imajući u vidu stepen njegovog fizičkog, emotivnog, intelektualnog i socijalnog razvoja.

Član 317nj

U postupcima u vezi sa porodičnim odnosima sud je dužan da omogući djetetu da izrazi svoje mišljenje, ako dijete to želi.

Sud neće utvrđivati mišljenje djeteta samo ako za to postoje naročito opravdani razlozi, koji se u odluci moraju obrazložiti.

Na zahtjev suda mišljenje djeteta utvrdiće i prenijeti sudu lice za podršku iz člana 317v ovog zakona ili organ starateljstva, pod uslovom da nije pokrenuo postupak u kome se utvrđuje mišljenje djeteta, ako sud ocijeni da je takav način izražavanja mišljenja u najboljem interesu djeteta, imajući u vidu njegovu zrelost, sposobnost za rasuđivanje, zdravstveno stanje, moguće uticaje na dijete i druge okolnosti.

Dijete starije od deset godina života može izraziti mišljenje neposredno pred sudom, u prisustvu lica za podršku, odnosno lica koje dijete svojom voljom izabere, ako lice za podršku nije postavljeno.

Sud je dužan da mišljenju djeteta posveti dužnu pažnju, u skladu sa godinama života i zrelošću djeteta.

Član 357

U sporu za zaštitu prava djeteta i u sporu za vršenje roditeljskog prava sud je uvijek dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta."

V OCJENA USTAVNOG SUDA

54. Polazeći od navoda ustavne žalbe, sadržaja osporenih rješenja i okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu sa aspekta odredaba člana 32 i 40 Ustava Crne Gore i čl. 6. i 8 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

55. Ocjenjujući osnovanost žalbenih navoda, sa aspekta odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, Ustavni sud podsjeća na praksu Evropskog suda za ljudska prava, prema kojoj se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „sudeња“, u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Dakle, nadležni organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudska odluku, a ako to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da ocijeni da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su nadležni organi postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

56. Ustavni sud ističe da je u praksi Evropskog suda koju podržava i Ustavni sud, zauzet stav da u svim postupcima u kojima se odlučuje o pravima djeteta „najbolji interesi djeteta moraju biti od prvenstvenog značaja“. Dakle, kada se radi o djeci u obzir se moraju uzeti njihovi najbolji interesi (vidi mutatis mutandis, Evropski sud, presuda Jeuness protiv Holandije od 3. oktobra 2014. godine, stav 118. i presuda Neulinger i Shuruk protiv Švajcarske od 6. maja 2010. godine, stav 146.). U slučajevima koji se tiču izvršenja odluka u vezi sa porodičnim odnosima, Evropski sud je više puta ustanovio da je prilikom razmatranja da li postoji kršenje prava prilikom postupka izvršenja, odlučujuće da li su nacionalne vlasti preduzimale sve potrebne mjere da se olakša izvršenje, a imajući u vidu mjere koje se opravdano mogu preduzimati u posebnim okolnostima svakog konkretnog predmeta (vidi, Inakoli-Zenide protiv Rumunije, br. 31679/96, st.96, ECHR 2000-I).

57. Ustavni sud, nadalje, podsjeća na praksu Evropskog suda, prema kojoj se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja“, u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Dakle, nadležni organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a ako to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su nadležni organi postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine). U slučajevima koji se tiču izvršenja odluka u vezi sa porodičnim odnosima, Evropski sud je više puta ustanovio da je prilikom razmatranja da li postoji kršenje prava prilikom postupka izvršenja, odlučujuće da li su nacionalne vlasti preduzimale sve potrebne mjere da se olakša izvršenje, a imajući u vidu mjere koje se opravdano mogu preduzimati u posebnim okolnostima svakog predmeta (vidi, Inakoli-Zenide protiv Rumunije, br. 31679/96, st.96, ECHR 2000-I).

58. Predmetni izvršni postupak vodio se radi predaje djeteta izvršnom povjeriocu (podnositeljki ustavne žalbe), na osnovu izvršne isprave - pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Nikšiću, P.br. 210/15-13, od 8. maja 2015. godine, kojom su maloljetna djeca A.M.(2003) i J.M.(2006.) povjerena majci na dalji odgoj i vaspitanje, a ocu je utvrđena obaveza izdržavanja.

59. Osporenim rješenjem Osnovnog suda u N. je obustavljen postupak izvršenja određen rješenjem, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, koje rješenje je Osnovni sud u N. odlučujući po prigovoru izvršnog povjerioca potvrdio i isti prigovor odbio.

59.1. U obrazloženju osporenih rješenja je, u suštini, navedeno: da je sud, 5. maja 2017. godine, zaključkom odredio vještačenje komisijom vještaka koju će činiti psiholog V.M., neuropsihijatar dr Z.N. i psiholog mr H.R.. Sud je četiri puta izlazio na lice mjesta radi prinudnog oduzimanja djeteta i predaje izvršnom povjeriocu i to: 26. jula 2016. godine, 16. septembra 2016. godine, 25. novembra 2016. godine i 20. februara 2017. godine. Na svakom licu mjesta maloljetna A. je više puta ponovila da ne želi da ide kod majke, da želi da ostane da živi kod oca, te da nema nikakvih pritisaka od strane roditelja u pogledu njene odluke da želi da živi kod oca. Tim prilikama navodila je i da joj otac ne brani da ide kod majke, te kada bude željela da vidi majku da će to i učiniti. Kako su se roditelji saglasili da se sa maloljetnom A. radi kroz razgovore u Centru za socijalni rad, to je sud odredio pripreme radnje u trajanju od pet nedelja, pokušavajući na taj način da se maloljetna A. što više

približi svojoj majci. Povodom tih pripremnih radnji, a nakon završetka istih, sud je od Centra za socijalni rad zatražio nalaz i mišljenje, u kojem je zaključeno da maloljetna A. želi da boravi kod majke, ali da iz straha od očeve reakcije ne uspijeva da jasno izrazi svoj stav, te da sve upućuje da je njeno ponašanje determinisano i izazvano ponašanjem roditelja, odnosno postupcima oca. Međutim, imajući u vidu da je nalaz sačinjen samo na osnovu razgovora sa djevojčicom i izvršnim povjerenicom, bez bilo kakvih pregleda, detaljnih ispitivanja, psiholoških ispitivanja, te testovnih instrumenata, te imajući u vidu da je obrazloženje nalaza zasnovano na pretpostavkama ("čini se da otac podstiče atmosferu nepovjerenja i straha...", "...činilo se da traži ohrabrenje i zaštitu", "... se čini da njihov odnos ne trpi značajne posledice...") i na kraju imajući u vidu da je i nakon dostavljenog nalaza i mišljenja, a na licu mjesta maloljetna A. odbila da ide sa majkom, sud takav nalaz nije mogao prihvatiti kao realan i adekvatan, nalazeći da je isti površan, nestručan, neobjektivan, nesveobuhvatan i protivan najboljim interesima maloljetne A., zbog čega je odredio komisiju - tim vještaka radi izrade sveobuhvatnijeg i objektivnijeg nalaza i mišljenja, a sve u cilju da se u najvećoj mjeri zaštiti interes djeteta. Imajući u vidu da je nalaz i mišljenje stručnog tima dato na osnovu pregleda i ispitivanja, psihološkog ispitivanja uvidom u spise predmeta i korišćenjem testovnih instrumenata, te da se tim vještaka izjasnio na bitna pitanja koja se tiču same volje i mišljenja djeteta i njene sposobnosti da tu volju i mišljenje iskaže, sud je prihvatio takav nalaz i mišljenje, nalazeći da je isti sveobuhvatan, zasnovan na struci i nauci, jasan bez pretpostavki i da u najboljoj mjeri štiti interese maloljetne A. Djetetovo iskazano mišljenje i volja u ovoj konkretnoj pravnoj stvari predstavljaju razlog koji sprječava izvršenje, jer bi u suprotnom sprovođenje postupka izvršenja bilo suprotno njenim najboljim interesima, pa se ne može reći da izvršni dužnik brani djetetu da živi sa majkom, odnosno da svojim aktivnim radnjama ne postupa po izvršnoj ispravi, te bi dalje u suprotnom sprovođenje postupka izvršenja bilo suprotno zaštiti njenog života i zdravlja, imajući u vidu da bi isto izazvalo prekomjeran stres, koji bi mogao dovesti do neželjenih posledica po njen razvoj. Ovakav stav suda ne treba tumačiti kao eventualnu izmjenu izvršne isprave čije se izvršenje i tražilo, jer svakako to realno ne može biti slučaj. Ovdje se radi o volji jednog djeteta, njegovoj želji i zaštiti njegovih interesa, pa se to može posmatrati samo kao razlog koji sprječava izvršenje. Prilikom donošenja odluke, Sud je, pored već naprijed navedenog, imao u vidu i stav Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Damnjanović protiv Srbije*, predstavka br.5222/07, od 18. novembra 2008. godine.

60. Evropski sud za ljudska prava je, u predmetu *Damnjanović protiv Srbije*, (Predstavka br. 5222/07), od 18. novembra 2008. godine, u kojem se odlučivalo o neizvršenju pravosnažne parnične presude, kojom je bilo odlučeno o starateljstvu nad djecom, naveo:

“67. Sud podsjeća na njegovu ustanovljenu sudsku praksu u smislu da član 6, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka koje, u zemljama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu ostati neizvršene na štetu jedne stranke. Shodno tome, izvršenje sudske presude se ne može spriječiti, poništiti niti se sa njim može neopravdano kasniti (vidi, među drugim autoritetima, *Horsnby protiv Grčke*, presuda od 19. maja 1997. godine, *Izvjestaji o presudama i odlukama 1997 – II*, str. 510-11, stav 40, *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, stav 34, *ECHR 2002-III* i *Jasiūnienė protiv Litvanije*, br. 41510/98, stav 27, 6. mart 2003. godine)”.

61. Ustavni sud smatra kako je predmet ovog ustavnosudskog postupka karakterističan, posebno sa aspekta obaveze države da u konkretnoj situaciji osigura izvršenje pravosnažne sudske presude u cilju ostvarivanja najboljih interesa djeteta. U trenutku podnošenja ove ustavne žalbe, parnična presuda kojom su malodobna djeca povjerena majci je neizvršena.

Navedena presuda, kao izvršna isprava je i sada ostala neizvršena, budući da je konkretni postupak izvršenja obustavljen osporenim rješenjem Osnovnog suda u N., koji je odlučio pozivajući se na odredbu člana 9 Ustava Crne Gore i odredbe člana 5b st.1 i 2, čl. 317nj Porodičnog zakona, člana 239 stav 1 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i odredbu člana 12 Konvencije o pravima djeteta i stavove Evropskog suda za ljudska prava.

62. U konkretnom slučaju, osnovno sporno ustavnopravno pitanje je da li su navedene odredbe obezbijedile dovoljan osnov Sudu da obustavi postupak izvršenja određen rješenjem, I.br. 35/16, od 5. jula 2016. godine, kojim rješenjem je naloženo izvršnom dužniku da preda mladb.dijete A.M. izvršnom povjeriocu (...). S tim u vezi, Ustavni sud ocjenjuje da je, sa aspekta zaštite najboljeg interesa djeteta, u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja prihvatljiv zaključak Osnovnog suda da se obustavi postupak izvršenja, pri čemu je Sud u obrazloženju osporenog rješenja detaljno naveo relevantne i ubjedljive pravne razloge na osnovu kojih propisa, preduzetih radnji, donošenja akata sve bliže navedeno u tački 5 ove odluke, je obustavio predmetni postupak izvršenja.

63. Ustavni sud ocjenjuje da je stav nižestepenog suda ustavnopravno prihvatljiv, u kontekstu člana 32. Ustava i člana 6. Konvencije. Ovo posebno imajući u vidu utvrđenja bliže navedena u tački 5 ove odluke, te da je sud preduzeo sve neophodne radnje u cilju izvršenja pravosnažne presude, rukovodeći se najboljim interesom djeteta. Ovaj sud je mišljenja da su osporena rješenja donijeta uz sagledavanje i detaljnu ocjenu svih relevantnih činjenica, pri čemu su na konkretan slučaj primijenjene odredbe mjerodavnih propisa. S tim u vezi, Ustavni sud ukazuje da nije njegov zadatak da se upušta u ispitivanje činjenica, odnosno da se bavi pogreškama o činjenicama ili o mjerodavnom pravu koje počine nižestepeni sudovi. Međutim, ako te pogreške, u mjeri koja je sa ustavnopravnog gledišta neprihvatljiva, vrijeđaju ustavna prava podnosioca ustavne žalbe, tada je obaveza Ustavnog suda da na njih ukaže i da pojedinačni akt, kojim su povrede počinjene, ukloni iz pravnog poretka.

64. Stav je Ustavnog suda, da je Osnovni sud u N., u okolnostima konkretnog slučaja preduzeo sve neophodne mjere, kako bi se omogućilo izvršenje pravosnažne presude Osnovnog suda u N., P.br.210/15-13, od 8. maja 2015. godine. Međutim i pored preduzetih radnji i mjera, a imajući u vidu ustavne i konvencijske norme, relevantno materijalno pravo, stavove Evropskog suda za ljudska prava, izraženo mišljenje i volju djeteta, Sud je rukovodeći se najboljim interesima djeteta donio osporeno rješenje o obustavi postupka izvršenja.

65. Podnositeljka povredu prava na nepristrasan sud, u suštini, obrazlaže navodima da je sudija, koji je u istom predmetu učestvovao u postupcima povodom izvršenja, učestvovao i u postupku povodom prigovora u drugom stepenu, kao član vijeća i ukinuo prvostepeno rješenje. S tim u vezi, treba istaći da je sastavni dio prava na pravično suđenje, pravo na suđenje pred zakonom ustanovljenim, nezavisnim i nepristrasnim sudom. Povreda ovog prava se, u smislu člana 6 stav 1 Evropske konvencije, ispituje sa aspekta subjektivne i objektivne nepristrasnosti suda. Takođe, Ustavni sud ukazuje, da nepristrasnost podrazumijeva da sud ne smije da bude opterećen predrasudama u vezi sa odlukom koju donosi i pod uticajem spoljašnjih informacija ili pod bilo kojim drugim pritiskom, već svoje mišljenje mora da zasniva isključivo na onom što je iznijeto na suđenju. Prilikom odlučivanja da li je neki sud bio pristrasan, mora da se napravi distinkcija između subjektivnog i objektivnog pristupa pristrasnosti. Subjektivni pristup se odnosi na ličnu nepristrasnost članova vijeća i ona se pretpostavlja dok se ne dokaže suprotno. U okviru

objektivnog testa mora da se odredi da li je, potpuno odvojeno od ličnog ponašanja sudije, bilo dokazivih činjenica koje mogu da dovedu do sumnje u njegovu nepristrasnost.

65.1. U konkretnom slučaju, Osnovni sud u N. je odlučujući o zahtjevu za izuzeće sudije M.B. ukazao da sudija M.B., kao član tročlanog vijeća ovog suda u predmetu, Ip.br. 4494/16 nije učestvovao u donošenju odluke drugostepenog suda u predmetu, I.br. 56/17, koji se vodi radi predaje djeteta izvršnom povjeriocu, kako se to neosnovano navodi u zahtjevu za izuzeće, već se u konkretnom slučaju radi o dva različita postupka, jer su postupci, I.br.51/16 (ranije oznake I.br. 41/16) i Ip.br. 4494/16 vodili povodom odlučivanja o privremenoj mjeri kojom se zabranjuje protivniku predlagača da od predlagača obezbjeđenja preuzima djecu, pa u tom smislu nije došlo do povrede člana 69 stav 1 tačka 4 Zakona o parničnom postupku, pa navedeno po ocjeni ovog suda nije stvorilo situaciju koja može da podstakne legitimne sumnje i dovede u pitanje princip objektivne nepristrasnosti Osnovnog suda u N.

66. Stoga, Ustavni sud ocjenjuje da osporenim rješenjima podnositeljki ustavne žalbe nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje, zajemčeno odredbama člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije.

67. Podnositeljka smatra da joj je osporenim rješenjima povrijeđeno i pravo iz člana 8 stav 1 Evropske konvencije.

68. Ustavni sud ocjenjuje da je predmet ovog ustavnosudskog postupka složen i osjetljiv, kako sa aspekta prava na poštovanje porodičnog života podnositeljke, tako i sa aspekta obaveza države da u konkretnoj situaciji osigura ostvarivanje najboljih interesa malodobne djece.

69. Član 8. stav 1. Evropske konvencije predviđa pozitivnu obavezu države da poštuje privatni i porodični život. Dalje, član 8. stav 2. Konvencije, predviđa da svako uplitanje - miješanje organa javne vlasti u uživanje prava na privatni i porodični život mora da bude, između ostalog "u skladu sa zakonom". Prema istom stavu, svako miješanje organa javne vlasti u uživanje prava na privatni i porodični život mora da bude "neophodno u demokratskom društvu" u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Pri odlučivanju da li je miješanje u ovo pravo bilo "neophodno u demokratskom društvu", mora se utvrditi da li to miješanje odgovara hitnim društvenim potrebama, i naročito, da li je srazmjerno legitimnom cilju kojim se teži (Evropski sud, Berrehab protiv Holandije, presuda, od 21. juna 1988. godine, serija A, broj 138, tačka 28). U svakom slučaju, treba voditi o računa o pravičnoj ravnoteži između interesa pojedinca i zajednice u cjelini, pri čemu država uživa izvjesno polje procjene (vidi, Evropski sud, Von Hannover protiv Njemačke, br. 59320/00, od 24. juna 2004. godine).

70. Dalje, član 8 zahtijeva od domaćih organa da postignu pravičnu ravnotežu između interesa djeteta i roditelja i da, u postupku postizanja ravnoteže, posvete posebnu pažnju najboljim interesima djeteta. Prema ovom članu, roditelj ne može imati pravo na preduzimanje mjera koje bi štetile djetetovom zdravlju i razvoju (vidi Sahin protiv Njemačke [BB], broj 30943/96, stav 62, ECHR 2003-VII).

71. Uživanje roditelja i djeteta u zajedničkom društvu predstavlja osnovni element porodičnog života, čak i kad je došlo do raskida odnosa između roditelja (vidi, Diamante i Pelliccioni protiv San Marina, br.32250/08, stav 170, 27.septembar 2011.godine i Keegan protiv Irske, 26.maja 1994.godine, stav 50, serija A, broj 290). Domaće mjere koje sprječavaju uživanje porodičnog života, kao što je odluka kojom se roditelju dosuđuje vršenje roditeljskog prava nad djetetom, predstavlja miješanje u pravo na porodičan život (vidi,

Diamante i Pelliccioni, citirana u gornjem tekstu, stav 171.). Međutim, to miješanje neće predstavljati povredu člana 8 ako je „u skladu sa zakonom“, teži legitimnom cilju i ako se može smatrati „neophodnim u demokratskom društvu“.

72. Za Ustavni sud nije sporno da rješenje Osnovnog suda u N., kojim je obustavljen postupak izvršenja predstavlja miješanje u pravo podnositeljke ustavne žalbe na poštovanje porodičnog života prema stavu 1 člana 8 Evropske konvencije. Međutim, po nalaženju ovog suda osporeno rješenje je donijeto, kao što je već navedeno u prethodnim tačkama ove odluke, na osnovu stručne ocjene svih odlučnih činjenica i u najboljem interesu mlđb. djevojčice, te na osnovu pozitivnih zakonskih odredbi čime je ispunjen uslov iz stava 2 člana 8 Evropske konvencije.

73. Da bi “miješanje” bilo opravdano, u smislu člana 8. Konvencije, ono mora: a) biti predviđeno zakonom, b) imati legitimni cilj od javnog ili opšteg interesa i c) biti u skladu sa principom proporcionalnosti.

74. Polazeći od navedenog, proizilazi da je miješanje u porodični život podnositeljke bilo u skladu sa zakonom, da je težilo legitimnom cilju zaštite prava djeteta i da je to bila nužna mjera u demokratskom društvu, a takvo rješenje zadovoljava i princip ravnopravnosti, budući da interes maloljetnog djeteta, koje je odredbama Porodičnog zakona posebno zaštićen, preteže nad interesom roditelja (u konkretnom, interesom podnositeljke da mlđb. djevojčica živi sa njom).

75. Prema mišljenju ovog Suda, predmetni izvršni postupak vođen je u najboljem interesu maloljetnog djeteta. Dalje, Ustavni sud cijeni da je navedeno miješanje bilo “neophodno u demokratskom društvu”, odnosno da se razlozi koje je dao Osnovni sud u N. u osporenom rješenju mogu smatrati relevantnim i dovoljnim da se to miješanje opravda.

76. S obzirom na navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema povrede prava iz člana 40 Ustava i člana 8 Evropske konvencije.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci

Odluka o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2 Ustava i odredbi člana 51. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu.

U-III br. 935/17

Podgorica, 9. jul 2019. godine

Predsjednica Vijeća,
Desanka Lopičić, s.r.

1310.

Na osnovu člana 14 tačka 8) i člana 42 stav (2) Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13, 55/16 i 92/17), člana 34. tačka 8 Statuta Agencije za elektronske medije, člana 9 st. (2) i člana 14 stav (7) Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga ("Sl. list Crne Gore", br. 25/11, 26/12, 38/14, 18/15, 11/16, 61/18, 83/18 i 43/19) i Finansijskog plana Agencije za elektronske medije za 2020. godinu (br. 01-1031 od 20.09.2019.g.), Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 20.09.2019. godine, donio je

**ODLUKU
O VISINI PARAMETARA ZA UTVRĐIVANJE
NAKNADA ZA PRUŽANJE AUDIOVIZUELNIH MEDIJSKIH USLUGA**

1. Vrijednost Koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2020. godinu iznosi 1.800,00 € (hiljaduosamstotina Eura).
2. Procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge na zahtjev ostvarenog tokom 2019. godine koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2020. godinu iznosi 2,9%.
3. Ovu odluku objaviti u "Službenom listu Crne Gore" i na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
4. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

Članom 42 stav (2) Zakona o elektronskim medijima propisano je da visinu naknada iz kojih Agencija stiče sredstva utvrđuje Savjet Agencije za elektronske medije, na osnovu godišnjeg programa rada i finansijskog plana Agencije. Takođe, članom 14 tačka 8) Zakona o elektronskim medijima i članom 34. tačka 8 Statuta Agencije za elektronske medije propisano je da Savjet Agencije za elektronske medije donosi akt o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada za registraciju i naknada po osnovu izdatog odobrenja za pružanje AVM usluga.

Shodno propisanim ovlašćenjima i obavezama, Savjet Agencije za elektronske medije usvojio je Plan rada Agencije za 2020. godinu (br. 01-1031 od 20.09.2019.g.) koji sadrži pregled aktivnosti u cilju ispunjavanja zakonom ustanovljenih obaveza i Finansijski plan Agencije za 2020.g. (br. 01-1031 od 20.09.2019.g.), kojim su projektovane potrebe Agencije u 2020. godini.

Pravilnikom o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje AVM usluga (u daljem tekstu: Pravilnik) je propisan način utvrđivanja naknada koji predviđa da Savjet Agencije posebnim odlukama utvrđuje dva parametra od značaja za izračunavanje naknada za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga i to: (1) vrijednost Koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2020. godinu i (2) procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge ostvarenog tokom 2019. godine koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2020. godinu.

Usvajanjem Finansijskog plana i Plana rada za 2020. godinu stekli su se uslovi da Savjet Agencije pristupi usvajanju odluke o visini pomenutih parametara za 2020. godinu.

Imajuću u vidu navedeno, Savjet Agencije na sjednici održanoj 20.09.2019. godine, odlučio je da vrijednost Koeficijenta A koji predstavlja osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2020. godinu iznosi 1.800,00 €, kao i da procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge na zahtjev ostvarenog tokom 2019. godine koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2020. godinu bude 2,9%.

Prilikom utvrđivanja vrijednosti ovih parametara, Savjet Agencije je imao u vidu:

- podatke o pravima i obavezama prema izdatim odobrenjima za emitovanje
- metodologiju sadržanu u Pravilniku o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Prilikom utvrđivanja procenta godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge na zahtjev, od zakonom propisanih maksimalno 5%, Savjet Agencije je utvrdio procenat na nivou iz 2019. godine.

Saglasno članu 23 Statuta Agencije za elektronske medije, Savjet Agencije je odlučio da se ova odluka objavi u "Službenom listu Crne Gore" i na veb-sajtu Agencije www.aemcg.org.

Broj: 01 – 1031/2

Podgorica, 20.09.2019.godine

Savjet Agencije za elektronske medije
Predsjednik Savjeta Agencije za elektronske medije,
Ranko Vujović, s.r.

1311.

Komisija za tržište kapitala Crne Gore na osnovu čl. 30 stav 1 Zakona o tržištu kapitala ("Sl. list Crne Gore", br. 1/2018) (u daljem tekstu: Zakon) na 74. sjednici od 10.09.2019. godine donosi

PRAVILA O REGULATORNOM OKVIRU ZA FINANSIJSKE INOVACIJE (SANDBOX)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Pravilima uspostavlja se procedura za podnošenje i razmatranje zahjeva za pristup regulatornom Sandbox-u Komisije za tržište kapitala.

Odredbe ovih Pravila primjenjuju se na potencijalne i postojeće učesnike tržišta kapitala koji su subjekti nadzora Komisije (u daljem tekstu: učesnici).

Regulatorni Sandbox Komisije služi za pojednostavljivanje sprovođenja finansijskih inovacija na tržištu kapitala, posebno ukoliko je regulacija bilo koje aktivnosti koja se oslanja na finansijske inovacije nedovoljna ili nejasna.

Regulatorni Sandbox ima za cilj da omogući Komisiji da unaprijed identifikuje moguće efekte finansijskih inovacija na korisnike i finansijski sistem, potencijalne rizike, utvrdi moguće nedostatke u pogledu regulacije tržišta kapitala i da u okviru svoje nadležnosti eliminiše ili smanji takve regulatorne nedostatke i sve moguće negativne efekte finansijskih inovacija.

Odredbe ovih Pravila ne ograničavaju pravo učesnika na tržištu kapitala da započnu bilo koju aktivnost koja je povezana sa finansijskim inovacijama ili da započnu primjenu finansijske inovacije u toku svojih aktivnosti bez pristupa regulatornom Sandbox-u Komisije.

Pojmovi koji se koriste u Pravilima:

- 1) Regulatorni Sandbox Komisije za tržište kapitala je okvir koji je uspostavila Komisija za tržište kapitala i koji omogućava učesnicima da pristupe kontrolisanom okruženju, u kojem je obim aktivnosti ograničen i u kojem se primjenjuju posebne mjere za zaštitu interesa korisnika i opšte javnosti, u ograničenom vremenskom periodu, kako bi se pod nadzorom Komisije testirale finansijske inovacije.
- 2) Finansijske inovacije su finansijske usluge ili proizvodi, uključujući emisiju finansijskih instrumenata, sredstva za pružanje takvih usluga i proizvoda klijentima i poslovne modele koji zbog novih ili novo primjenjenih tehnologija ili iz bilo kojeg drugog razloga značajno mijenjaju aktivnosti subjekata nadzora na tržištu kapitala.

Komisija će u sprovođenju funkcija utvrđenih ovim Pravilima, saradivati sa drugim institucijama koje su odgovorne za sprovođenje zakona koji se primjenjuju na učesnike finansijskog sistema u odnosu na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, zaštite ličnih podataka, zaštite prava potrošača, konkurenciju, poreze.

II ALATI REGULATORNOG SANDBOX-A

Član 2

U regulatornom sandbox-u koriste se sledeći alati:

- 1) Aktivno savjetovanje učesnika. Tokom podnošenja i razmatranja svih zahtjeva za ulazak u regulatorni sandbox i za vrijeme trajanja aktivnosti učesnika tržišta kapitala u regulatornom sandbox-u, Komisija će nastojati da saraduje sa učesnicima na tržištu kapitala i, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev učesnika na tržištu kapitala, pruža konsultacije u okviru svoje nadležnosti.
- 2) Aktivna primjena principa proporcionalnosti koja podrazumjeva fleksibilnije i inovativnije tumačenja pravnih akata pri tumačenju i primjeni pravnih akata koji regulišu tržište kapitala. Komisija će prilikom tumačenja i primjeni odredbi pravnih akata koji regulišu tržište kapitala, uzeti u obzir suštinu, obim, rizike i složenost specifične djelatnosti koja se oslanja na finansijske inovacije.
- 3) Kaznene mjere se neće sprovoditi, osim izuzetno. Dok učesnik djeluje u regulatornom sandbox-u, Komisija neće primjenjivati kaznene mjere utvrđene pravnim aktima niti na učesnika niti na njegove rukovodioce. Kaznene mjere će se primjenjivati samo kada je to od ključne važnosti za nadzorne svrhe ili kada su kaznene mjere obavezne i nužne kako bi se spriječila značajna šteta za potrošače ili širu javnost.

III KRITERIJUMI PRIHVATLJIVOSTI FINANSIJSKIH INOVACIJA

Član 3

Učesnik može pristupiti regulatornom Sandbox-u ako su zadovoljeni sledeći kriterijumi:

- 1) Finansijska inovacija je nova za tržište Crne Gore;
- 2) Ako se implementira, finansijska inovacija bi korisnicima donijela praktičnije, sigurnije i povoljnije finansijske usluge ili druge prepoznatljive koristi;
- 3) Testiranje finansijske inovacije u realnom poslovnom okruženju i primjena alata utvrđenih u članu 2 ovih Pravila objektivno je potrebno i može doprinijeti sprovođenju finansijske inovacije;
- 4) Finansijska inovacija je spremna za testiranje u realnom poslovnom okruženju tj. učesnik je sproveo procjenu svoje prilagodljivosti, dodijelio dovoljno resursa, izvršio analizu rizika i razumije sve ostale uslove testiranja koji se navode u planu testiranja;
- 5) Učesnik kao nosilac finansijske inovacije je pravno lice registrovano u Crnoj Gori.

IV PODNOŠENJE, RAZMATRANJE I ODOBRENJE ZAHTJEVA ZA PRISTUP REGULATORNOM SANDBOX-U

Član 4

Učesnik ima pravo da pristupi regulatornom Sandbox-u samo na osnovu odobrenja koje izdaje Komisija.

Učesnik podnosi zahtjev Komisiji za pristup regulatornom Sandbox-u, koji između ostalog, sadrži informacije o rukovodiocima ili drugim licima u učesniku, kao i druge informacije potrebne za razmatranje zahtjeva iz ovih Pravila i adekvatno praćenje inovacije.

Bliži sadržaj zahtjeva za pristup regulatornom Sandbox-u i dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev propisuje Komisija.

Član 5

Fizičko ili pravno lice ne može da obavlja poslove rukovodioca učesnika, člana njegovog organa upravljanja, da posjeduje direktno ili indirektno 20% ili više glasačkih prava ili udjela u osnovnom kapitalu učesnika, ako je pravosnažnom sudskom odlukom osuđivano za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije ili posjedovanje glasačkih prava ili udjela.

Član 6

Uzimajući u obzir suštinu, obim i složenost specifične djelatnosti koja se oslanja na finansijsku inovaciju, kao i uključene rizike, plan testiranja iz tačke 4 stav 1 član 3 ovih pravila mora da:

- 1) detaljno opisuje finansijsku inovaciju koja će biti testirana, mjere koje je potrebno preduzeti u regulatornom sandbox-u, predviđenu saradnju sa drugim učesnicima finansijskog sistema i planirane rezultate,
- 2) odredi početak i kraj perioda testiranja i rokove za dobijanje privremenih rezultata koji ne može biti duže od 6 mjeseci,
- 3) opisuje alate regulatornog sandbox-a koji će biti potrebni za testiranje finansijske inovacije ,
- 4) opisuje grupu korisnika (klijenti, pravna lica, profesionani investitori, itd.) koju učesnici fokusiraju u toku testiranja finansijske inovacije, metode za njihovo fokusiranje, sredstva koja se koriste za informisanje potencijalnih korisnika o njihovom učestvovanju i testiranju finansijske inovacije, i povezane rizike,
- 5) navodi glavne rizike povezane sa testiranjem finansijske inovacije za učesnika ili njegove korisnike, načine upravljanja rizicima,
- 6) opisuje mjere koje se koriste za ograničavanje obima aktivnosti u toku testiranja finansijske inovacije (najveći mogući broj klijenata, maksimalna vrijednost duga prema klijentu, isl.), ili bilo koja druga sredstva za zaštitu interesa korisnika,
- 7) opisuje radnje koje se preduzimaju nakon izlaska iz regulatornog sandbox-a u slučaju nastavka pružanja usluga u skladu sa zahtjevima pravnih akata kojima je uređeno tržište kapitala, odnosno aktivnosti koji će se primijeniti ako nakon izlaska iz regulatornog sandbox-a pružanje usluga bude prekinuto.

Period testiranja iz tačke 2 stav 1 član 6 ovih Pravila uz odobrenje Komisije može biti produžen na najviše 12 mjeseci ukoliko učesnik dostavi obrazložene argumente zbog kojih je potrebno produženje, ili dok Komisija ne donese odluku o izdavanju dozvole za rad učesniku, ako je učesnik u toku svog učešća u regulatornom sandbox-u zatražio od Komisije dozvolu za rad.

Ukoliko testiranje koje je utvrđeno planom testiranja, koji je dostavljen Komisiji, ne ispunjava uslove iz ovih Pravila, ili ne zadovoljava uslove za finansijsku inovaciju i zaštitu interesa korisnika, Komisija će predložiti izmjene plana testiranja i/ili uključiti u plan testiranja dodatne mjere za zaštitu interesa korisnika u roku koji odredi Komisija.

Član 7

Komisija je dužna da odluči po zahtjevu za pristup regulatornom sandbox-u u roku od 3 mjeseca od dana prijema zahtjeva i plana testiranja ili, u skladu sa članom 6 stav 3, od dana podnošenja izmijenjenog plana testiranja i o svojoj odluci će obavijestiti podnosioca zahtjeva najkasnije u roku od 5 dana od donošenja odluke.

Komisija će odbiti zahtjev za pristup u regulatorni sandbox u sledećim slučajevima:

- 1) Dostavljena dokumentacija nije u skladu sa zahtjevima propisanim ovim Pravilima, informacije podnesene ili dodatno zatražene od strane Komisije su nedovoljne ili netačne;
- 2) Rukovodioci ili druga lica u učesniku ne zadovoljavaju uslove iz člana 5 ovih Pravila;
- 3) Postoji dovoljno osnova da finansijska inovacija koja treba da bude testirana ne zadovoljava uslove iz člana 3 ovih Pravila;
- 4) Učesnik nije dostavio plan testiranja u roku predviđenom roku iz člana 8 ovih Pravila, ili nije implementirao predloge dostavljene od strane Komisije u skladu sa stavom 3 član 6 ovih Pravila.

Član 8

Izuzetno učesnik može da podnese zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u Komisiji u dvije faze.

U prvoj fazi učesnik podnosi zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u bez plana testiranja i u skladu sa tač. 1 do 3 stav 2 član 7 ovih Pravila, Komisija će donijeti odluku u roku od 2 mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.

Ukoliko odluka iz stava 2 ovog člana potvrdi da rukovodioci i druga lica u učesniku, kao i finansijska inovacija, zadovoljavaju uslove propisane Pravilima, u drugoj fazi učesnik će, ne kasnije od 2 mjeseca, dostaviti Komisiji plan testiranja.

U skladu sa čl. 6 i 7 ovih Pravila, Komisija će donijeti odluku u vezi sa zahtjevom za pristup regulatornom sandbox-u, u roku od 2 mjeseca od dana dostavljanja plana testiranja.

Član 9

Ukoliko je zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u odbijen od strane Komisije, učesnik ima pravo da podnese novi zahtjev nakon 6 mjeseci od datuma donošenja odluke kojom je prijem u članstvo odbijen.

V UČESTVOVANJE U REGULATORNOM SANDBOXU

Član 10

Nakon pristupa učesnika u regulatorni sandox:

- 1) Primjenjuju se alati navedeni u članu 2 ovih pravila;
- 2) Učesnik se mora pridržavati zakonskih propisa kojim je uređen finansijski sistem, kao i uslova testiranja koji su navedeni u planu testiranja;
- 3) Učesnik je dužan da mjesečno (do sedmog dana sledećeg mjeseca) Komisiji dostavlja privremene izvještaje o testiranju, koji sadrže opis postignutih ciljeva kao i ostale informacije koje zatraži Komisija;
- 4) Učesnik ima pravo da Komisiji dostavi dokumentovane razloge zbog kojih je potrebno produžiti period testiranja ili izmijeniti uslove testiranja naznačene u planu testiranja.

Komisija će razmotriti zahtjev iz tačke 4 stav 1 ovog člana i donijeti odluku o izmjeni plana testiranja u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva skladu sa čl. 6 i 7 ovih Pravila.

Ukoliko za vrijeme učestvovanja u regulatornom sandbox-u, učesnik ne ispuni zahtjeve koji su predviđeni pravnim aktima koji uređuju finansijsko tržište ili je ugrožen interes klijenata, Komisija će zahtijevati od učesnika da ukloni sva identifikovana kršenja ili nedostatke.

Ukoliko učesnik ne uspije da ukloni identifikovana kršenja ili nedostatke u roku koji je odredila Komisija, Komisija će učesniku oduzeti odobrenje za pristup regulatornom sandbox-u.

VI IZLAZAK IZ REGULATORNOG SANDBOX-A

Član 11

Učestvovanje u regulatornom sandbox-u prestaje kada:

- 1) učesnik odluči da, prije isteka roka, prekine testiranje finansijske inovacije,
- 2) komisija donese odluku o oduzanju odobrenja za pristupu regulatornom sandbox-u,
- 3) kada se završi period testiranja.

Kada Komisija donese odluku o oduzanju odobrenja za pristupu regulatornom sandbox-u:

- 1) alati navedeni u članu 2 se ne primjenjuju,
- 2) učesnik je dužan da Komisiji podnese završni izvještaj o testiranju u kojem su sumirani rezultati testiranja, u roku od mjesec dana od dana izlaska iz regulatornog sandbox-a.

VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01/9-1265/2-19

Podgorica, 10.09.2019. godine

Komisija za tržište kapitala
Predsjednik Komisije,
dr Zoran Đikanović, s.r.

1312.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1, člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), direktor Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

R J E Š E N J E o donesenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima

1. Donose se sljedeći crnogorski standardi i srodni dokumenti:

OPŠTE. TERMINOLOGIJA. STANDARDIZACIJA. DOKUMENTACIJA

1. Plastika - Preporuke za terminologiju i karakterizaciju biopolimera i bioplastike MEST CEN/TR 15932:2019 (en)
2. Nomenklaturni sistem za medicinska sredstva za razmjenu podataka -
Obrazloženje MEST CR 13217:2019 (en)
3. Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti i
toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora i procesni hladnjaci, sa
kompresorima na električni pogon - Dio 1: Termini i definicije MEST EN 14511-1:2019 (en)
4. Vještačka đubriva - Nazivi i specifikacije MEST CR 12949:2019 (en)
5. Plastika - Rječnik - Izmjena 1: Dodatne stavke MEST EN ISO 472:2015/A1:2019 (en)
6. Kapci, spoljašnje roletne, unutrašnje roletne - Terminologija, rječnik i
definicije MEST EN 12216:2019 (en)
7. Stomatologija - Grafički simboli za stomatološku opremu MEST EN ISO 9687:2016/A1:2019 (en)
8. Geometrijske specifikacije proizvoda (GPS) - Uputstva za crtanje za
djelove odlivene u kalupu u tehničkoj dokumentaciji proizvoda (TPD) MEST EN ISO 10135:2019 (en)
9. Tehnička dokumentacija proizvoda - Predstavljanje spojeva i nazubljenja MEST EN ISO 6413:2019 (en)
10. Tehnička dokumentacija proizvoda - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda -
Dio 2: Izometrijsko prikazivanje MEST EN ISO 6412-2:2019 (en)
11. Tehnička dokumentacija proizvoda - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda -
Dio 3: Granične konture ventilacionih i drenažnih cjevovoda MEST EN ISO 6412-3:2019 (en)
12. Tehnička dokumentacija proizvoda - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda -
Dio 1: Opšta pravila i ortogonalno prikazivanje MEST EN ISO 6412-1:2019 (en)
13. Tehnička dokumentacija proizvoda - Organizacija i imenovanje slojeva
za CAD - Dio 1: Pregled i principi MEST EN ISO 13567-1:2019 (en)

SOCIOLOGIJA. USLUGE. ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE KOMPANIJOM. ADMINISTRACIJA. TRANSPORT

14. Nadzornik pri zavarivanju plastike - Zadatak, odgovornosti, znanje,
vještine i kompetentnosti MEST CEN/TR 16862:2019 (en)
15. Upravljanje procesima za avionike - Plan upravljanja - Dio 1: Priprema i
održavanje plana upravljanja elektronskim komponentama MEST EN IEC 62239-1:2019 (en)
16. Sistem menadžmenta kvalitetom - Zahtjevi za organizacije za održavanje
vazduhoplova MEST EN 9110:2019 (en)
17. Vazduhoplovstvo - Sistem menadžmenta kvalitetom - Upravljanje
metodom varijacije ključnih karakteristika MEST EN 9103:2019 (en)
18. Uputstvo o odnosu između EN ISO 13485:2016 (Medicinska sredstva -
Sistemi menadžmenta kvalitetom - Zahtjevi za svrhe regulative) i EU
regulative o medicinskim sredstvima i EU regulative o In Vitro
dijagnostičkim medicinskim sredstvima MEST CEN/TR 17223:2019 (en)
19. Sistemi menadžmenta kvalitetom - Smjernice za primjenu ISO 9001:2015 MEST ISO/TS 9002:2019 (me, en)

MATEMATIKA. PRIRODNE NAUKE

20. Sterilizacija proizvoda za zaštitu zdravlja - Mikrobiološke metode -
Dio 1: Određivanje populacije mikroorganizama na proizvodima MEST EN ISO 11737-1:2019 (en)

TEHNOLOGIJA ZAŠTITE ZDRAVLJA

21. Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u
zdravstvenoj zaštiti - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN ISO 80369-1:2019 (en)
22. Sistemi za spasavanje - Transport inkubatora - Dio 1: Uslovi povezivanja MEST EN 13976-1:2019 (en)

23. Sistemi za spasavanje - Transport inkubatora - Dio 2: Zahtjevi za sisteme MEST EN 13976-2:2019 (en)
24. Oprema za infuziju za medicinsku upotrebu - Dio 14: Kleme i regulatori protoka za opremu za transfuziju i infuziju bez kontakta sa tečnošću MEST EN ISO 8536-14:2019 (en)
25. Sterilni intravaskularni uvodnici, dilatatori i žice uvodnici za jednokratnu upotrebu - Izmjena 1 MEST EN ISO 11070:2016/A1:2019 (en)
26. Sterilni urinarni kateteri za jednokratnu upotrebu MEST EN ISO 20696:2019 (en)
27. Sterilni drenažni kateteri za jednokratnu upotrebu, sa pomoćnim priborom MEST EN ISO 20697:2019 (en)
28. Injekcioni sistemi sa iglom za medicinsku upotrebu - Zahtjevi i metode ispitivanja - Dio 7: Pristupačnost za osobe sa oštećenjem vida MEST EN ISO 11608-7:2019 (en)
29. Sterilni potkožni špricevi za jednokratnu upotrebu - Dio 1: Špricevi za ručnu upotrebu MEST EN ISO 7886-1:2019 (en)
30. Intravaskularni kateteri - Sterilni kateteri za jednokratnu upotrebu - Dio 1: Opšti zahtjevi - Izmjena 1 MEST EN ISO 10555-1:2014/A1:2019 (en)
31. Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 5: Konektori za aplikacije nagomilavanja ručnih manžetni MEST EN 80369-5:2017/AC:2019 (en)
32. Intravaskularni kateteri - Sterilni kateteri za jednokratnu upotrebu - Dio 6: Šantovi za potkožnu implantaciju MEST EN ISO 10555-6:2019 (en)
33. Ekstrakorporalni sistemi za prečišćavanje krvi - Dio 2: Ekstrakorporalni krvotok za uređaje za hemodijalizu, hemodijafiltriranje i hemofiltriranje .. MEST EN ISO 8637-2:2019 (en)
34. Implantati za hirurgiju - Metalni materijali - Dio 2 : Titanijum bez primjesa MEST EN ISO 5832-2:2019 (en)
35. Elektromedicinski uređaji - Oprema za zračenje snopom lakih jona - Karakteristike performansi MEST EN IEC 62667:2019 (en)
36. Stomatologija - Interoperabilnost CAD/CAM sistema MEST EN ISO 18618:2019 (en)
37. Stomatologija - Cementi na bazi vode - Dio 2: Cementi modifikovani smolom MEST EN ISO 9917-2:2019 (en)
38. Stomatologija - Mekani materijali za podlaganje zubnih proteza koje se skidaju - Dio 1: Materijali za kratkotrajnu upotrebu MEST EN ISO 10139-1:2019 (en)
39. Stomatologija - Krunica na bazi polimera i materijali za vinire MEST EN ISO 10477:2019 (en)
40. Stomatologija - Vijci za sidrenje koji se koriste u ortodontiji MEST EN ISO 19023:2019 (en)
41. Stomatologija - Zubni amalgam u kapsulama MEST EN ISO 20749:2019 (en)
42. Stomatologija - Lasersko spajanje i materijali za punjenje MEST EN ISO 28319:2019 (en)
43. Stomatologija - Kapsule amalgama za višekratnu upotrebu MEST EN ISO 13897:2019 (en)
44. Stomatologija - Keramički materijali MEST EN ISO 6872:2018/A1:2019 (en)
45. Stomatologija - Procjena biokompatibilnosti medicinskih sredstava u stomatologiji MEST EN ISO 7405:2019 (en)
46. Stomatologija - Boreri za trepanaciju MEST EN ISO 20569:2019 (en)
47. Stomatologija - Drška skalpela za oralnu hirurgiju MEST EN ISO 20570:2019 (en)
48. Stomatologija - Ručni nastavci za pjeskarenje zuba i prahovi MEST EN ISO 20608:2019 (en)
49. Stomatologija - Injekciona punjenja za višekratnu upotrebu za intraligamentarnu anesteziju MEST EN ISO 21533:2019 (en)
50. Stomatologija - Stomatološka sonda MEST EN ISO 7492:2019 (en)
51. Stomatologija - Mašine za miješanje stomatološkog amalgama MEST EN ISO 7488:2019 (en)
52. Stomatologija - Aktivatori polimerizacije sa pogonom MEST EN ISO 10650:2019 (en)
53. Stomatologija - Stomatološka radna mjesta i stolice za pacijenta - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN ISO 7494-1:2019 (en)
54. Stomatologija - Centralni sistemi za aspiraciju MEST EN ISO 10637:2019 (en)
55. Stomatologija - Nasadni instrumenti i motori MEST EN ISO 14457:2019 (en)
56. Aseptična obrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Dio 2: Sterilizacija filtracijom MEST EN ISO 13408-2:2019 (en)
57. Izrada proizvoda za zaštitu zdravlja - Informacija koju obezbjeđuje proizvođač medicinskog sredstva prilikom izrade medicinskih sredstava .. MEST EN ISO 17664:2019 (en)
58. Mali parni sterilizatori MEST EN 13060:2019 (en)
59. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 10: Ljepljivi netkani materijali od poliolefina - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-10:2019 (en)
60. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 8: Kontejneri za višekratnu upotrebu kod parnih sterilizatora usaglašeni sa EN 285 - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-8:2019 (en)

61. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 9: Neobloženi netkani materijali od poliolefina - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-9:2019 (en)
62. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 4: Izbor ispitivanja za interakciju sa krvlju MEST EN ISO 10993-4:2019 (en)
63. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 16: Koncept toksikokinetičke studije o degradacionim produktima i ekstrahovanim primjesama MEST EN ISO 10993-16:2019 (en)
64. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 11: Ispitivanja sistemske toksičnosti MEST EN ISO 10993-11:2019 (en)
65. Medicinske rukavice za jednokratnu upotrebu - Smjernice za izbor medicinskih rukavica za jednokratnu upotrebu MEST CEN/TR 16953:2019 (en)
66. Pomoćna sredstva za apsorpciju kod urinarnе i/ili fekalne inkontinencije - Opšte smjernice za vrednovanje MEST EN ISO 15621:2019 (en)

ŽIVOTNA SREDINA. ZAŠTITA ZDRAVLJA. BEZBJEDNOST

67. Proizvodi na biološkoj osnovi - Smjernice za popis životnog ciklusa (LCI) za fazu kraja životnog vijeka MEST CEN/TR 16957:2019 (en)
68. Proizvodi na biološkoj osnovi - Sadržaj biološke osnove - Dio 2: Određivanje sadržaja biološke osnove korišćenjem metode materijalnog bilansa MEST EN 16785-2:2019 (en)
69. Proizvodi na biološkoj osnovi - Sadržaj ugljenika iz biološke osnove - Određivanje sadržaja ugljenika iz biološke osnove primjenom metode sa radioaktivnim ugljenikom MEST EN 16640:2017/Cor.1:2019 (en)
70. Mulj, tretirani biootpad i zemljište - Određivanje klijavosti sjemena biljaka i propagula MEST CEN/TS 16201:2019 (en)
71. Mulj, tretirani biootpad i zemljište - Određivanje nečistoća i kamena MEST CEN/TS 16202:2019 (en)
72. Plastika - Reciklirana plastika - Smjernice za razvoj standarda za recikliranu plastiku MEST CEN/TR 15353:2019 (en)
73. Plastika - Reciklirana plastika - Određivanje odabranih markera u recikliranom poli(etilen- tereftalatu) (PET) - tip za hranu MEST CEN/TS 16861:2019 (en)
74. Plastika - Biogradljiva plastika na ili u zemljištu - Ponovno iskorišćenje, odlaganje i slični postupci koji su povezani sa životnom sredinom MEST CEN/TR 15822:2019 (en)
75. Izloženost na radnom mjestu - Karakterizacija ultrafinih aerosola/nanoaerosola - Određivanje koncentracije pomoću brojača kondenzovanih čestica MEST EN 16897:2019 (en)
76. Izloženost na radnom mjestu - Mjerenje izloženosti udisanjem nanoobjekata i njihovih agregata i aglomerata - Mjerne tehnike koje se koriste za određivanje brojčane, površinske i masene koncentracije MEST EN 16966:2019 (en)
77. Izloženost na radnom mjestu - Ocjena izloženosti nanoobjektima i njihovim aglomeratima i agregatima pri udisanju MEST EN 17058:2019 (en)
78. Izloženost na radnom mjestu - Ocjena izloženosti kože nanoobjektima i njihovim agregatima i aglomeratima (NOAA) MEST CEN ISO/TS 21623:2019 (en)
79. Izloženost na radnom mjestu - Mjerenje izloženosti hemijskim agensima inhalacijom - Strategija usaglašenosti ispitivanja sa graničnim vrijednostima izloženosti na radnom mjestu MEST EN 689:2019 (en)
80. Izloženost na radnom mjestu - Mjerenje hemijskih agenasa koje ispunjavaju zahtjeve iz EN 482 i EN 838, EN 1076, EN 13205, EN 13890 ili EN 13936 - Izbor postupaka MEST CEN/TR 17055:2019 (en)
81. Uređaji za sprječavanje zagađenja vode za piće povratnim tokom - Vazdušni prekid sa prelivom koji nije kružni (neograničen) - Familija A - Tip B MEST EN 13077:2019 (en)
82. Bezbjednost mašina - Primjena zaštitne opreme kojom se otkriva prisustvo osoba MEST EN IEC 62046:2019 (en)
83. Sistemi za detekciju požara i protivpožarni alarmi - Dio 7: Detektori dima - Tačkasti detektori dima koji rade na principu rasipanja svjetlosti, propuštanja svjetlosti ili jonizacije MEST EN 54-7:2019 (en)
84. Sistemi za detekciju požara i protivpožarni alarmi - Dio 5: Detektori toplote - Tačkasti detektori toplote MEST EN 54-5:2019 (en)
85. Tekstil - Procedura pranja tekstilnih površina u domaćinstvu prije ispitivanja zapaljivosti MEST EN ISO 12138:2019 (en)

86. Plastika - Nastajanje dima - Dio 2: Određivanje optičke gustine ispitivanjem u jednodimnom aparatu MEST EN ISO 5659-2:2019 (en)
87. Zakloni na radnim mjestima sa laserima - Zahtjevi za bezbjednost i ispitivanje - Ispravka MEST EN 12254:2011/Cor.1:2019 (en)
88. Sistemi video-nadzora za bezbjednosne primjene - Dio 5: Specifikacije podataka i kvalitet slike za fotoaparate MEST EN IEC 62676-5:2019 (en)
89. Motociklistička odjeća za zaštitu od mehaničkog udara - Dio 3: Motociklistički štitnici za prsa - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 1621-3:2019 (en)
90. Zaštitna odjeća - Rječnik MEST CEN ISO/TR 11610:2019 (en)
91. Zaštita očiju i lica - Naočare za sunce i slične naočare - Dio 2: Filteri za direktno posmatranje sunca MEST EN ISO 12312-2:2019 (en)
92. Oprema za ličnu zaštitu očiju - Viziri visokih performansi namijenjeni samo za korišćenje sa zaštitnim kacigama MEST EN 14458:2019 (en)
93. Uputstvo za izbor, upotrebu i održavanje štitnika za oči i lice MEST CR 13464:2019 (en)
94. Lična zaštitna oprema - Zaštita očiju i lica - Rječnik MEST EN ISO 4007:2019 (en)
95. Oprema za zaštitu organa za disanje - Ventili za gasne cilindre - Dio 2: Izlazni priključci MEST EN 144-2:2019 (en)
96. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Ventil uređaji za disanje sa komprimovanim vazduhom - Dio 1: Aparati sa punom maskom za lice - Zahtjevi, ispitivanja i označavanje MEST EN 14593-1:2019 (en)
97. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Uređaji za disanje sa stalnim dovodom komprimovanog vazduha - Zahtjevi, ispitivanja i označavanje .. MEST EN 14594:2019 (en)
98. Oprema za zaštitu organa za disanje - Ventili za gasne cilindre - Dio 1: Ulazni priključci MEST EN 144-1:2019 (en)
99. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Navoiji za maske - Dio 1: Standardni spoj sa navojem MEST EN 148-1:2019 (en)
100. Zaštitne rukavice koje štite od mehaničkih rizika MEST EN 388:2019 (en)
101. Zaštitna obuća koja štiti od hemikalija - Dio 3: Zahtjevi u laboratorijskim uslovima za obuću visoke otpornosti prema hemikalijama MEST EN 13832-3:2019 (en)
102. Zaštitna obuća koja štiti od hemikalija - Dio 2: Zahtjevi u laboratorijskim uslovima za obuću koja je otporna prema hemikalijama MEST EN 13832-2:2019 (en)
103. Smjernice za izbor, korišćenje i održavanje bezbjednosne i radne obuće i druge opreme za ličnu zaštitu koja štiti stopala i noge MEST CEN ISO/TR 18690:2019 (en)
104. Oprema za ličnu zaštitu za radno pozicioniranje i prevenciju pada sa visine - Opasači za radno pozicioniranje i zadržavanje i užad za radno pozicioniranje MEST EN 358:2019 (en)
105. Oprema za ličnu zaštitu od pada sa visine - Sistemi za ličnu zaštitu od pada MEST EN 363:2019 (en)

METROLOGIJA I MJERENJE. FIZIČKE POJAVE

106. Geometrijske specifikacije proizvoda (GPS) - Tolerancije mjera i geometrijske tolerancije za djelove odlivene u kalupu - Dio 2: Pravila MEST CEN ISO/TS 8062-2:2019 (en)
107. Geometrijske specifikacije proizvoda (GPS) - Tolerancije mjera i geometrijske tolerancije za djelove odlivene u kalupu - Dio 3: Opšte tolerancije mjera i geometrijske tolerancije i dodaci za mašinsku obradu odlivaka MEST EN ISO 8062-3:2018/Cor.1:2019 (en)
108. Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti, toplotne pumpe, agregati za hlađenje vode i sušači vazduha sa kompresorima na električni pogon - Određivanje nivoa zvučne snage - Dio 1: Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti, toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora, sušači vazduha i agregati za hlađenje vode MEST EN 12102-1:2019 (en)
109. Mala plovila - Zvuk koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon - Dio 3: Procjene zvuka pomoću računanja i procedure mjerenja MEST EN ISO 14509-3:2019 (en)
110. Mala plovila - Zvuk koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon - Dio 1: Procedure mjerenja prilikom mimoilaženja MEST EN ISO 14509-1:2019 (en)
111. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 23: Otpornost na vlažne atmosfere koje sadrže sumpor-dioksid MEST EN 13523-23:2019 (en)
112. Energetski sistemi neprekidnog napajanja (UPS) - Dio 2: Zahtjevi za elektromagnetnu kompatibilnost (EMC) MEST EN IEC 62040-2:2019 (en)

113. Dielektrične karakteristike i karakteristike električne otpornosti čvrstih izolacionih materijala - Dio 3-11: Određivanje karakteristika otpornosti (DC metode) - Zapreminska otpornost i zapreminska specifična otpornost - Metoda za impregnaciju i materijali za premaze MEST EN IEC 62631-3-11:2019 (en)
114. Dielektrične karakteristike i karakteristike električne otpornosti čvrstih izolacionih materijala - Dio 2-1: Relativna permitivnost i disipacioni faktor - Tehničke frekvencije (0,1 Hz - 10 MHz) - AC metode MEST EN IEC 62631-2-1:2019 (en)

PNEUMATSKI HIDRAULIČKI SISTEMI I KOMPONENTE ZA OPŠTU UPOTREBU

115. Gumena ili plastična crijeva i crijeva sa priključcima - Hidraulično impulsno ispitivanje sa savijanjem MEST EN ISO 6802:2019 (en)
116. Plastična crijeva i crijeva sa priključcima - Tip ojačan tekstilom za hidraulične primjene - Specifikacija MEST EN ISO 3949:2019 (en)
117. Gumena i/ili plastična crijeva i crijeva sa priključcima za bezvazdušno rasprskavanje boje - Specifikacija MEST EN ISO 8028:2019 (en)

PROIZVODNO INŽENJERSTVO

118. Industrijske komunikacione mreže - Mreže za automatizaciju visoke raspoloživosti - Dio 5: Protokol redundanse upadljivog znaka (BRP) MEST EN IEC 62439-5:2019 (en)
119. Industrijske komunikacione mreže - Mreže za automatizaciju visoke raspoloživosti - Dio 3: Protokol uporedne redundanse (PRP) i besprekidna redundansa visoke raspoloživosti (HSR) MEST EN IEC 62439-3:2019 (en)
120. Industrijske komunikacione mreže - Instalisanje komunikacionih mreža u industrijskim prostorijama MEST EN IEC 61918:2019 (en)
121. Inženjering formata podataka koji se razmjenjuju za upotrebu u industrijskim automatizovanim sistemima inženjeringa - (AML) - Dio 1: Arhitektura i opšti zahtjevi MEST EN IEC 62714-1:2019 (en)
122. Specifikacija interfejsa FDT-a - Dio 303-1: Integracija komunikacionog profila - IEC 61784 CP 3/1 i CP 3/2 MEST EN IEC 62453-303-1:2019/A1:2019 (en)
123. Specifikacija interfejsa FDT-a - Dio 303-1: Integracija komunikacionog profila - IEC 61784 CP 3/1 i CP 3/2 MEST EN 62453-303-1:2019 (en)
124. Bezbjednost sistema za industrijsku automatizaciju i kontrolu - Dio 4-1: Zahtjevi za bezbjedan razvoj životnog vijeka proizvoda MEST EN IEC 62443-4-1:2019 (en)
125. Mjerenje i upravljanje u industrijskim procesima - Strukture podataka i elementi u katalogima procesne opreme - Dio 92: Lista osobina (LOP) mjerne opreme za elektronsku razmjenu podataka - Aspekti LOP MEST EN IEC 61987-92:2019 (en)
126. Ispit za kvalifikaciju zavarivača - Zavarivanje topljenjem - Dio 6: Liveno gvožđe MEST EN 287-6:2019 (en)
127. Zavarivanje - Preporuke za zavarivanje metalnih materijala - Dio 8: Zavarivanje livenog gvožđa MEST EN 1011-8:2019 (en)
128. Plastika - Zavarivanje termoplastičnih materijala - Specifikacija postupaka zavarivanja MEST CEN/TS 16892:2019 (en)
129. Ispitivanje zavarenih spojeva termoplastičnih poluproizvoda - Dio 4: Ispitivanje ljuštenjem MEST EN 12814-4:2019 (en)
130. Ispitivanje zavarenih spojeva termoplastičnih poluproizvoda - Dio 4: Ispitivanje ljuštenjem MEST EN 12814-4:2019/Cor.1:2019 (en)
131. Termičko raspršivanje - Predobrada površine metalnih djelova i komponenti za termičko raspršivanje MEST EN 13507:2019 (en)
132. Termičko raspršivanje - Zahtjevi za bezbjednost opreme za termičko raspršivanje - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST CEN/TR 15339-1:2019 (en)
133. Termičko raspršivanje - Ispitivanje kvalifikacija izvršilaca za termičko raspršivanje MEST EN ISO 14918:2019 (en)
134. Termičko raspršivanje - Komponente sa prevlakama nanijetim termičkim raspršivanjem - Specifikacija postupka termičkog raspršivanja MEST EN 17002:2019 (en)
135. Termičko raspršivanje - Zahtjevi za bezbjednost opreme za termičko raspršivanje - Dio 6: Kabina za raspršivanje, sistem za rukovanje, skupljanje prašine, izduvni sistem i filter MEST CEN/TR 15339-6:2019 (en)
136. Termičko raspršivanje - Zahtjevi za bezbjednost opreme za termičko raspršivanje - Dio 3: Gorionici za termičko raspršivanje i njihove jedinice za spajanje i snabdijevanje MEST CEN/TR 15339-3:2019 (en)

137. Termičko raspršivanje - Zahtjevi za bezbjednost opreme za termičko raspršivanje - Dio 5: Jedinice za dodavanje praha i žice MEST CEN/TR 15339-5:2019 (en)
138. Termičko raspršivanje - Određivanje efikasnosti nanošenja pri termičkom raspršivanju MEST EN ISO 17836:2019 (en)
139. Metalne i druge neorganske prevlake - Metoda ispitivanja cikličnim zagrijavanjem prevlaka koje čine termalnu barijeru, pri temperaturnom gradijentu MEST EN ISO 13123:2019 (en)
140. Termičko raspršivanje - Zahtjevi za bezbjednost opreme za termičko raspršivanje - Dio 4: Snabdijevanje gasovitim i tečnim gorivom MEST CEN/TR 15339-4:2019 (en)
141. Termičko raspršivanje - Kontrolisanje prihvatljivosti opreme za termičko raspršivanje - Dio 5: Raspršivanje plazmom u komorama MEST EN 1395-5:2019 (en)
142. Termičko raspršivanje - Komponente sa prevlakama nanijetim termičkim raspršivanjem - Specifikacija prevlake MEST EN 17001:2019 (en)
143. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 0: Opšti uvod MEST EN 13523-0:2019 (en)
144. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 4: Tvrdća olovke MEST EN 13523-4:2019 (en)
145. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 2: Ogljedalski sjaj MEST EN 13523-2:2019 (en)
146. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 9: Otpornost na potapanje u vodu MEST EN 13523-9:2019 (en)
147. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 5: Otpornost na brze deformacije (ispitivanje udarom) MEST EN 13523-5:2019 (en)
148. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 7: Otpornost na pojavu naprsina pri savijanju (ispitivanje T-savijanjem) MEST EN 13523-7:2019 (en)
149. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 25: Otpornost na vlažnost MEST EN 13523-25:2019 (en)
150. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 14: Kredanje (metoda po Helmenu) MEST EN 13523-14:2019 (en)
151. Boje i lakovi - Organske prevlake u prahu za proizvode od čelika sa prevlakom cinka nanijetom toplim postupkom ili od šerardiziranog čelika za potrebe građevinarstva MEST EN 13438:2019 (en)
152. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 13: Otpornost na ubrzano starenje primjenom toplote MEST EN 13523-13:2019 (en)
153. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 26: Otpornost na kondenzaciju vode MEST EN 13523-26:2019 (en)
154. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 15: Metamerija MEST EN 13523-15:2019 (en)
155. Metali na koje je prevlaka nanijeta sistemom namotaja - Metode ispitivanja - Dio 3: Razlika boje - Instrumentalno poređenje MEST EN 13523-3:2019 (en)
156. Industrijsko nanošenje organskih prevlaka u prahu na čelične proizvode sa prevlakom cinka nanijetom toplim postupkom ili na šerardizirane čelične proizvode (dupleks sistemi) - Specifikacije, preporuke i smjernice MEST EN 15773:2019 (en)

PRETVARANJE I PRENOS ENERGIJE I TOPLOTE

157. Upravljanje energijom i ušteda energije - Opšte smjernice za odabir evaluatora uštede energije MEST ISO 50021:2019 (en)
158. Tehnologije gorivnih ćelija - Dio 5-100: Energetski sistemi prenosivih gorivnih ćelija - Bezbjednost MEST EN IEC 62282-5-100:2019 (en)
159. Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora i procesni hladnjaci, sa kompresorima na električni pogon - Dio 4: Zahtjevi MEST EN 14511-4:2019 (en)
160. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Ispitivanje i ocjena pod uslovima djelimičnog opterećenja i proračun sezonskih performansi MEST EN 14825:2019 (en)
161. Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora i procesni hladnjaci, sa kompresorima na električni pogon - Dio 3: Metode ispitivanja MEST EN 14511-3:2019 (en)

162. Uređaji za klimatizaciju, agregatne jedinice za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora i procesni hladnjaci, sa kompresorima na električni pogon - Dio 2: Uslovi ispitivanja MEST EN 14511-2:2019 (en)
163. Tehničke smjernice za vrednovanje uštede energije termoelektrana MEST ISO 50045:2019 (en)

ELEKTROENERGETIKA

164. Metodologija slučaja korišćenja - Dio 3: Definicija šablona slučaja korišćenja artefakata u XML serijalizovanom formatu MEST EN IEC 62559-3:2019 (en)
165. Komponente za zaštitu od atmosferskog pražnjenja (LPC) - Dio 6: Zahtjevi za brojače udara atmosferskog pražnjenja MEST EN IEC 62561-6:2019 (en)
166. Komponente sistema za zaštitu od atmosferskog pražnjenja (LPSC) - Dio 2: Zahtjevi za provodnike i uzemljivače MEST EN IEC 62561-2:2019 (en)
167. Termoskupljajući izliveni profili za niske i srednje naponske nivoe - Dio 2: Metode ispitivanja MEST EN IEC 62677-2:2019 (en)
168. Termoskupljajući izliveni profili za niske i srednje naponske nivoe - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN IEC 62677-1:2019 (en)
169. Termoskupljajući izliveni profili za niske i srednje naponske nivoe - Dio 3: Zahtjevi za materijal - List 102: Termoskupljajući poliolefini izliveni profili, otporni na stvaranje provodnih staza, za primjenu kod srednjih naponskih nivoa MEST EN IEC 62677-3-102:2019 (en)
170. Termoskupljajući izliveni profili za niske i srednje naponske nivoe - Dio 3: Zahtjevi za materijal - List 101: Termoskupljajući poliolefini izliveni profili za primjenu kod niskih naponskih nivoa MEST EN 62677-3-101:2019 (en)
171. Visokofrekventne induktivne komponente - Električne karakteristike i mjerne metode - Dio 1: Induktivitet u opsegu nanohenrija MEST EN IEC 62024-1:2019 (en)
172. Utikači, priključnice i spojnice za brodove za sisteme kopnenih priključaka visokog napona (HVSC sistemi) - Dio 2: Zahtjevi za dimenzionu kompatibilnost i zamjenljivost za pribor koji se koristi za različite tipove brodova MEST EN IEC 62613-2:2019 (en)
173. Utikači, priključnice i spojnice za brodove za sisteme kopnenih priključaka visokog napona (HVSC sistemi) - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN IEC 62613-1:2019 (en)
174. „Reed” sklopke - Dio 1-1: Opšta specifikacija - Obrazac za pojedinačnu specifikaciju MEST EN IEC 62246-1-1:2019 (en)
175. Visokonaponske rasklopne aparature - Dio 110: Sklopne operacije induktivnog opterećenja MEST EN IEC 62271-110:2019/Cor.1:2019 (en)
176. Visokonaponske rasklopne aparature - Dio 110: Sklopne operacije induktivnog opterećenja MEST EN IEC 62271-110:2019 (en)
177. Visokonaponske rasklopne aparature - Dio 102: Rastavljači i zemljospojnici za naizmjeničnu struju MEST EN IEC 62271-102:2019 (en)
178. Priprema uzoraka za mjerenje nivoa žive u fluorescentnim lampama MEST EN IEC 62554:2012/A1:2019 (en)
179. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 333: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Ručna konfiguracija (karakteristika tipa 33) MEST EN IEC 62386-333:2019 (en)
180. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 224: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Integrisani izvor svjetlosti (uređaj tipa 23) MEST EN IEC 62386-224:2019 (en)
181. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 222: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Termička zaštita sijalice (uređaj tipa 21) MEST EN IEC 62386-222:2019 (en)
182. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 218: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Izbor krive dimovanja (uređaj tipa 17) MEST EN IEC 62386-218:2019 (en)
183. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 217: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Termička zaštita uređaja (uređaj tipa 16) MEST EN IEC 62386-217:2019 (en)
184. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 216: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Referentno opterećenje (uređaj tipa 15) MEST EN IEC 62386-216:2019 (en)
185. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 207: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Moduli svijetlećih dioda (uređaj tipa 6) MEST EN IEC 62386-207:2019 (en)
186. Digitalni adresabilni interfejs za osvjjetljenje - Dio 221: Posebni zahtjevi za upravljački uređaj - Rasterećenje (uređaj tipa 20) MEST EN IEC 62386-221:2019 (en)
187. Digitalni adresabilni interfejs za kontrolu osvjjetljenja - Dio 332: Posebni zahtjevi - Ulazni uređaj - Povratna sprega MEST EN IEC 62386-332:2019 (en)
188. Energetske performanse upravljačkog uređaja za sijalice - Dio 3: Upravljački uređaj za volframske halogene sijalice i izvore svjetlosti sa

- svijetlećim diodama - Metoda mjerenja radi određivanja efikasnosti
upravljačkog uređaja MEST EN IEC 62442-3:2019 (en)
189. Energetske performanse upravljačkog uređaja za sijalice - Dio 2:
Upravljački uređaj za sijalice sa pražnjenjem visokog intenziteta (izuzev
fluorescentnih sijalica) - Metoda mjerenja radi određivanja efikasnosti
upravljačkog uređaja MEST EN IEC 62442-2:2019 (en)
190. Energetske performanse upravljačkog uređaja za sijalicu - Dio 1:
Upravljački uređaj za fluorescentne sijalice - Metoda mjerenja za
određivanje ukupne ulazne snage kola upravljačkog uređaja i efikasnosti
upravljačkog uređaja MEST EN IEC 62442-1:2019 (en)
191. Interfejsi univerzalne serijske magistrale za podatke i napajanje -
Dio 1-2: Zajedničke komponente - Specifikacija isporuke energije
preko USB-a MEST EN IEC 62680-1-2:2019 (en)
192. Zahtjevi za bezbjednost sekundarnih baterija i baterijskih postrojenja -
Dio 4: Olovne baterije sa regulacijom pomoću ventila, za upotrebu u
prenosivim aparatima MEST EN IEC 62485-4:2019 (en)

ELEKTRONIKA

193. Elektronske komponente - Dugoročno skladištenje elektronskih
poluprovodničkih sklopova - Dio 6: Pakirani ili gotovi sklopovi MEST EN IEC 62435-6:2019 (en)
194. Elektronske komponente - Dugotrajno skladištenje elektronskih
poluprovodničkih sklopova - Dio 4: Skladište MEST EN IEC 62435-4:2019 (en)
195. Električni kondenzatori dvostrukog sloja za upotrebu u hibridnim
električnim vozilima - Metode ispitivanja električnih karakteristika MEST EN IEC 62576:2019 (en)
196. Duplekseri sa površinskim akustičnim talasima (SAW) i zapremniskim
akustičnim talasima (BAW) ocijenjenog kvaliteta - Dio 2: Smjernice za
upotrebu MEST EN IEC 62604-2:2019 (en)
197. Integrisana kola - EMC evaluacija primopredajnika - Dio 1: Opšti uslovi i
definicije MEST EN IEC 62228-1:2019 (en)
198. Mehaničke konstrukcije za električnu i elektronsku opremu - Termičko
upravljanje za ormare u skladu sa serijama IEC 60297 i IEC 60917 -
Dio 2: Metoda za određivanje prinudnog hlađenja konstrukcije pomoću
vazduha MEST EN IEC 62610-2:2019 (en)

TELEKOMUNIKACIJE

199. Specifikacije interoperabilnosti opšteg eksternog napajanja (EPS) za
upotrebu za mobilne telefone sa obezbijeđenim podacima MEST EN IEC 62684:2019 (en)
200. Interfejsi univerzalne serijske magistrale za podatke i napajanje -
Dio 1-3: CTM kablovi USB tipa i specifikacije konektora MEST EN IEC 62680-1-3:2019 (en)
201. Multimedijalni sistemi - Uputstvo za preporučene karakteristike
analognih interfejsa za postizanje interoperabilnosti MEST EN IEC 61938:2019 (en)
202. Pretvaranje teksta u govor za televiziju - Opšti zahtjevi MEST EN IEC 62731:2019 (en)
203. Aktivne fiber optičke komponente i sklopovi - Standardi za kućište i
interfejs - Dio 1: Opšte i uputstvo MEST EN IEC 62148-1:2019 (en)
204. Dinamički moduli - Dio 5-2: Metode ispitivanja - $1 \times N$ fiksna mreža
WSS - Mjerenje dinamičkog preslušavanja MEST EN IEC 62343-5-2:2019 (en)
205. Dinamički moduli - Dio 3-4: Obrasci specifikacije performansi -
Multikast optički svičevi MEST EN IEC 62343-3-4:2019 (en)
206. Optički sklopovi za međusobno povezivanje i pasivne komponente -
Pouzdanost - Dio 9-4: Kvalifikacija pasivnih optičkih komponenti pri
velikoj snazi za kategoriju okoline C MEST EN IEC 62005-9-4:2019 (en)
207. Aktivne fiber optičke komponente i sklopovi - Standardi za performanse -
Dio 10: Primopredajnici za mobilnu prednju stranu za radio putem fiber
optike MEST EN IEC 62149-10:2019 (en)

INFORMACIONA TEHNOLOGIJA. KANCELARIJSKA OPREMA

208. Vazduhoplovstvo - Upravljanje programom - Opšte smjernice za nabavku
i snabdijevanje otvorenih sistema MEST EN 9320:2019 (en)
209. Interfejsi univerzalne serijske magistrale (USB) za podatke i napajanje -

BRODOGRADNJA I PLOVNE KONSTRUKCIJE

210. Katodna zaštita trupa brodova MEST EN 16222:2019 (en)
211. Pomorski navigacioni i radiokomunikacioni uređaji i sistemi - Sistemi automatske identifikacije (AIS) - Dio 2: Brodski uređaji klase A za univerzalni sistem automatske identifikacije (AIS) - Zahtjevi za rad i performanse, metode ispitivanja i zahtijevani rezultati ispitivanja MEST EN IEC 61993-2:2019 (en)
212. Mala plovila - Ventili i ispusti za vodu u trupu plovila - Dio 2: Nemetalni MEST EN ISO 9093-2:2019 (en)
213. Mala plovila - Sprječavanje pada čovjeka u vodu i spašavanje - Izmjena 2 MEST EN ISO 15085:2015/A2:2019 (en)
214. Čamci na naduvavanje - Dio 4: Čamci dužine trupa od 8 m do 24 m sa snagom motora od 15kW i većom MEST EN ISO 6185-4:2019 (en)
215. Mala plovila - Trajno ugrađeni rezervoari za benzin i dizel-goriva MEST EN ISO 21487:2019 (en)
216. Čamci na naduvavanje - Dio 1: Čamci sa maksimalnom snagom motora do 4,5 kW MEST EN ISO 6185-1:2019 (en)
217. Čamci na naduvavanje - Dio 2: Čamci sa maksimalnom snagom motora između 4,5 kW i 15 kW MEST EN ISO 6185-2:2019 (en)
218. Mala plovila - Sistemi za otpad - Dio 1: Zadržavanje otpadnih voda MEST EN ISO 8099-1:2019 (en)
219. Mala plovila - Crijeva za gorivo neotporna na požar MEST EN ISO 8469:2019 (en)
220. Mala plovila - Navigaciona svijetla - Instalacije, postavljanje i vidljivost MEST EN ISO 16180:2019 (en)
221. Mala plovila - Ugradni dizel motori - Komponente sistema goriva, ulja i elektrouređaja MEST EN ISO 16147:2019 (en)
222. Čamci na naduvavanje - Dio 3: Čamci dužine trupa manje od 8 m sa snagom motora od 15 kW i većom MEST EN ISO 6185-3:2019 (en)
223. Mala plovila - Sistemi za ispušavanje otpadnih voda MEST EN ISO 15083:2019 (en)
224. Mala plovila - Sidrenje, vezivanje i vučenje - Čvrste tačke MEST EN ISO 15084:2019 (en)
225. Mala plovila - Ventili i ispusti za vodu u trupu plovila - Dio 1: Metalni MEST EN ISO 9093-1:2019 (en)
226. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 3: Čelik, legure aluminijuma, drvo, drugi materijali MEST EN ISO 12215-3:2019 (en)
227. Mala plovila - Elektromotorne pumpe na jednosmjernu struju za ispušavanje prljavštine MEST EN ISO 8849:2019 (en)
228. Mala plovila - Zaštita od stavljanja u pogonski položaj MEST EN ISO 11547:2019 (en)
229. Mala plovila - Vatrootporna crijeva za gorivo MEST EN ISO 7840:2019 (en)
230. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 1: Materijali: Termoreaktivne smole, armiranje staklenim vlaknima, referentni laminat MEST EN ISO 12215-1:2019 (en)
231. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 4: Proizvodni prostor i proizvodnja MEST EN ISO 12215-4:2019 (en)
232. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 6: Strukturne mjere i detalji MEST EN ISO 12215-6:2019 (en)
233. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 9: Izdanci na trupu jedrilica MEST EN ISO 12215-9:2019 (en)
234. Mala plovila - Lična plovila - Zahtjevi za konstrukciju i instalaciju sistema MEST EN ISO 13590:2019 (en)
235. Mala plovila - Osnovni podaci MEST EN ISO 8666:2019 (en)
236. Mala plovila - Grafički simboli MEST EN ISO 11192:2019 (en)

VAZDUHOPLOVSTVO I KOSMONAUTIKA

237. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu i pretopljen pod provodnom šljakom (ESR) - Kaljen i termički obrađen - Šipka - De ≤ 200 mm - 1 150 MPa ≤ Rm ≤ 1 300 MPa MEST EN 4720:2019 (en)
238. Vazduhoplovstvo - Čelik X4CrNiMo16-5-1 (1.4418) - Topljen na vazduhu i pretopljen pod provodnom šljakom (ESR) - Kaljen i termički obrađen - Šipka - De ≤ 200 mm - 900 MPa ≤ Rm ≤ 1 050 MPa MEST EN 4721:2019 (en)
239. Vazduhoplovstvo - Legure aluminijuma AL-P7175 - T73511 - Šipka i profil dobijeni izvlačenjem - a ili D ≤ 150 mm MEST EN 4293:2019 (en)
240. Vazduhoplovstvo - Legura aluminijuma AL-P7175 - T7351 - Ploča - 6 mm < a ≤ 100 mm MEST EN 2512:2019 (en)

241. Vazduhoplovstvo - Fluorosilikonska guma (FVMQ) - Tvrdća od 60 IRHD MEST EN 3825:2019 (en)
242. Vazduhoplovstvo - Konektori, električni, pravougaoni, sa zadnjim zatvorenim ili otvorenim plastičnim kućištem, uređajem za osiguranje, radne temperature od -55 °C do 175 °C - Dio 007: Kablovska klema - Standard za proizvod MEST EN 3545-007:2019 (en)
243. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Zaštitne navlake - Metode ispitivanja - Dio 601: Otvorene i zatvorene MEST EN 6059-601:2019 (en)
244. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Zaštitne navlake - Metode ispitivanja - Dio 308: Nagle promjene temperature MEST EN 6059-308:2019 (en)
245. Vazduhoplovstvo - Osnove za elektromagnetske utikačke strujne releje od 10 A, sa dvostruko izbačena dva i četiri pola - Dio 001: Tehnička specifikacija MEST EN 2593-001:2019 (en)
246. Vazduhoplovstvo - Konektori, električni, kružni, spojeni navojnim prstenom, otporni na vatru ili neotporni na vatru, stalne radne temperature od -65 °C do 175 °C, 200 °C neprekidno, 260 °C vršno - Dio 009: Zaštitni poklopac za utičnicu - Standard za proizvod MEST EN 2997-009:2019 (en)
247. Vazduhoplovstvo - Konektori, električni, kružni, spojeni navojnim prstenom, otporni na vatru ili neotporni na vatru, stalne radne temperature od -65 °C do 175 °C, 200 °C neprekidno, 260 °C vršno - Dio 010: Zaštitni poklopac za utikač - Standard za proizvod MEST EN 2997-010:2019 (en)
248. Vazduhoplovstvo - Električni kontakti koji se koriste u elementima veze - Dio 070: Električni kontakt, muški, tipa A, krimpovan, klase S - Standard za proizvod MEST EN 3155-070:2019 (en)
249. Vazduhoplovstvo - Električni kontakti koji se koriste u elementima veze - Dio 071: Električni kontakt, ženski, tipa A, krimpovan, klase S - Standard za proizvod MEST EN 3155-071:2019 (en)
250. Vazduhoplovstvo - Električni kontakti koji se koriste u elementima za povezivanje - Dio 079: Električni kontakti veličine 22 za EN 2997, ženski, tip A, nastali pritezanjem, klasa S - Standard za proizvod MEST EN 3155-079:2019 (en)
251. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Samoobmotavajući plašt koji služi kao zaštitna navlaka (EMI) - Dio 004: Otvorena navlaka - Spoljašnja površina pod pritiskom - EMI zaštita od 10 kA - Opseg temperature od -65 °C do 200 °C - Standard za proizvod MEST EN 4674-004:2019 (en)
252. Vazduhoplovstvo - Električni konektori, pravougaonog poprečnog presjeka sa plastičnim kućištem, otvorenim ili zatvorenim sa zadnje strane, sa uređajem za završavanje, radne temperature od -55 °C do 175 °C - Dio 005: Žensko kodiranje i priključivanje sistema za montiranje na slobodno kućište (utikač) - Standard za proizvod MEST EN 3545-005:2019 (en)
253. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Samozatežući plašt koji služi kao zaštitna navlaka (EMI) - Dio 003: Otvorena navlaka - Unutrašnja površina pod pritiskom - EMI zaštita od 5 kA - Opseg temperature od -65 °C do 200 °C - Standard za proizvod MEST EN 4674-003:2019 (en)
254. Vazduhoplovstvo - Jednopolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 1 A do 25 A - Dio 004: UNC navojni terminali - Standard za proizvod MEST EN 3773-004:2019 (en)
255. Vazduhoplovstvo - Tropolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 1 A do 25 A - Dio 001: Tehnička specifikacija MEST EN 3774-001:2019 (en)
256. Vazduhoplovstvo - Tropolni automatski osigurači, temperaturno kompenzovani, nazivne struje od 2 A do 25 A - Dio 004: Završeci sa UNC navojem - Standard za proizvod MEST EN 3774-004:2019 (en)
257. Vazduhoplovstvo - Elementi za električno i optičko povezivanje - Alati za krimpovanje i prateća oprema - Dio 018: Pozicioner za alat za krimpovanje M22520/2-01 - Standard za proizvod MEST EN 4008-018:2019 (en)
258. Vazduhoplovstvo - Obujmice za kablovske snopove - Dio 002: Lista standarda za proizvode MEST EN 4056-002:2019 (en)
259. Vazduhoplovstvo - Obujmice za kablovske snopove - Dio 006: Plastične kablovske obujmice - Za radne temperature od -55 °C do 240 °C - Standard za proizvod MEST EN 4056-006:2019 (en)
260. Vazduhoplovstvo - Obujmice za kablovske snopove - Metode ispitivanja - Dio 402: Životni ciklus MEST EN 4057-402:2019 (en)

261. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Samozatežujući plašt koji služi kao zaštitna navlaka (EMI) - Dio 001: Tehnička specifikacija MEST EN 4674-001:2019 (en)
262. Vazduhoplovstvo - Električni kablovi, instalacija - Samozatežujući plašt koji služi kao zaštitna navlaka (EMI) - Dio 002: Opšte i lista standarda za proizvod MEST EN 4674-002:2019 (en)
263. Vazduhoplovstvo - Električni kontakti koji se koriste u elementima za povezivanje - Dio 081: Električni kontakti veličine 22 za EN 2997, ženski, tip A, nastali pritezanjem, klasa T - Standard za proizvod MEST EN 3155-081:2019 (en)
264. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak 8°30' od legure titanijuma - Utikači pod pritiskom MEST EN 3268:2019 (en)
265. Vazduhoplovstvo - Cijevni priključak 8°30' od legure titanijuma - Opremljen blindiranim prstenovima MEST EN 4686:2019 (en)
266. Vazduhoplovstvo - Informacije o standardizovanim masama putničkih sjedišta MEST EN 4727:2019 (en)
267. Svemirsko inženjerstvo - Konstrukcijski faktori bezbjednosti opreme za svemirske letove MEST EN 16603-32-10:2019 (en)
268. Obezbeđenje svemirskih proizvoda - Kontrola kritičnih elemenata MEST EN 16602-10-04:2019 (en)
269. Upravljanje svemirskim projektima - Dio 80: Upravljanje rizicima MEST EN 16601-80:2019 (en)
270. Upravljanje svemirskim projektima - Dio 60: Upravljanje troškovima i rasporedom aktivnosti MEST EN 16601-60:2019 (en)
271. Svemirsko inženjerstvo - Dio 34: Upravljanje okolinom i održavanje života MEST EN 16603-34:2019 (en)
272. Svemirsko inženjerstvo - Opšti zahtjevi za sistemski inženjering MEST EN 16603-10:2019 (en)
273. Svemirsko inženjerstvo - Ocjenjivanje modalnog istraživanja MEST EN 16603-32-11:2019 (en)
274. Svemirsko inženjerstvo - Terminologija i specifikacija performansi senzora za zvijezde MEST EN 16603-60-20:2019 (en)
275. Svemirsko inženjerstvo - Projektovanje konstrukcije i verifikacija opreme pod pritiskom MEST EN 16603-32-02:2019 (en)
276. Svemirsko inženjerstvo - Opšti zahtjevi za regulisanje temperature MEST EN 16603-31:2019 (en)
277. Svemirsko inženjerstvo - Dio 20-08: Fotonaponski sklopovi i komponente MEST EN 16603-20-08:2019 (en)
278. Svemirsko inženjerstvo - Elektromagnetska kompatibilnost MEST EN 16603-20-07:2019 (en)
279. Svemirsko inženjerstvo - Naelektrisanje svemirske letjelice MEST EN 16603-20-06:2019 (en)
280. Svemirsko inženjerstvo - Opšti zahtjevi za konstrukciju MEST EN 16603-32:2019 (en)
281. Svemirsko inženjerstvo - Utvrđivanje udaljenosti i praćenje doplerom MEST EN 16603-50-02:2019 (en)
282. Svemirska održivost - Obavještenje o prihvatanju ISO 24113: Svemirski sistemi - Zahtjevi za smanjenje količine svemirskog otpada MEST EN 16604-10:2019 (en)
283. Svemirsko inženjerstvo - Komunikacije MEST EN 16603-50:2019 (en)
284. Svemirsko inženjerstvo - „SpaceWire” - Protokol za daljinski pristup memoriji MEST EN 16603-50-52:2019 (en)
285. Svemirsko inženjerstvo - „SpaceWire” identifikacioni protokol MEST EN 16603-50-51:2019 (en)
286. Svemirsko inženjerstvo - Odvojeni interfejsi svemirske letjelice MEST EN 16603-50-14:2019 (en)
287. Svemirsko inženjerstvo - Interfejs i komunikacioni protokol za MIL-STD-1553B magistralu podataka svemirske letjelice MEST EN 16603-50-13:2019 (en)
288. Obezbeđenje svemirskih proizvoda - Sistem upravljanja neusaglašenošću MEST EN 16602-10-09:2019 (en)
289. Svemirsko inženjerstvo - Povezivanje podataka o svemiru - Protokol okvira telemetrijskog prenosa MEST EN 16603-50-03:2019 (en)
290. Svemirsko inženjerstvo - Kontrola performansi MEST EN 16603-60-10:2019 (en)
291. Svemirsko inženjerstvo - Povezivanje podataka o svemiru - Sinhronizacija telemetrije i kodiranje kanala MEST EN 16603-50-01:2019 (en)
292. Svemirsko inženjerstvo - Dio 40: Softver MEST EN 16603-40:2019 (en)
293. Svemirsko inženjerstvo - Opšti zahtjevi za pogon MEST EN 16603-35:2019 (en)
294. Svemirsko inženjerstvo - Ispitivanje kompatibilnosti za komponente, podsisteme i sisteme tečnog pogona MEST EN 16603-35-10:2019 (en)
295. Svemirsko inženjerstvo - Zahtjevi za čistoću pogonske opreme svemirske letjelice MEST EN 16603-35-06:2019 (en)
296. Svemirsko inženjerstvo - Zemaljski sistemi i operacije - Definicija podataka za nadzor i kontrolu MEST EN 16603-70-31:2019 (en)
297. Svemirsko inženjerstvo - Kontrolisanje naprslina MEST EN 16603-32-01:2019 (en)
298. Svemirsko inženjerstvo - Radio frekvencija i modulacija MEST EN 16603-50-05:2019 (en)

299. Svemirsko inženjerstvo - Dio 10-06: Specifikacija tehničkih zahtjeva MEST EN 16603-10-06:2019 (en)
300. Obezbjedenje svemirskih proizvoda - Upotreba raspoloživih elemenata u svemirskim sistemima MEST EN 16602-20-10:2019 (en)
301. Svemirsko inženjerstvo - Verifikacija MEST EN 16603-10-02:2019 (en)
302. Upravljanje svemirskim projektima - Dio 40: Upravljanje konfiguracijom i informacijama MEST EN 16601-40:2019 (en)
303. Svemirsko inženjerstvo - Tečni pogon za lansere MEST EN 16603-35-03:2019 (en)
304. Svemirsko inženjerstvo - Ispitivanje MEST EN 16603-10-03:2019 (en)
305. Svemirsko inženjerstvo - Čvrsti pogon za svemirske letjelice i lansere MEST EN 16603-35-02:2019 (en)
306. Obezbjedenje svemirskog proizvoda - Upravljanje obezbjeđenjem proizvoda MEST EN 16602-10:2019 (en)
307. Svemirsko inženjerstvo - Tečni i električni pogon za svemirsku letjelicu .. MEST EN 16603-35-01:2019 (en)
308. Upravljanje svemirskim projektima - Dio 10-01: Organizacija i sprovođenje preispitivanja MEST EN 16601-10-01:2019 (en)
309. Upravljanje svemirskim projektima - Planiranje i izvođenje projekta MEST EN 16601-10:2019 (en)
310. Svemirsko inženjerstvo - Dio 10-09: Referentni koordinatni sistem MEST EN 16603-10-09:2019 (en)
311. Svemirsko inženjerstvo - Inženjerstvo ljudskih faktora MEST EN 16603-10-11:2019 (en)
312. Svemirsko inženjerstvo - Metoda za proračun primljenog zračenja i njegovih efekata i politika za projektovanje margina MEST EN 16603-10-12:2019 (en)
313. Svemirsko inženjerstvo - Modeli završnih elemenata konstrukcije MEST EN 16603-32-03:2019 (en)
314. Svemirsko inženjerstvo - Svemirsko okruženje MEST EN 16603-10-04:2019 (en)
315. Svemirski sistemi - Rječnik termina MEST EN 16601-00-01:2019 (en)
316. Svemirsko inženjerstvo - „SpaceWire” - Protokol prenosa CCSDS paketa MEST EN 16603-50-53:2019 (en)
317. Svemirsko inženjerstvo - Povezivanje podataka o svemiru - Protokoli telekomande, sinhronizacija i kodiranje kanala MEST EN 16603-50-04:2019 (en)

TEHNOLOGIJA TEKSTILA I TEHNOLOGIJA KOŽE

318. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza - Dio 7: Mješavina poliamidnih i drugih vlakana (metoda sa mravljom kiselinom) MEST EN ISO 1833-7:2019 (en)
319. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza - Dio 4: Mješavina proteinskih i drugih vlakana (metoda sa hipohloritom) MEST EN ISO 1833-4:2019 (en)
320. Tekstil - Kvalitativna i kvantitativna analiza nekih proteinskih vlakana životinjskog porijekla - Dio 1: Detekcija peptida upotrebom LC-ESI-MS sa redukcijom proteina MEST EN ISO 20418-1:2019 (en)
321. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza - Dio 11: Mješavina celuloznih i drugih vlakana (metoda sa sumpornom kiselinom) MEST EN ISO 1833-11:2019 (en)
322. Tekstil - Ispitivanje sirovinskog sastava - Identifikacija vlakana MEST CEN ISO/TR 11827:2019 (en)
323. Tekstil - Kvantitativna analiza kašmira, vune i drugih životinjskih vlakana i njihovih mješavina - Dio 1: Metoda ispitivanja pomoću svjetlosnog mikroskopa MEST EN ISO 17751-1:2019 (en)
324. Tekstil - Kvantitativna analiza kašmira, vune i drugih životinjskih vlakana i njihovih mješavina - Dio 2: Metoda ispitivanja pomoću skenirajućeg elektronskog mikroskopa MEST EN ISO 17751-2:2019 (en)
325. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 1: Određivanje performansi nakon čišćenja i finalne obrade MEST EN ISO 3175-1:2019 (en)
326. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 2: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi tetrahloreten MEST EN ISO 3175-2:2019 (en)
327. Tekstil - Priprema laboratorijskih ispitnih uzoraka i ispitnih uzoraka za hemijska ispitivanja MEST EN ISO 5089:2019 (en)
328. Tekstil - Određivanje pojedinih retardanata plamena - Dio 2: Fosfori retardanti plamena MEST EN ISO 17881-2:2019 (en)
329. Tekstil - Određivanje pojedinih retardanata plamena - Dio 1: Bromovani retardanti plamena MEST EN ISO 17881-1:2019 (en)
330. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 4: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi simulirano vlažno čišćenje MEST EN ISO 3175-4:2019 (en)

331. Tekstil - Profesionalno održavanje, hemijsko i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 3: Procedura za ispitivanje performansi poslije čišćenja i finalne obrade upotrebom ugljovodoničnih rastvarača MEST EN ISO 3175-3:2019 (en)
332. Tekstil - Određivanje sadržaja komponenata koje se zasnivaju na hlорbenzenima i hlortoluenima MEST EN 17137:2019 (en)
333. Tekstil - Metoda za ocjenjivanje izgleda odjeće i drugih finalnih tekstilnih proizvoda poslije pranja i sušenja u domaćinstvu MEST EN ISO 15487:2019 (en)
334. Tekstil - Mjerenje permeabilnosti vodene pare kroz tekstil za svrhe kontrole kvaliteta MEST EN ISO 15496:2019 (en)
335. Tekstil - Procedura industrijskog pranja i finalne obrade za ispitivanje radne odjeće MEST EN ISO 15797:2019 (en)
336. Tekstil - Metoda utvrđivanja i određivanja alkilfenol-etoksilata (APEO) - Dio 1: Metoda pomoću HPLC-MS MEST EN ISO 18254-1:2019 (en)
337. Tekstil i tekstilni proizvodi - Električno provodljiv tekstil - Određivanje linearne električne otpornosti provodljive staze MEST EN 16812:2019 (en)
338. Tekstil - Određivanje otpornosti na propustljivost vode - Ispitivanje hidrostatičkim pritiskom MEST EN ISO 811:2019 (en)
339. Tekstil i tekstilni proizvodi - Tekstil koji sadrži materijale koji mijenjaju agregatno stanje (PCM) - Dio 1: Određivanje kapaciteta skladištenja i oslobodanja toplote MEST EN 16806-1:2019 (en)
340. Tekstil - Određivanje otpornosti tekstilnih površina na habanje pomoću Martindalove metode - Dio 2: Određivanje oštećenja uzorka MEST EN ISO 12947-2:2019 (en)
341. Tekstilne površine sa prevlakom od gume ili plastičnih masa - Određivanje zatezne čvrstoće i izduženja pri prekidu MEST EN ISO 1421:2019 (en)
342. Tekstilne površine sa prevlakom od gume ili plastične mase - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje otpornosti na savijanje metodom sa fleksometrom MEST EN ISO 32100:2019 (en)
343. Tekstilne površine sa prevlakom od gume ili plastičnih masa - Mehaničke metode ispitivanja pod uticajem biaksijalnog napona - Dio 1: Svojstva krutosti pri zatezanju MEST EN 17117-1:2019 (en)
344. Guma, vulkanizovana ili termoplastična - Gumene ploče i tekstilne površine sa prevlakom od gume - Određivanje stepena propustljivosti isparljivih tečnosti (gravimetrijska tehnika) MEST EN ISO 6179:2019 (en)
345. Vlaknasta užad - Polietilen visokog modula - 8-struka upletena užad, 12-struka upletena užad i užad sa oblogom MEST EN ISO 10325:2019 (en)
346. Koža - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje otpornosti na sušenje kože MEST EN ISO 17227:2019 (en)

OPREMA ZA RUKOVANJE MATERIJALIMA

347. Označavanje veličina odjeće - Dio 3: Označavanje veličina na osnovu mjera tijela i intervala MEST EN 13402-3:2019 (en)

POLJOPRIVREDA

348. Vještačka đubriva - Određivanje triamida N-(n-butil)tiofosforne kisjeline (NBPT) i triamida N-(n-propil)tiofosforne kisjeline (NPPT) - Metoda tečne hromatografije visoke performanse (HPLC) MEST EN 16651:2019 (en)
349. Vještačka đubriva i materije za kalcifikaciju - Uzorkovanje i pripremanje uzoraka - Dio 3: Uzorkovanje statičnih gomila MEST EN 1482-3:2019 (en)
350. Vještačka đubriva i materije za kalcifikaciju - Određivanje žive tehnikom generisanja pare (VG) nakon rastvaranja carskom vodom MEST EN 16320:2019 (en)
351. Vještačka đubriva sa amonijum nitratom - Uporedna studija određivanja poroznosti (zadržavanje ulja) MEST CR 14539:2019 (en)
352. Vještačka đubriva i materije za kalcifikaciju - Određivanje arsena atomskom emisionom spektrometrijom sa induktivno spregnutom plazmom (ICP-AES) nakon rastvaranja carskom vodom MEST EN 16317:2019 (en)
353. Vještačka đubriva - Određivanje helatnih sredstava u đubrivima hromatografijom - Dio 3: Određivanje [S,S]-EDDS hromatografijom jonskog para MEST EN 13368-3:2019 (en)

354. Vještačka đubriva - Određivanje kompleksirajućih sredstava u đubrivima - Identifikacija heptaglukonske kiseline primjenom hromatografije MEST EN 16847:2019 (en)
355. Vještačka đubriva - Ekstrakcija vodorastvorljivih mikroelemenata iz đubriva i uklanjanje organskih jedinjenja iz ekstrakata đubriva MEST EN 16962:2019 (en)
356. Vještačka đubriva - Određivanje bora, kobalta, bakra, gvožđa, hroma, mangana, molibdena i cinka primjenom ICP-AES MEST EN 16963:2019 (en)
357. Vještačka đubriva - Ekstrakcija svih mikroelemenata iz vještačkih đubriva korišćenjem carske vode MEST EN 16964:2019 (en)
358. Vještačka đubriva i materije za kalcifikaciju - Uzorkovanje statičnih gomila - Tehnički izvještaj o probama eksperimentalnog uzorkovanja koje su izvršene na osnovu mandata M/454 MEST CEN/TR 17040:2019 (en)
359. Vještačka đubriva - Određivanje kobalta, bakra, gvožđa, mangana i cinka primjenom plamene atomske apsorpcione spektrometrije (FAAS) MEST EN 16965:2019 (en)
360. Vještačka đubriva - Određivanje sadržaja prašine MEST CR 14061:2019 (en)
361. Čvrsta đubriva - Proučavanje homogenosti MEST CR 13960:2019 (en)
362. Vještačka đubriva - Određivanje otpornosti granula đubriva pri drobljenju MEST CR 12333:2019 (en)
363. Vještačka đubriva - Određivanje bora u koncentracijama $\leq 10\%$ primjenom spektrometrije sa azometinom-H MEST EN 17041:2019 (en)
364. Vještačka đubriva - Određivanje bora u koncentracijama $> 10\%$ primjenom acidometrijske titracije MEST EN 17042:2019 (en)
365. Vještačka đubriva - Određivanje molibdena u koncentracijama $\leq 10\%$ primjenom spektrometrije kompleksa sa amonijum tiocijanatom MEST EN 17043:2019 (en)
366. Vještačka đubriva - Određivanje inhibitora nitrifikacije DMPSA u đubrivima - Metoda tačne hromatografije visoke performanse (HPLC) MEST EN 17090:2019 (en)

HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

367. Analiza gasa - Priprema kalibracionih gasnih smješa pomoću dinamičkih volumetrijskih metoda - Dio 7: Termički regulator masenog protoka MEST EN ISO 6145-7:2019 (en)
368. Stomatologija - Analiza koncentracije fluorida u vodenim rastvorima upotrebom fluorid jon-selektivne elektrode MEST EN ISO 19448:2019 (en)
369. Hemikalije koje se koriste za prečišćavanje vode namijenjene za ljudsku upotrebu - Anhidrovani aluminijum-hlorid, osnovni aluminijum-hlorid, dialuminijum-hlorid-pentahidroksid i aluminijum-hlorid-hidroksid-sulfat . MEST EN 17034:2019 (en)
370. Hemikalije koje se koriste za prečišćavanje vode namijenjene za ljudsku upotrebu - Smjernice za nabavku MEST CR 14269:2019 (en)

NAFTA I SRODNE TEHNOLOGIJE

371. Ispitivanje podržanog sagorijevanja tečnosti MEST EN ISO 9038:2019 (en)

METALURGIJA

372. Livarstvo - Radiografsko ispitivanje - Dio 1: Film tehnike MEST EN 12681-1:2019 (en)
373. Bakar i legure bakra - Određivanje sadržaja mangana - Dio 1: Spektrofotometrijska metoda MEST CEN/TS 15703-1:2019 (en)
374. Bakar i legure bakra - Određivanje sadržaja hroma - Dio 1: Metoda titracije MEST CEN/TS 14940-1:2019 (en)
375. Livarstvo - Liveno gvožđe sa kuglastim grafitom (nodularni liv) MEST EN 1563:2019 (en)
376. Livarstvo - Sistem za označavanje livenog gvožđa - Označavanje slovnim i bročanim oznakama MEST EN 1560:2019 (en)
377. Livarstvo - Kontinuirano livene šipke od gvožđa MEST EN 16482:2019 (en)
378. Mikrostruktura livenog gvožđa - Dio 1: Klasifikacija grafita pomoću vizuelne analize MEST EN ISO 945-1:2019 (en)
379. Magnezijum i legure magnezijuma - Legure magnezijuma za livene anode MEST EN 12438:2019 (en)
380. Bakar i legure bakra - Određivanje sadržaja telura - Dio 1: Nizak sadržaj telura - Metoda plamene atomske apsorpcione spektrometrije(FAAS) MEST CEN/TS 15916-1:2019 (en)
381. Bakar i legure bakra - Određivanje sadržaja fosfora - Spektrofotometrijska metoda MEST CEN/TS 15656:2019 (en)
382. Bakar i legure bakra - Određivanje sadržaja kalaja - Dio 2:

- Spektrofotometrijska metoda MEST CEN/TS 15022-2:2019 (en)
383. Bakar i legure bakra - Sažeti prikaz hemijskog sastava i proizvoda MEST CEN/TS 13388:2019 (en)
384. Livarstvo - Tehnički zahtjevi za isporuku - Dio 3: Dodatni zahtjevi za odlivke od livenog gvožđa MEST EN 1559-3:2019 (en)
385. Aluminijum i legure aluminijuma - Istisnuti precizni profili od legura ENAW-6060 i EN AW-6063 - Dio 2: Dozvoljena odstupanja dimenzija i oblika MEST EN 12020-2:2018/Cor.1:2019 (en)
386. Livarstvo - Tehnički zahtjevi za isporuku - Dio 5: Dodatni zahtjevi za odlivke od legura magnezijuma MEST EN 1559-5:2019 (en)

TEHNOLOGIJA DRVETA

387. Kompoziti drvo-plastika (WPC) - Dio 2: Karakterizacija WPC materijala MEST CEN/TS 15534-2:2019 (en)
388. Kompoziti napravljeni od materijala na bazi celuloze i termoplastičnih masa (obično nazvani kompoziti drvo-plastika (WPC) ili kompoziti sa prirodnim vlaknima (NFC)) - Određivanje veličine čestica od lignoceluloznog materijala MEST CEN/TS 17158:2019 (en)
389. Kompoziti na bazi celuloznih materijala i termoplasta (obično nazvani kompoziti drvo-plastika (WPC) ili kompoziti sa prirodnim vlaknima (NFC)) - Dio 1: Metode ispitivanja za karakterizaciju smješa i proizvoda . MEST EN 15534-1:2019 (en)
390. Kompoziti napravljeni od materijala na bazi celuloze i termoplastičnih masa (obično nazvani kompoziti drvo-plastika (WPC) ili kompoziti sa prirodnim vlaknima (NFC)) - Dio 6: Specifikacije za profile i elemente ograda MEST EN 15534-6:2019 (en)

INDUSTRIJA STAKLA I INDUSTRIJA KERAMIKE

391. Građevinsko staklo - Izolaciono staklo - Dio 5: Standard za proizvod MEST EN 1279-5:2019 (en)
392. Građevinsko staklo - Staklo sa premazom - Dio 4: Standard za proizvod .. MEST EN 1096-4:2019 (en)

INDUSTRIJA GUME I INDUSTRIJA PLASTIČNIH MASA

393. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 3: Određivanje temperature i entalpije topljenja i kristalizacije MEST EN ISO 11357-3:2019 (en)
394. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 1: Opšti principi MEST EN ISO 11357-1:2019 (en)
395. Plastika - Određivanje aerobne biorazgradnje neplutajućih plastičnih materijala na granici morska voda/talog - Metoda pomoću mjerenja potrošnje kiseonika u zatvorenom respirometru MEST EN ISO 18830:2019 (en)
396. Plastika - Određivanje aerobne biorazgradnje neplutajućih plastičnih materijala na granici morska voda/talog - Metoda pomoću analize oslobođenog ugljen-dioksida MEST EN ISO 19679:2019 (en)
397. Plastika - Standardna tabela referentnog globalnog sunčevog spektra svjetlosnog fluksa na nultoj nadmorskoj visini - Horizontalna, relativna vazдушna masa 1 MEST CEN ISO/TR 17801:2019 (en)
398. Plastika - Vještačko starenje, uključujući kisjelo taloženje MEST EN ISO 29664:2019 (en)
399. Plastika - Metoda za procjenu zagrijavanja ravnih površina pomoću simuliranog sunčevog zračenja MEST EN 16795:2019 (en)
400. Plastika - Ispitni uzorci MEST EN ISO 20753:2019 (en)
401. Plastika - Mašinska priprema uzoraka za ispitivanje MEST EN ISO 2818:2019 (en)
402. Plastične mase i ebonit - Verifikacija durometara prema Šoru MEST EN ISO 21509:2019 (en)
403. Plastika - Smole u tečnom stanju ili kao emulzije ili disperzije - Određivanje prividne viskoznosti primjenom metode rotacionog jednocilindričnog viskozimetra MEST EN ISO 2555:2019 (en)
404. Plastika - Određivanje toplotne provodnosti i toplotne difuzivnosti - Dio 6: Komparativna metoda za nisku toplotnu provodljivost korišćenjem tehnike modulacije temperature MEST EN ISO 22007-6:2019 (en)
405. Plastika - Određivanje toplotne provodnosti i toplotne difuzivnosti - Dio 1: Opšti principi MEST EN ISO 22007-1:2019 (en)
406. Plastika - Metode za pripremanje uzoraka za ispitivanja biorazgradnje plastičnih materijala MEST EN ISO 10210:2019 (en)

407. Plastika - Određivanje krajnje anaerobne biorazgradnje plastičnih materijala u vodenoj sredini - Metoda pomoću mjerenja proizvodnje biogasa MEST EN ISO 14853:2019 (en)
408. Plastika - Određivanje svojstava pri savijanju - Izmjena 1 MEST EN ISO 178:2019/A1:2019 (en)
409. Plastika - Metode izlaganja laboratorijskim izvorima svjetlosti - Dio 3: Fluorescentne UV lampe MEST EN ISO 4892-3:2019 (en)
410. Plastika - Obrazac za izvještavanje i komunikaciju vezanu za sadržaj ugljenika biološkog porijekla i mogućnost regeneracije biopolimera i bioplastike - Tehničke liste MEST CEN/TS 16398:2019 (en)
411. Plastika - Deklaracija o sadržaju ugljenika biološkog porijekla MEST CEN/TS 16295:2019 (en)
412. Plastika - Određivanje sadržaja ugljenika biološkog porijekla MEST CEN/TS 16137:2019(en)
413. Plastika - Određivanje linearnih dimenzija uzoraka za ispitivanje MEST EN ISO 16012:2019 (en)
414. Plastika - Određivanje krajnje anaerobne biorazgradnje pod uslovima pogodnim za anaerobnu digestiju čvrstih materija - Metoda pomoću analize oslobođenog biogasa MEST EN ISO 15985:2019 (en)
415. Plastika - Metode izlaganja sunčevom zračenju - Dio 3: Intenzivirano izlaganje upotrebom koncentrisanog sunčevog zračenja MEST EN ISO 877-3:2019 (en)
416. Određivanje krajnje aerobne biorazgradljivosti plastičnih materijala u kontrolisanim uslovima kompostiranja - Metoda analize nastalog ugljen-dioksida - Dio 2: Gravimetrijsko mjerenje nastalog ugljen-dioksida pri ispitivanju laboratorijskih razmjera MEST EN ISO 14855-2:2019 (en)
417. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kalorimetrija (DSC) - Dio 5: Određivanje karakterističnih temperatura i vremena reakcione krive, entalpije reakcije i stepena konverzije MEST EN ISO 11357-5:2019 (en)
418. Određivanje krajnje aerobne biorazgradljivosti plastičnih materijala u vodenoj sredini - Metoda analize nastalog ugljen-dioksida MEST EN ISO 14852:2019 (en)
419. Plastika - Metode za etaloniranje crnih i bijelih standardnih termometara i crnih i bijelih panelnih termometara koji se koriste pri starenju u prirodnim i vještačkim vremenskim uslovima MEST EN 16465:2019 (en)
420. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 6: Određivanje indukcijskoga vremena oksidacije (izotermna OIT) i indukcijske temperature oksidacije (dinamička OIT) MEST EN ISO 11357-6:2019 (en)
421. Plastika - Određivanje toplotne provodnosti i toplotne difuzivnosti - Dio 4: Laserska impulsna metoda MEST EN ISO 22007-4:2019 (en)
422. Plastika - Uputstvo za terminološki rečnik u oblasti razgradljivih i biorazgradljivih polimera i plastičnih proizvoda MEST CEN/TR 15351:2019 (en)
423. Plastika - Određivanje ponašanja pri pužanju - Dio 1: Pužanje pri zatezanju MEST EN ISO 899-1:2019 (en)
424. Plastika - Parametri za upoređivanje spektra svjetlosnog fluksa laboratorijskog svjetlosnog izvora, koji se primjenjuje za simulaciju starenja, sa referentnim sunčevim spektrom svjetlosnog fluksa MEST CEN ISO/TR 18486:2019 (en)
425. Plastika - Određivanje viskoznosti pomoću viskozimetra sa padajućom kuglom - Dio 1: Metoda sa nagnutom cijevi MEST EN ISO 12058-1:2019 (en)
426. Plastika - Određivanje toplotne provodljivosti i toplotne difuzivnosti - Dio 5: Rezultati međulaboratorijskog ispitivanja uzoraka poli(metilmetakrilata) MEST CEN ISO/TR 22007-5:2019 (en)
427. Plastika - Određivanje sadržaja vode MEST EN ISO 15512:2019 (en)
428. Plastika - Pripremanje PVC pasta za ispitivanje - Metoda sa planetarnom mješalicom MEST EN ISO 4612:2019 (en)
429. Plastika - Sulfonski polimeri za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnova za specifikacije MEST EN ISO 25137-1:2019 (en)
430. Plastika - Sulfonski polimeri za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Pripremanje uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 25137-2:2019 (en)
431. Plastika - Injekciono presovanje uzoraka za ispitivanje od termoplastičnih materijala - Dio 2: Mali uzorci u obliku šipke MEST EN ISO 294-2:2019 (en)
432. Plastika - Termoplastični poliestar/estarski i polietar/estarski elastomeri za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Pripremanje uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 20029-2:2019 (en)
433. Plastika - Injekciono presovanje uzoraka za ispitivanje od termoplastičnih materijala - Dio 5: Pripremanje standardnih uzoraka za ispitivanje anizotropije MEST EN ISO 294-5:2019 (en)

434. Plastika - Termoplastični poliestarski (TP) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Priprema uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 20028-2:2019 (en)
435. Plastika - Termoplastični poliestar/estarski i polietar/estarski elastomeri za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnova za specifikacije MEST EN ISO 20029-1:2019 (en)
436. Plastika - Poli(oksimetilenski) (POM) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Pripremanje uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 29988-2:2019 (en)
437. Plastika - Poli(oksimetilenski) (POM) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnova za specifikacije MEST EN ISO 29988-1:2019 (en)
438. Plastika - Plastifikovani poli(vinilhlordan) (PVC-P) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnova za specifikacije MEST EN ISO 2898-1:2019 (en)
439. Plastika - Poli(fenilen-etarski) (PPE) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnova za specifikacije MEST EN ISO 20557-1:2019 (en)
440. Plastika - Termoplastični poluproizvodi za mašinsku obradu - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 15860:2019 (en)
441. Plastika - Poliketonski (skijaški (PK)) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Priprema uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 21970-2:2019 (en)
442. Plastika - Poliketonski (skijaški (PK)) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem označavanja i baza specifikacija MEST EN ISO 21970-1:2019 (en)
443. Plastika - Poli(fenilen-etarski) (PPE) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Pripremanje uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 20557-2:2019 (en)
444. Plastika - Poliamidni (PA) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 2: Pripremanje uzoraka za ispitivanje i određivanje svojstava MEST EN ISO 16396-2:2019 (en)
445. Plastika - Određivanje viskoznosti polimera u razblaženom rastvoru uz upotrebu kapilarnog viskozimetra - Dio 5: Termoplastični poliestarski (TP) homopolimeri i kopolimeri MEST EN ISO 1628-5:2019 (en)
446. Plastika - Termoplastični poliestarski (TP) materijali za presovanje i ekstrudiranje - Dio 1: Sistem obilježavanja i osnove za specifikacije MEST EN ISO 20028-1:2019 (en)
447. Plastika - Profili od polivinil-hlorida (PVC) - Određivanje otpornosti profila na udar padajuće mase MEST EN 477:2019 (en)
448. Plastika - Profili od polivinil-hlorida (PVC) - Određivanje izgleda posle izlaganja na 150 °C MEST EN 478:2019 (en)
449. Plastika - Profili od polivinil-hlorida (PVC) - Određivanje toplotne reverzibilnosti MEST EN 479:2019 (en)
450. Savitljivi pjenasti polimerni materijali - Određivanje čvrstoće cijepanja MEST EN ISO 8067:2019 (en)
451. Savitljivi pjenasti polimerni materijali - Određivanje elastičnosti metodom odskoka kuglice MEST EN ISO 8307:2019 (en)
452. Fleksibilni polimerni materijali sa ćelijama - Određivanje zaostale pritisne deformacije MEST EN ISO 1856:2019 (en)
453. Neprekidni plastični kompoziti ojačani staklom - Pultrudirane jednosmjerne šipke - Određivanje svojstava istezanja paralelno sa smjerom vlakana MEST EN 17129:2019 (en)
454. Plastični kompozitni materijali ojačani vlaknima - Određivanje savojnih svojstava MEST EN ISO 14125:2018/Cor.1:2019 (en)
455. Plastika - Barijerni filmovi za poljoprivrednu i hortikulturnu dezinfekciju zemljišta fumigacijom - Dio 1: Specifikacije za barijerne filmove MEST EN 17098-1:2019 (en)
456. Plastika - Ekstrudirani i/ili kalandrirani neojačan film i plastificirana folija od polivinilhlorida (PVC-P) - Uputstvo za karakterizaciju i označavanje .. MEST CEN/TS 15354:2019 (en)
457. Plastika - Folije i ploče - određivanje otpornosti na sljepljivanje MEST EN ISO 11502:2019 (en)
458. Plastika - Direktno presovane ploče od polietilena (PE-UHMW, PE-HD) - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN ISO 15527:2019 (en)
459. Plastika - Biorazgradljivi termoplastični malč-filmovi koji se upotrebljavaju u poljoprivredi i hortikulturi - Uputstvo za kvantifikaciju promijena na filmovima MEST CEN/TR 17219:2019 (en)
460. Plastika - Barijerni filmovi za poljoprivrednu i hortikulturnu dezinfekciju zemljišta fumigacijom - Dio 2: Metoda za određivanje propustljivosti

- filma primjenom statičke tehnike MEST EN 17098-2:2019 (en)
461. Plastika - Određivanje zateznih svojstava - Dio 3: Uslovi ispitivanja za filmove i folije MEST EN ISO 527-3:2019 (en)
462. Plastika - Biorazgradljivi malč-filmovi koji se upotrebljavaju u poljoprivredi i hortikulturi - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 17033:2019 (en)
463. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom (HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen naziv: laminati) - Dio 9: Klasifikacija i specifikacije alternativnog jezgra laminata MEST EN 438-9:2019 (en)
464. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom (HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen naziv: laminati) - Dio 2: Određivanje svojstava MEST EN 438-2:2019 (en)
465. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom (HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen naziv: laminati) - Dio 8: Klasifikacija i specifikacije dizajniranih laminata MEST EN 438-8:2019 (en)
466. Dekorativni laminati izrađeni pod visokim pritiskom - Kompozitni elementi - Dio 2: Specifikacije za kompozitne elemente sa podlogama na bazi drveta za upotrebu u enterijeru MEST EN ISO 13894-2:2019 (en)
467. Dekorativni laminati izrađeni pod visokim pritiskom - Kompozitni elementi - Dio 1: Metode ispitivanja MEST EN ISO 13894-1:2019 (en)
468. Plastika - Profili od polivinil-hlorida (PVC) - Određivanje čvrstoće zavarenih uglova i T-spojeva MEST EN 514:2019 (en)
469. Plastika - Profili od polivinil-hlorida (PVC) - Određivanje otpornosti na vještačko starenje MEST EN 513:2019 (en)
470. Neplastificirani profili od polivinil-hlorida (PVC-U) za izradu prozora i vrata - Klasifikacija, zahtjevi i metode ispitivanja - Dio 1: Neobloženi PVC-U profili sa svijetlo obojenim površinama MEST EN 12608-1:2019 (en)
471. Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje otpornosti na raslojavanje MEST EN 302-2:2019 (en)
472. Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 3: Određivanje uticaja oštećenja drvenih vlakana kisjelinom na zateznu čvrstoću u poprečnom pravcu pri cikličnim promjenama temperature i vlažnosti MEST EN 302-3:2019 (en)
473. Ljepila za konstrukcije - Određivanje perioda upotrebe (radnog vremena) višekomponentnih ljepila MEST EN ISO 10364:2019 (en)

INDUSTRIJA BOJA

474. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za spoljašnje površine drveta - Ocjenjivanje otpora bojenju čvora u prevlakama drvenih površina MEST CEN/TS 16359:2019 (en)
475. Spektroskopija elektrohemijske impedancije (EIS) na metalnim uzorcima sa prevlakom i bez nje - Dio 1: Termini i definicije MEST EN ISO 16773-1:2019 (en)
476. Boje i lakovi - Ispitivanje prijanjanja otkidanjem MEST EN ISO 4624:2019 (en)
477. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za površine drveta izložene spoljašnjim uslovima - Otpor prema sljepljivanju boja i lakova na drvetu MEST CEN/TS 16499:2019 (en)
478. Boje i lakovi - Uputstvo za određivanje antikorozivnih svojstava organskih prevlaka ubrzanom cikličnom elektrohemijском tehnikom MEST EN ISO 17463:2019 (en)
479. Boje i lakovi - Određivanje sposobnosti postojeće prevlake da prihvati naredni sloj različitog ili istog materijala za prevlaku MEST EN ISO 16927:2019 (en)
480. Boje i lakovi - Materijali za prevlake i sistemi prevlaka za spoljašnje površine drveta - Ocjena performansi zaptivanja čeonih vlakana (trupaca) MEST CEN/TS 16969:2019 (en)
481. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za spoljašnje površine drveta - Ocjenjivanje rastegljivosti filma tokom uvlačenja prevlake na podlogu od drveta MEST CEN/TS 16360:2019 (en)
482. Boje i lakovi - Vrednovanje degradacije prevlaka - Označavanje količine i veličine nedostataka i intenziteta ravnomjernih promjena izgleda - Dio 10: Ocjenjivanje stepena končaste korozije MEST EN ISO 4628-10:2019 (en)
483. Boje i lakovi - Određivanje brzine otpuštanja biocida iz boja protiv

- obrastanja - Dio 6: Određivanje brzine otpuštanja tralopirila odredivanjem količine proizvoda njegove razgradnje u ekstraktu MEST EN ISO 15181-6:2019 (en)
484. Spektroskopija elektrohemijske impedancije (EIS) na metalnim uzorcima sa prevlakom i bez nje - Dio 2: Prikupljanje podataka MEST EN ISO 16773-2:2019 (en)
485. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za spoljašnje površine drveta - Ocjenjivanje prisustva vazduha/mikropjene u filmovima prevlake MEST CEN/TS 16358:2019 (en)
486. Boje i lakovi - Određivanje otpornosti prevlaka na mlaz vode visokog pritiska MEST EN ISO 16925:2019 (en)
487. Boje i lakovi - Metode izlaganja laboratorijskim izvorima svjetlosti - Dio 1: Opšte uputstvo MEST EN ISO 16474-1:2019 (en)
488. Boje i lakovi - Metode izlaganja laboratorijskim izvorima svjetlosti - Dio 2: Ksenonske lampe MEST EN ISO 16474-2:2019 (en)
489. Boje i lakovi - Metode izlaganja laboratorijskim izvorima svjetlosti - Dio 3: Fluorescentne ultraljubičaste lampe MEST EN ISO 16474-3:2019 (en)
490. Boje i lakovi - Vrednovanje degradacije prevlaka - Označavanje količine i veličine nedostataka i intenziteta ravnomjernih promjena izgleda - Dio 7: Ocjenjivanje stepena kredanja metodom pomoću somota . MEST EN ISO 4628-7:2019 (en)
491. Boje i lakovi - Određivanje gustine - Dio 1: Metoda pomoću piknometra . MEST EN ISO 2811-1:2019 (en)
492. Boje i lakovi - Laboratorijska metoda za ispitivanje efikasnosti filma sredstava za zaštitu prevlake protiv algi MEST EN 15458:2019 (en)
493. Boje i lakovi - Laboratorijska metoda za ispitivanje efikasnosti filma sredstava za zaštitu prevlake protiv gljivica MEST EN 15457:2019 (en)
494. Boje i lakovi - Određivanje otpornosti prevlaka na udare kamenja - Dio 3: Ispitivanje jednokratnim udarom tijela u slobodnom kretanju MEST EN ISO 20567-3:2019 (en)
495. Boje i lakovi - Ocjenjivanje svojstava sistema prevlaka prema postupku nanošenja - Dio 3: Vizuelno ocjenjivanje slivanja, nastajanja mjehurića, rupičastih oštećenja i pokrivne moći MEST EN ISO 28199-3:2019 (en)
496. Boje i lakovi - Određivanje otpornosti na grebanje - Dio 1: Metoda sa stalnim opterećenjem MEST EN ISO 1518-1:2019 (en)
497. Određivanje debljine filma prevlake korišćenjem ultrazvučnog mjerila MEST CEN ISO/TS 19397:2019 (en)
498. Boje i lakovi - Određivanje vrijednosti (ogledalskog) sjaja pod uglom od 20°, 60° i 85° MEST EN ISO 2813:2019 (en)
499. Boje i lakovi - Ocjenjivanje oštećenja površine prevlaka prouzrokovano gljivicama i algama MEST EN 16492:2019 (en)
500. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za površine drveta izložene spoljašnjim uslovima - Ocjenjivanje obojenja taninom MEST CEN/TS 16498:2019 (en)
501. Praškaste prevlake - Dio 9: Uzimanje uzoraka MEST EN ISO 8130-9:2019 (en)
502. Boje i lakovi - Materijali za prevlaku i sistemi prevlaka za spoljašnje površine drveta - Procjena otpornosti na udar prevlake na drvenoj podlozi MEST CEN/TS 16700:2019 (en)
503. Boje i lakovi - Određivanje zapreminske frakcije neisparljivih materija - Dio 2: Metoda kojom se sadržaj neisparljivih materija određuje u skladu sa ISO 3251 i kojom se gustina suvog filma određuje Arhimedovim principom pomoću ploče za ispitivanje sa prevlakom MEST EN ISO 3233-2:2019 (en)
504. Boje i lakovi - Određivanje zapreminske frakcije neisparljivih materija - Dio 3: Određivanje izračunavanjem na osnovu sadržaja neisparljivih materija određenog u skladu sa ISO 3251, gustine materijala za prevlaku i gustine rastvarača u materijalu za prevlaku MEST EN ISO 3233-3:2019 (en)
505. Boje i lakovi - Ocjena emisije supstanci iz prevlaka u vazduh u zatvorenom prostoru - Uzimanje uzoraka, kondicioniranje i ispitivanje MEST EN 16402:2019 (en)
506. Boje i lakovi - Reaktivne prevlake za zaštitu metalnih podloga od požara - Definicije, zahtjevi, karakteristike i označavanje MEST EN 16623:2019 (en)
507. Boje i lakovi - Standardne ploče za ispitivanje MEST EN ISO 1514:2019 (en)
508. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 10: Određivanje gustine - Metoda sa piknometrom MEST EN ISO 787-10:2019 (en)
509. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 21: Poređenje toplotne stabilnosti pigmenata primjenom grijanja MEST EN ISO 787-21:2019 (en)
510. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 18: Određivanje ostatka na situ - Postupak mehaničkim spiranjem MEST EN ISO 787-18:2019 (en)
511. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 17: Poređenje

- moći posvjetljivanja bijelih pigmenata MEST EN ISO 787-17:2019 (en)
512. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 16: Određivanje relativne moći bojenja (ili vrijednosti ekvivalentnog obojenja) i degradacije (smanjenje jačine) boje obojenih pigmenata - Vizuelna metoda poređenja MEST EN ISO 787-16:2019 (en)
513. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 22: Poređenje otpornosti pigmenata na „krvarenje” MEST EN ISO 787-22:2019 (en)
514. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 1: Poređenje boje pigmenata MEST EN ISO 787-1:2019 (en)
515. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 23: Određivanje gustine (uz upotrebu centrifuge za uklanjanje zarobljenog vazduha) MEST EN ISO 787-23:2019 (en)
516. Boje - Određivanje rastvorljivosti u organskim rastvaračima - Gravimetrijska i fotometrijska metoda MEST EN ISO 7579:2019 (en)
517. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 15: Upoređivanje otpornosti prema svjetlosti obojenih pigmenata sličnih tipova MEST EN ISO 787-15:2019 (en)
518. Pigmenti titan-dioksida za boje - Dio 1: Specifikacije i metode ispitivanja MEST EN ISO 591-1:2019 (en)
519. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 8: Određivanje materija rastvorljivih u vodi - Metoda ekstrakcije na hladno MEST EN ISO 787-8:2019 (en)
520. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 4: Određivanje kisjelosti ili baznosti vodenog ekstrakta MEST EN ISO 787-4:2019 (en)
521. Pigmenti cinka u prahu za boje - Specifikacije i metode ispitivanja MEST EN ISO 3549:2019 (en)
522. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 5: Određivanje upijanja ulja MEST EN ISO 787-5:2019 (en)
523. Pigmenti i punioci - Metode za ocjenjivanje disperzionih karakteristika - Dio 1: Ocjenjivanje na osnovu promjene moći bojenja obojenih pigmenata MEST EN ISO 8781-1:2019 (en)
524. Pigmenti i punioci - Metode za ocjenjivanje disperzionih karakteristika - Dio 2: Ocjenjivanje na osnovu promjene finoće mliva MEST EN ISO 8781-2:2019 (en)
525. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 19: Određivanje vodorastvornih nitrata (metoda sa salicilnom kisjelinom) MEST EN ISO 787-19:2019 (en)
526. Pigmenti i punioci - Metode za ocjenjivanje disperzionih karakteristika - Dio 3: Ocjenjivanje na osnovu promjene sjajnosti MEST EN ISO 8781-3:2019 (en)
527. Pigmenti oksida gvožđa - Specifikacije i metode ispitivanja MEST EN ISO 1248:2019/Cor.1:2019 (en)
528. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 24: Određivanje relativne moći bojenja obojenih pigmenata i relativne moći rasijanja bijelih pigmenata - Fotometrijske metode MEST EN ISO 787-24:2019 (en)
529. Pigmenti oksida gvožđa - Specifikacije i metode ispitivanja MEST EN ISO 1248:2019 (en)
530. Funkcionalni pigmenti i punioci za posebne primjene - Dio 2: Nanometarski titan-dioksid za zaštitu od sunca MEST EN ISO 18473-2:2019 (en)
531. Funkcionalni pigmenti i punioci za posebne primjene - Dio 1: Nanometarski kalcijum-karbonat za zaptivanje MEST EN ISO 18473-1:2019 (en)
532. Opšte metode za ispitivanje pigmenata i punilaca - Dio 11: Određivanje zbijene zapremine i prividne gustine posle zbijanja MEST EN ISO 787-11:2019 (en)
533. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću platina-kobalt skale MEST EN ISO 6271:2019 (en)
534. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću Gardnerove skale boja MEST EN ISO 4630:2019 (en)
535. Vezivna sredstva za boje i lakove - Određivanje temperature prelaska u staklasto stanje MEST EN ISO 16805:2019 (en)
536. Masne kisjeline talnog ulja za boje i lakove - Metode ispitivanja i karakteristične vrijednosti MEST EN ISO 8623:2019 (en)

GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VISOKOGRADNJA

537. Određivanje čvrstoće oslonaca za ispune - Metoda ispitivanja i zahtjevi ... MEST EN 17146:2019 (en)
538. Prozori i vrata - Standard za proizvod, tehničke karakteristike - Dio 2: Unutrašnja vrata za pješake MEST EN 14351-2:2019 (en)
539. Prozori i vrata - Propuštanje vazduha - Klasifikacija MEST EN 12207:2019 (en)
540. Industrijska, komercijalna i garažna vrata i kapije - Bezbjednost pri upotrebi vrata sa pogonskim mehanizmom - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 12453:2019 (en)
541. Prozori i vrata za pješake - Terminologija MEST EN 12519:2019 (en)
542. Metode ispitivanja zidanih konstrukcija - Dio 2: Određivanje čvrstoće na

- savijanje MEST EN 1052-2:2017/Cor.1:2019 (en)
543. Metode ispitivanja cementa - Dio 6: Određivanje finoće mliva MEST EN 196-6:2019 (en)
544. Metode ispitivanja cementa - Dio 11: Toplota hidratacije -
Kalorimetrijska metoda izoternog provođenja MEST EN 196-11:2019 (en)
545. Cement za zidanje - Ispitivanje obradivosti (kohezivnosti) MEST CEN/CR 13933:2019 (en)
546. Ocjenjivanje i verifikacija stalnosti svojstava (AVCP) agregata -
Ispitivanje tipa i fabrička kontrola proizvodnje MEST EN 16236:2019 (en)
547. Metode ispitivanja elemenata za zidanje - Dio 5: Određivanje sadržaja
aktivnih rastvorljivih soli u elementima za zidanje od gline MEST EN 772-5:2017/Cor.1:2019 (en)
548. Metode ispitivanja elemenata za zidanje - Dio 22: Određivanje otpornosti
na zamrzavanje/odmrzavanje elemenata za zidanje od gline MEST EN 772-22:2019 (en)
549. Program ispitivanja za validaciju standardizovanih metoda ispitivanja
prodora hlorida i karbonatizacije MEST CEN/TR 17172:2019 (en)
550. Mjerenje dubine karbonatizacije očvrslog betona MEST CEN/CR 12793:2019 (en)
551. Ispitivanje očvrslog betona - Dio 10: Određivanje otpornosti betona na
karbonatizaciju pri atmosferskim nivoima ugljen dioksida MEST EN 12390-10:2019 (en)
552. Obrada armiranog betona elektrohemijskom realkalizacijom i
izdvajanjem hlorida - Dio 2: Izdvajanje hlorida MEST CEN/TS 14038-2:2019 (en)
553. Ispitivanje očvrslog betona - Dio 14: Semiadijabatska metoda za
određivanje toplote oslobođene tokom procesa očvršćavanja betona MEST EN 12390-14:2019 (en)
554. Pregled važećih odredbi upotrijebljenih na licu mjesta u vezi sa
Evropskim standardom za beton i razvojnom praksom MEST CEN/TR 15868:2019 (en)
555. Vlakneno-cementne ploče i spojni dijelovi za pokrivanje - Specifikacija
proizvoda i metode ispitivanja MEST EN 492:2019 (en)
556. Vlakneno-cementne ravne ploče - Specifikacija za proizvod i metode
ispitivanja MEST EN 12467:2019 (en)
557. Termoizolacioni proizvodi za zgrade - Proizvodi od mineralne vune
(MW) oblikovani na licu mjesta od nevezanih punjenja - Dio 1:
Specifikacija proizvoda za nevezana punjenja prije ugradnje MEST EN 14064-1:2019 (en)
558. Termoizolacioni proizvodi za zgrade - Metode identifikacije i metode
ispitivanja jednokomponentnih adhezivnih PU pjena za spoljašnje
termoizolacione kompozitne sisteme (ETICS) MEST EN 17101:2019 (en)
559. Termoizolacioni proizvodi za upotrebu u građevinarstvu - Određivanje
otpornosti na udar spoljašnjih termoizolacionih kompozitnih sistema
(ETICS) MEST EN 13497:2019 (en)
560. Termoizolacioni proizvodi za građevinsku opremu i industrijske
instalacije - Određivanje dimenzija, pravouglosti i linearnosti prethodno
oblikovane izolacije za cijevi MEST EN 13467:2019 (en)
561. Boje i lakovi - Materijali za popunjavanje za unutrašnje i/ili spoljašnje
radove - Prilagođavanje evropskim standardima materijala za
popunjavanje MEST EN 16566:2019 (en)
562. Kotlovi za grijanje - Dio 2: Generatori toplote sa ventilatorskim
gorionicima - Posebni zahtjevi za generatore toplote sa raspršivanjem
tečnog goriva MEST EN 303-2:2019 (en)
563. Kotlovi za grijanje - Dio 1: Generatori toplote sa ventilatorskim
gorionicima - Termini i definicije, opšti zahtjevi, ispitivanja i
obilježavanje MEST EN 303-1:2019 (en)
564. Kotlovi za grijanje - Pravila za ispitivanje kotlova za grijanje sa
gorionicima sa raspršivanjem tečnog goriva MEST EN 304:2019 (en)
565. Bezbjednosni i upravljački uređaji za gorionike i aparate koji sagorijevaju
gas ili tečno gorivo - Upravljačke funkcije u elektronskim sistemima -
Funkcija upravljanja temperaturom MEST EN 16830:2019 (en)
566. Građevinski okovi - Okovi za prozore i prozorska vrata - Zahtjevi i
metode ispitivanja - Dio 6: Šarke sa promjenljivom geometrijom (sa ili
bez usporivača) MEST EN 13126-6:2019 (en)

GRAĐEVINARSTVO (niskogradnja i inženjerske konstrukcije)

567. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 12: Određivanje
osjetljivosti uzoraka bitumenskih mješavina na vodu MEST EN 12697-12:2019 (en)
568. Vruće nanijete mase za zaptivanje spojeva - Dio 8: Metoda ispitivanja za
određivanje promjene težine masa za zaptivanje otpornih na gorivo nakon

- potapanja u gorivo MEST EN 13880-8:2019 (en)
569. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 8: Određivanje karakteristika šupljina u uzorcima bitumenskih mješavina MEST EN 12697-8:2019 (en)
570. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 50: Otpornost na habanje MEST CEN/TS 12697-50:2019 (en)
571. Vruće nanijete mase za zaptivanje spojeva - Dio 13: Metoda ispitivanja za određivanje diskontinualnog istezanja (ispitivanje prijanjanja) MEST EN 13880-13:2019 (en)
572. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 5: Određivanje maksimalne gustine MEST EN 12697-5:2019 (en)
573. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 30: Priprema uzorka udarnim kompaktorom MEST EN 12697-30:2019 (en)
574. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 3: Izdvajanje bitumena: Rotacioni isparivač MEST EN 12697-3:2019 (en)
575. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 26: Krutost MEST EN 12697-26:2019 (en)
576. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja - Dio 24: Otpornost na zamor MEST EN 12697-24:2019 (en)
577. Vruće nanijete mase za zaptivanje spojeva - Dio 10: Metoda ispitivanja za određivanje adhezije i kohezije pri kontinualnom istezanju i sabijanju MEST EN 13880-10:2019 (en)
578. Nevezane mješavine - Specifikacije MEST EN 13285:2019 (en)

OPREMA ZA DOMAĆINSTVO, ODMOR I RAZONODA, SPORTOVI

579. Tekstilni proizvodi za djecu - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za štitnike od ograda dječijih kreveta MEST EN 16780:2019 (en)
580. Tekstilni proizvodi za djecu - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za dječije vreće za spavanje, za korišćenje u dječijim krevetima MEST EN 16781:2019 (en)
581. Tekstilni proizvodi za djecu - Bezbjednosni zahtjevi i metode ispitivanja za perjane pokrivače za dječije krevete - Dio 1: Perjani pokrivači (bez navlake za perjane pokrivače) MEST EN 16779-1:2019 (en)
582. Stomatologija - Paste za zube - Zahtjevi, metode ispitivanja i označavanje MEST EN ISO 11609:2019 (en)
583. Stomatologija - Integrisani konci za zube i držači MEST EN ISO 28158:2019 (en)
584. Stomatologija - Ručne četkice za zube - Opšti zahtjevi i metode ispitivanja - Izmjena 1 MEST EN ISO 20126:2014/A1:2019 (en)
585. Proizvodi za bebe i malu djecu - Dodaci za kupanje - Sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 17022:2019 (en)
586. Proizvodi za bebe i malu djecu - Kade za kupanje, stalci i nesamostalna pomagala za kupanje - Zahtjevi za bezbjednost i metode ispitivanja MEST EN 17072:2019 (en)
587. Proizvodi za bebe i malu djecu - Dječja prevozna sredstva sa točkovima - Dio 1: Kolica i korpe za kolica MEST EN 1888-1:2019 (en)
588. Proizvodi za bebe i malu djecu - Dječja prevozna sredstva sa točkovima - Dio 2: Dječija kolica za djecu od 15 kg do 22 kg MEST EN 1888-2:2019 (en)
589. Proizvodi za bebe i malu djecu - Kompletirana tumačenja standarda CEN/TC 252 u 2014. godini MEST CEN/TR 16411:2019 (en)
590. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 2: Materijali jezgra za sendvič konstrukciju, ugrađeni materijali MEST EN ISO 12215-2:2019 (en)

2. Crnogorski standardi iz tačke 1 ovog rješenja biće objavljeni u posebnom izdanju Instituta za standardizaciju Crne Gore.

Crnogorski standardi iz tačke 1. ovog rješenja koji uz svoju oznaku imaju (me) objavljeni su na crnogorskom jeziku, koji uz svoju oznaku imaju (en) objavljeni su na engleskom jeziku.

3. Ovo rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 17/590/19
Podgorica, 16.09.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

1313.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 1, člana 10 Zakona o standardizaciji («Sl.list CG», br.13/08) i člana 15 stav 1 tačka 5 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore («Službeni list RCG», broj 21/07), direktor Instituta za standardizaciju Crne Gore donosi

R J E Š E N J E **o povučenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima**

1. Povlače se sledeći crnogorski standardi i srodni dokumenti:

OPŠTE. TERMINOLOGIJA. STANDARDIZACIJA. DOKUMENTACIJA

1. Kapci, spoljašnje roletne, unutrašnje roletne - Terminologija, rečnik i definicije MEST EN 12216:2009 (en, fr, de)
2. Tehnički crteži - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda - Dio 2: Izometrijsko prikazivanje MEST EN ISO 6412-2:2015 (me)
3. Tehnički crteži - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda - Dio 1: Opšta pravila i ortogonalno prikazivanje MEST EN ISO 6412-1:2015 (me)
4. Tehnička dokumentacija proizvoda - Organizacija i imenovanje slojeva za CAD - Dio 1: Pregled i principi MEST EN ISO 13567-1:2011 (en)

SOCIOLOGIJA. USLUGE. ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE KOMPANIJOM. ADMINISTRACIJA. TRANSPORT

5. Sistemi menadžmenta kvalitetom - Smjernice za primjenu ISO 9001:2015 MEST ISO/TS 9002:2018 (en)

MATEMATIKA. PRIRODNE NAUKE

6. Sterilizacija medicinskih sredstava - Mikrobiološke metode - Dio 1: Određivanje populacije mikroorganizama na proizvodima MEST EN ISO 11737-1:2011/Cor.1:2011 (en)
7. Sterilizacija medicinskih sredstava - Mikrobiološke metode - Dio 1: Određivanje populacije mikroorganizama na proizvodima MEST EN ISO 11737-1:2011 (en)

TEHNOLOGIJA ZAŠTITE ZDRAVLJA

8. Spojnice malog prečnika za tečnosti i gasove koji se koriste u zdravstvenoj zaštiti - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN ISO 80369-1:2015 (en)
9. Sistemi za spasavanje - Transport inkubatora - Dio 1: Uslovi povezivanja MEST EN 13976-1:2011 (en)
10. Sistemi za spasavanje - Transport inkubatora - Dio 2: Zahtjevi za sisteme MEST EN 13976-2:2011 (en)
11. Sterilni uretralni kateteri za jednokratnu upotrebu MEST EN 1616:2012 (en)
12. Sterilni drenažni kateteri za jednokratnu upotrebu, sa pomoćnim priborom MEST EN 1617:2012 (en)
13. Sterilni potkožni špricevi za jednokratnu upotrebu - Dio 1: Špricevi za ručnu upotrebu MEST EN ISO 7886-1:2012 (en)
14. Implantati za hirurgiju - Metalni materijali - Dio 2 : Titanijum bez primjesa MEST EN ISO 5832-2:2013 (en)
15. Kardiovaskularni implantati i ekstrakorporalni sistemi - Ekstrakorporalna cirkulacija za hemodijalizatore, hemodijafiltere i hemofiltere MEST EN ISO 8638:2015 (en)
16. Stomatologija - Krunica na bazi polimera i materijali za most MEST EN ISO 10477:2010 (en)
17. Stomatologija - Mekani materijali za podlaganje zubnih proteza koje se skidaju - Dio 1: Materijali za kratkotrajnu upotrebu MEST EN ISO 10139-1:2010 (en)
18. Stomatologija - Cementi na bazi vode - Dio 2: Cementi koji sadrže smole MEST EN ISO 9917-2:2011 (en)
19. Stomatologija - Mekani materijali za podlaganje zubnih proteza koje se skidaju - Dio 1: Materijali za kratkotrajnu upotrebu MEST EN ISO 10139-1:2010/Cor.1:2010 (en)
20. Stomatologija - Kapsule amalgama MEST EN ISO 13897:2010 (en)

21. Stomatologija - Amalgamska plomba MEST EN ISO 24234:2016 (en)
22. Stomatologija - Lasersko spajanje MEST EN ISO 28319:2013 (en)
23. Stomatologija - Biokompatibilnost medicinskih sredstava u stomatologiji MEST EN ISO 7405:2017 (en)
24. Stomatologija - Biokompatibilnost medicinskih sredstava u stomatologiji - Izmjena 1: Pozitivna kontrola materijala MEST EN ISO 7405:2017/A1:2017 (en)
25. Stomatološka oprema - Stomatološka stolica za pacijenta MEST EN ISO 6875:2012 (en)
26. Stomatologija - Aktivatori polimerizacije MEST EN ISO 10650:2017 (en)
27. Stomatološki amalgamatori MEST EN ISO 7488:2010 (en)
28. Stomatologija - Stomatološke jedinice - Dio 1: Opšti zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN ISO 7494-1:2012 (en)
29. Stomatološka oprema - Sistemi usisavanja velike i srednje zapremine MEST EN ISO 10637:2013 (en)
30. Stomatološke sonde MEST EN ISO 7492:2010 (en)
31. Stomatologija - Nasadni instrumenti i motori MEST EN ISO 14457:2013 (en)
32. Stomatologija - Špricevi za višekratnu upotrebu za intraligamentne injekcije MEST EN ISO 21533:2014 (en)
33. Aseptično procesiranje medicinskih proizvoda - Dio 2: Filtracija MEST EN ISO 13408-2:2012 (en)
34. Sterilizacija medicinskih sredstava - Informacija koju obezbjeđuje proizvođač prilikom procesa restilizacije medicinskih sredstava MEST EN ISO 17664:2011 (en)
35. Mali parni sterilizatori MEST EN 13060:2016 (en)
36. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 8: Kontejneri za višekratnu upotrebu kod parnih sterilizatora usaglašeni sa EN 285 - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-8:2010 (en)
37. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 10: Ljepljivi netkani materijali od poliolefina - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-10:2010 (en)
38. Ambalaža za završno sterilisana medicinska sredstva - Dio 9: Neobloženi netkani materijali od poliolefina - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 868-9:2010 (en)
39. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 11: Ispitivanja systemske toksičnosti MEST EN ISO 10993-11:2011 (en)
40. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 16: Koncept toksikokinetičke studije o degradacionim produktima i ekstrahovanim primjesama MEST EN ISO 10993-16:2011 (en)
41. Biološko vrednovanje medicinskih sredstava - Dio 4: Izbor ispitivanja za interakciju sa krvlju MEST EN ISO 10993-4:2011 (en)

ŽIVOTNA SREDINA. ZAŠTITA ZDRAVLJA. BEZBJEDNOST

42. Proizvodi na biološkoj osnovi - Smjernice za popis životnog ciklusa (LCI) za fazu kraja životnog vijeka METI CEN/TR 16957:2017 (en)
43. Mulj, tretirani biootpad i zemljište - Određivanje klijavosti sjemena biljaka i propagula METI TS CEN/TS 16201:2016 (en)
44. Mulj, tretirani biootpad i zemljište - Određivanje nečistoća i kamena METI TS CEN/TS 16202:2016 (en)
45. Vazduh na radnom mjestu - Smjernice za procjenjivanje izloženosti hemijskim agensima inhalacijom radi poređenja sa graničnim vrijednostima i mjernu strategiju MEST EN 689:2016 (en)
46. Uređaji za sprječavanje zagađenja vode za piće povratnim tokom - Vazdušni prekid sa prelivom koji nije kružni (neograničen) - Familija A - Tip B MEST EN 13077:2014 (en)
47. Bezbjednost mašina - Primjena zaštitne opreme kojom se otkriva prisustvo osoba METI TS CLC/TS 62046:2017 (en)
48. Sistemi za detekciju požara i protivpožarni alarmi - Dio 7: Detektori dima - Tačkasti detektori koji rade na principu rasipanja svjetlosti, propuštanja svjetlosti ili jonizacije MEST EN 54-7:2010 (en)
49. Sistemi za detekciju požara i požarni alarmni sistemi - Dio 5: Detektori toplote - Tačkasti detektori MEST EN 54-5:2012 (me)
50. Tekstil - Procedura pranja tekstilnih površina u domaćinstvu prije

- ispitivanja zapaljivosti MEST EN ISO 12138:2016 (en)
51. Lična zaštitna oprema za oči - Štitnici i viziri za šljemove vatrogasaca i industrijski sigurnosni šljemovi visokih performansi, koje koriste vatrogasci i službe hitne pomoći MEST EN 14458:2009 (en)
52. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Izolacioni aparat sa plućnim automatom i dovodom komprimovanog vazduha pomoću crijeva - Dio 1: Aparat sa punom maskom - Zahtjevi, ispitivanja, označavanje MEST EN 14593-1:2017 (me)
53. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Izolacioni aparat sa stalnim dovodom komprimovanog vazduha - Zahtjevi, ispitivanje, označavanje MEST EN 14594:2017 (me)
54. Oprema za zaštitu organa za disanje - Ventili za gasni cilindar - Dio 1: Veze sa navojem za postavljanje priključka MEST EN 144-1:2008 (en)
55. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Navoaji za maske - Dio 1: Standardni spoj sa navojem MEST EN 148-1:2008 (en)
56. Sredstva za zaštitu organa za disanje - Ventili za gasni cilindar - Dio 2: Izlazni spojevi MEST EN 144-2:2008 (en)
57. Zaštitne rukavice protiv mehaničkih rizika MEST EN 388:2017 (en)
58. Obuća za zaštitu od hemikalija - Dio 3: Zahtjevi za obuću vrlo otpornu na hemikalije pod laboratorijskim uslovima MEST EN 13832-3:2009 (en)
59. Obuća za zaštitu od hemikalija - Dio 2: Zahtjevi za obuću otpornu na hemikalije pod laboratorijskim uslovima MEST EN 13832-2:2009 (en)
60. Lična zaštitna oprema protiv padova sa visine - Sistemi za zaustavljanje pada MEST EN 363:2008(en)
61. Oprema za ličnu zaštitu za radno pozicioniranje i prevenciju pada sa visine - Opasači za radno pozicioniranje i zadržavanje i užad za radno pozicioniranje MEST EN 358:2008 (en)
62. Bezbjednost mašina - Djelovi sistema za upravljanje koji se odnose na bezbjednost - Dio 1: Opšti principi za projektovanje MEST EN ISO 13849-1:2011/Cor.1:2011 (en, fr, de)

METROLOGIJA I MJERENJE. FIZIČKE POJAVE

63. Metali zaštićeni "coil coated" metodom - Dio 15: Metamerizam MEST EN 13523-15:2009 (en)
64. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti, toplotne pumpe i sušači vazduha za hlađenje i grijanje prostora sa kompresorima na električni pogon - Mjerenje buke nastale strujanjem vazduha - Određivanje nivoa zvučne snage MEST EN 12102:2015 (en)
65. Metali zaštićeni "coil coated" metodom - Metode ispitivanja - Dio 23: Stabilnost boje u vlažnoj atmosferi koja sadrži sumpor dioksid MEST EN 13523-23:2009 (en)
66. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću Gardnerove skale boja - Dio 1: Vizuelna metoda MEST EN ISO 4630-1:2015 (en)
67. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću Gardnerove skale boja - Dio 2: Spektrofotometrijska metoda MEST EN ISO 4630-2:2015 (en)
68. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću skale platina-kobalt - Dio 1: Vizuelna metoda MEST EN ISO 6271-1:2015 (en)
69. Bistre tečnosti - Procjenjivanje boje pomoću skale platina-kobalt - Dio 2: Spektrofotometrijska metoda MEST EN ISO 6271-2:2015 (en)

MAŠINE I MAŠINSKI ELEMENTI ZA OPŠTU UPOTREBU

70. Tehnički crteži - Predstavljanje dužina i izrečkanosti MEST EN ISO 6413:2015 (en)

PNEUMATSKI HIDRAULIČKI SISTEMI I KOMPONENTE ZA OPŠTU UPOTREBU

71. Tehnički crteži - Uprošćeno prikazivanje cjevovoda - Dio 3: Granične konture ventilacionih i drenažnih cjevovoda MEST EN ISO 6412-3:2015 (me)
72. Gumena i plastična crijeva i crijeva sa priključcima ojačana žicom - Hidraulično impulsno ispitivanje sa savijanjem MEST EN ISO 6802:2016 (en)
73. Plastična crijeva i crijeva sa priključcima - Tip ojačan tekstilom za hidraulične primjene - Specifikacija MEST EN ISO 3949:2017 (en)

74. Boce za gas - Bešavne čelične boce za ponovno punjenje - Ispitivanje akustične emisije (AT) za peroidičnu provjeru MEST EN ISO 16148:2011 (en)

PROIZVODNO INŽENJERSTVO

75. Zavarivanje - Preporuke za zavarivanje metalnih materijala - Dio 8: Zavarivanje livenog gvožđa MEST EN 1011-8:2014 (en)
76. Ispitivanje zavarenih spojeva termoplastičnih poluproizvoda - Dio 4: Ispitivanje ljuštenjem MEST EN 12814-4:2018 (en)
77. Toplo prskanje - Predobrada površine metalnih djelova i komponenti za toplo prskanje MEST EN 13507:2014 (en)
78. Termičko raspršivanje - Kontrolisanje prihvatljivosti opreme za termičko raspršivanje - Dio 5: Raspršivanje plazmom u komorama MEST EN 1395-5:2014 (en)
79. Termičko raspršivanje - Određivanje efikasnosti nanošenja pri termičkom raspršivanju MEST EN ISO 17836:2015 (en)
80. Termičko raspršivanje - Uslovi za prihvatljivost (kvalifikacija) izvršilaca za termičko raspršivanje MEST EN ISO 14918:2015 (en)
81. Industrijska primjena praškastih organskih prevlaka na vruće pocinčane prevlake ili šerardizirane čelične proizvode (dupleks sistemi) - Specifikacije, preporuke i uputstva MEST EN 15773:2014 (en)

PRETVARANJE I PRENOS ENERGIJE I TOPLOTE

82. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Dio 3: Metode ispitivanja MEST EN 14511-3:2015 (en)
83. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Dio 2: Uslovi za ispitivanje MEST EN 14511-2:2015 (en)
84. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Ispitivanje i ocjena pod uslovima djelimičnog opterećenja i proračun sezonskih performansi MEST EN 14825:2017 (en)
85. Uređaji za klimatizaciju, sistemi za hlađenje tečnosti i toplotne pumpe za grijanje i hlađenje prostora sa kompresorima na električni pogon - Dio 4: Radni zahtjevi, označavanje i uputstva MEST EN 14511-4:2015 (en)

ELEKTROENERGETIKA

86. Energetske performanse upravljačkog uređaja za sijalicu – Dio 1: Upravljački uređaj za fluorescentne sijalice – Metoda mjerenja za određivanje ukupne ulazne snage kola upravljačkog uređaja i efikasnosti upravljačkog uređaja MEST EN 62442-1:2013/A11:2018 (en)
87. Energetske performanse za upravljački uređaj za sijalicu - Dio 3: Upravljački uređaj za halogene sijalice i module sa svjetlećim diodama - Metoda mjerenja radi određivanja efikasnosti upravljačkog uređaja MEST EN 62442-3:2015 (en, fr)
88. Energetske performanse upravljačkog uređaja za sijalicu - Dio 1: Upravljački uređaj za fluorescentne sijalice - Metoda mjerenja za određivanje ukupne ulazne snage kola upravljačkog uređaja i efikasnosti upravljačkog uređaja MEST EN 62442-1:2013 (en, fr)
89. Energetske performanse za upravljački uređaj za sijalicu - Dio 3: Upravljački uređaj za halogene sijalice i module sa svjetlećim diodama - Metoda mjerenja radi određivanja efikasnosti upravljačkog uređaja MEST EN 62442-3:2015/A11:2018 (en)
90. Utični pribor za uređaje za domaćinstvo i slične opšte namjene - Dio 1: Opšti zahtjevi MEST EN 60320-1:2008 (en)

ELEKTRONIKA

91. Duplekseri sa površinskim akustičnim talasima (SAW) i zapreminskim akustičnim talasima (BAW) ocijenjenog kvaliteta – Dio 2: Smjernice za upotrebu MEST EN 62604-2:2013 (en, fr)
92. Serijski kondenzatori za energetske sisteme - Dio 1: Opšti dio MEST EN 60143-1:2008 (en)
93. Direktno zagrijavani termistori sa negativnim temperaturnim koeficijentom - Dio 1: Generička specifikacija MEST EN 60539-1:2013 (en)

BRODOGRADNJA I PLOVNE KONSTRUKCIJE

94. Mala plovila - Navigaciona svijetla - Instalacije, postavljanje i vidljivost MEST EN ISO 16180:2015 (en)
95. Mala plovila - Ventili i ispusti za vodu u trupu plovila - Dio 2: Nemetalni MEST EN ISO 9093-2:2008 (en)
96. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 2: Materijali jezgra za sendvič konstrukciju, ugrađeni materijali MEST EN ISO 12215-2:2008 (en)
97. Mala plovila - Lična plovila - Zahtjevi za konstrukciju i instalaciju sistema MEST EN ISO 13590:2008 (en)
98. Čamci na naduvavanje - Dio 3: Čamci dužine trupa manje od 8 m sa snagom motora od 15 kW i većom MEST EN ISO 6185-3:2016 (en)
99. Mala plovila - Sistemi za prikupljanje sanitarnog otpada MEST EN ISO 8099:2008 (en)
100. Mala plovila - Elektromotorne pumpe na jednosmjernu struju za ispušavanje prljavštine MEST EN ISO 8849:2008 (en)
101. Mala plovila - Sprječavanje pada čovjeka u vodu i spašavanje - Izmjena 1 MEST EN ISO 15085:2015/A1:2015 (en)
102. Čamci na naduvavanje - Dio 1: Čamci sa maksimalnom snagom motora do 4,5 kW MEST EN ISO 6185-1:2008 (en)
103. Mala plovila - Ugradni dizel motori - Komponente sistema goriva i elektrouređaja - Izmjena 1 MEST EN ISO 16147:2008/A1:2015 (en)
104. Čamci na naduvavanje - Dio 2: Čamci sa maksimalnom snagom motora između 4,5 kW i 15 kW MEST EN ISO 6185-2:2008 (en)
105. Mala plovila - Trajno ugrađeni rezervoari za benzin i dizel-goriva MEST EN ISO 21487:2015 (en)
106. Mala plovila - Vatrootporna crijeva za gorivo MEST EN ISO 7840:2016 (en)
107. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 6: Strukturne mjere i detalji MEST EN ISO 12215-6:2011 (en)
108. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 9: Izdanci na trupu jedrilica MEST EN ISO 12215-9:2015 (en)
109. Mala plovila - Trajno ugrađeni rezervoari za benzin i dizel-goriva - Izmjena 2 MEST EN ISO 21487:2015/A2:2017 (en)
110. Mala plovila - Ugradni dizel motori - Komponente sistema goriva i elektrouređaja MEST EN ISO 16147:2008 (en)
111. Čamci na naduvavanje - Dio 4: Čamci dužine trupa od 8 m do 24 m sa snagom motora od 15kW i većom MEST EN ISO 6185-4:2015 (en)
112. Mala plovila - Sistemi za ispušavanje otpadnih voda MEST EN ISO 15083:2008 (en)
113. Mala plovila - Trajno ugrađeni rezervoari za benzin i dizel-goriva - Izmjena 1 MEST EN ISO 21487:2015/A1:2017 (en)
114. Mala plovila - Osnovni podaci MEST EN ISO 8666:2017 (en)
115. Mala plovila - Sidrenje, vezivanje i vučenje - Čvrste tačke MEST EN ISO 15084:2008 (en)
116. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 1: Materijali: Termoreaktivne smole, armiranje staklenim vlaknima, referentni laminat MEST EN ISO 12215-1:2008 (en)
117. Mala plovila - Crijeva za gorivo neotporna na požar MEST EN ISO 8469:2016 (en)
118. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 3: Čelik, legure aluminijuma, drvo, drugi materijali MEST EN ISO 12215-3:2008 (en)
119. Mala plovila - Konstrukcija trupa i zahtijevane karakteristike - Dio 4: Proizvodni prostor i proizvodnja MEST EN ISO 12215-4:2008 (en)
120. Mala plovila - Zaštita od stavljanja u pogonski položaj MEST EN ISO 11547:2008 (en)

121. Mala plovila - Grafički simboli MEST EN ISO 11192:2011 (en)
122. Mala plovila - Zvuk koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon - Dio 1: Procedure mjerenja prilikom mimoilaženja MEST EN ISO 14509-1:2011 (en)
123. Mala plovila - Zvuk koji emituju rekreaciona plovila na motorni pogon - Dio 3: Procjene zvuka pomoću računanja i procedure mjerenja . MEST EN ISO 14509-3:2011 (en)
124. Mala plovila - Ventili i ispusti za vodu u trupu plovila - Dio 1: Metalni . MEST EN ISO 9093-1:2008 (en)

VAZDUHOPLOVSTVO I KOSMONAUTIKA

125. Vasijski inženjering - Verifikacija MEST EN 14725:2013 (en)
126. Standardi za vasijsko inženjerstvo - Politika i principi MEST EN 13292:2011 (en)
127. Standardi za vasijsko inženjerstvo - Funkcionalne analize MEST EN 14514:2013 (en)
128. Vasijsko inženjerstvo - Mehanički - Dio 7: Mehanički djelovi MEST EN 14607-7:2013 (en)
129. Obezbjedenje kvaliteta vasijskih proizvoda - Opšti zahtjevi - Dio 1: Politika i principi MEST EN 13291-1:2011 (en)

TEHNOLOGIJA TEKSTILA I TEHNOLOGIJA KOŽE

130. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza: Dio 7: Mješavine poliamidnih i određenih ostalih vlakana (metoda upotrebom mravlje kiseline) MEST EN ISO 1833-7:2013 (en)
131. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza - Dio 4: Mješavine određenih proteinskih i određenih drugih vlakana (metoda upotrebom hipohlorita) MEST EN ISO 1833-4:2013 (en)
132. Tekstil - Kvantitativna hemijska analiza - Dio 11: Mješavine celuloznih i poliesterskih vlakana (metoda upotrebom sumporne kiseline) MEST EN ISO 1833-11:2013 (en)
133. Tekstilne površine sa prevlakom od gume ili plastičnih masa - Određivanje zatezne čvrstoće i izduženja pri prekidu MEST EN ISO 1421:2016 (en)
134. Tekstil - Mjerenje permeabilnosti vodene pare kroz tekstil za svrhe kontrole kvaliteta MEST EN ISO 15496:2013 (en)
135. Tekstil - Metoda za ocjenjivanje izgleda odjeće i drugih finalnih tekstilnih proizvoda poslije pranja i sušenja u domaćinstvu MEST EN ISO 15487:2013 (en)
136. Tekstil - Postupci industrijskog pranja i oplemenjivanja za ispitivanje radne odjeće MEST EN ISO 15797:2013/Cor.1:2013 (en)
137. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 3: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi ugljovodonik kao rastvarač - Tehnička ispravka 1 MEST EN ISO 3175-3:2012/Cor.1:2012 (en)
138. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 4: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi simulirano vlažno čišćenje - Tehnička ispravka 1 MEST EN ISO 3175-4:2012/Cor.1:2012 (en)
139. Tekstil - Postupci industrijskog pranja i oplemenjivanja za ispitivanje radne odjeće MEST EN ISO 15797:2013 (en)
140. Tekstilne površine - Određivanje otpornosti tekstilnih površina prema prodoru vode - Ispitivanje hidrostatičkim pritiskom MEST EN 20811:2015 (me)
141. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 1: Određivanje performansi nakon čišćenja i finalne obrade MEST EN ISO 3175-1:2012 (en)
142. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 2: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi tetrahloreten MEST EN ISO 3175-2:2012 (en)
143. Tekstil - Određivanje otpornosti tekstilnih površina na habanje pomoću Martindalove metode - Dio 2: Određivanje oštećenja uzorka MEST EN ISO 12947-2:2013/Cor.1:2013 (en)
144. Tekstil - Određivanje otpornosti tekstilnih površina na habanje pomoću Martindalove metode - Dio 2: Određivanje oštećenja uzorka MEST EN ISO 12947-2:2013 (en)
145. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 4: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi simulirano vlažno čišćenje MEST EN ISO 3175-4:2012 (en)

146. Tekstil - Profesionalno održavanje, suvo i mokro čišćenje tekstilnih površina i odjevnih predmeta - Dio 3: Procedura za ispitivanje performansi kada se za čišćenje i finalnu obradu koristi ugljovodoničar kao rastvarač MEST EN ISO 3175-3:2012 (en)
147. Tekstilne površine sa prevlakom od gume ili plastične mase - Fizička i mehanička ispitivanja - Određivanje otpornosti prema savijanju metodom sa fleksometrom MEST EN ISO 32100:2013 (en)
148. Guma, vulkanizovana ili termoplastična - Gumene ploče i tekstilne površine sa prevlakom od gume - Određivanje brzine otpuštanja isparljivih tečnosti (gravimetrijski) MEST EN ISO 6179:2012 (en)
149. Vlaknasta užad - Polietilen visokog modula - 8-struka upletena užad, 12-struka upletena užad i užad sa oblogom MEST EN ISO 10325:2012 (en)

INDUSTRIJA ODJEĆE

150. Označavanje veličina odjeće - Dio 3: Mjere tijela i intervali MEST EN 13402-3:2016 (en)

POLJOPRIVREDA

151. Vještačka đubriva - Određivanje elemenata u tragovima - Određivanje arsena atomskom emisionom spektrometrijom sa induktivno spregnutom plazmom (ICP-AES) nakon rastvaranja carskom vodom MEST EN 16317:2016 (en)

HEMIJSKA TEHNOLOGIJA

152. Analiza gasa - Priprema kalibracionih gasnih smješa pomoću dinamičkih volumetrijskih metoda - Dio 7: Termički regulator masenog protoka MEST EN ISO 6145-7:2012 (en)
153. Hemikalije koje se koriste za prečišćavanje vode namijenjene za ljudsku upotrebu - Aluminijum-hlorid (monomer), aluminijum-hlorid-hidroksid (monomer) i aluminijum-hlorid-hidroksid-sulfat (monomer) MEST EN 881:2010 (me)
154. Hemikalije koje se koriste za prečišćavanje vode namijenjene za ljudsku upotrebu - Polialuminijum-hlorid-hidroksid i polialuminijum-hlorid-hidroksid-sulfat MEST EN 883:2010 (me)

METALURGIJA

155. Livarstvo - Liveno gvožđe sa kuglastim grafitom (nodularni liv) MEST EN 1563:2016 (en)

INDUSTRIJA STAKLA I INDUSTRIJA KERAMIKE

156. Građevinsko staklo - Izolaciono staklo - Dio 5: Vrednovanje usaglašenosti MEST EN 1279-5:2011 (en)
157. Građevinsko staklo - Staklo sa premazom - Dio 4: Vrednovanje usaglašenosti/Standard za proizvod MEST EN 1096-4:2009 (en)

INDUSTRIJA GUME I INDUSTRIJA PLASTIČNIH MASA

158. Plastika - Mašinska priprema uzoraka za ispitivanje MEST EN ISO 2818:2017 (en)
159. Određivanje krajnje aerobne biorazgradljivosti plastičnih materijala u vodenoj sredini - Metoda analize nastalog ugljen-dioksida MEST EN ISO 14852:2018 (en)
160. Plastika - Određivanje sadržaja vode MEST EN ISO 15512:2015 (en)
161. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 3: Određivanje temperature i entalpije topljenja i kristalizacije MEST EN ISO 11357-3:2015 (en)
162. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 6: Određivanje indukcijuskoga vremena oksidacije (izotermna OIT) i indukcijske temperature oksidacije (dinamička OIT) MEST EN ISO 11357-6:2015 (en)
163. Plastika - Diferencijalna skenirajuća kolorimetrija (DSC) - Dio 1: Opšti principi MEST EN ISO 11357-1:2015 (en)
164. Plastika - Ispitni uzorci MEST EN ISO 20753:2015 (en)

165. Plastika - Određivanje toplotne provodnosti i toplotne difuzivnosti -
Dio 4: Laserska impulsna metoda MEST EN ISO 22007-4:2015 (en)
166. Plastika - Određivanje toplotne provodnosti i toplotne difuzije -
Dio 1: Opšti principi MEST EN ISO 22007-1:2015 (en)
167. Plastika - Smole u tečnom stanju ili kao emulzije ili disperzije -
Određivanje prividne viskoznosti ispitnom metodom po Brukfildu MEST EN ISO 2555:2017 (en)
168. Plastika – Određivanje viskoznosti pomoću viskozimetra sa padajućom
kuglom – Dio 1: Metoda sa nagnutom cijevi MEST EN ISO 12058-1:2018 (en)
169. Plastika - Određivanje ponašanja pri puzanju - Dio 1: Puzanje pri
zatezanju - Amandman 1 MEST EN 899-1:2015/A1:2017 (en)
170. Određivanje krajnje aerobne biorazgradljivosti plastičnih materijala u
kontrolisanim uslovima kompostiranja - Metoda analize nastalog
ugljen-dioksida - Dio 2: Gravimetrijsko mjerenje nastalog ugljen-
dioksida pri ispitivanju laboratorijskih razmjera MEST EN ISO 14855-2:2018 (en)
171. Plastika - Pripremanje PVC pasta za ispitivanje - Metoda sa
planetarnom mješalicom MEST EN ISO 4612:2017 (en)
172. Plastika - Metode izlaganja sunčevom zračenju - Dio 3: Intenzivirano
izlaganje upotrebom koncentrisanog sunčevog zračenja MEST EN ISO 877-3:2015 (en)
173. Plastika - Određivanje ponašanja pri puzanju - Dio 1: Puzanje pri
zatezanju MEST EN ISO 899-1:2015 (en)
174. Plastika - Metode izlaganja laboratorijskim izvorima svjetlosti - Dio 3:
Fluorescentne UV lampe MEST EN ISO 4892-3:2015 (en)
175. Plastika - Nastajanje dima - Dio 2: Određivanje optičke gustine
ispitivanjem u jednokomornom aparatu MEST EN ISO 5659-2:2015 (en)
176. Kompoziti na bazi celuloznih materijala i termoplasta (obično nazvani
kompoziti drvo–plastika (WPC) ili kompoziti sa prirodnim vlaknima
(NFC)) - Dio 1: Metode ispitivanja za karakterizaciju smješa i
proizvoda MEST EN 15534-1:2015 (en)
177. Plastika - Injekciono presovanje uzoraka za ispitivanje od
termoplastičnih materijala - Dio 2: Mali uzorci u obliku šipke MEST EN ISO 294-2:2015 (en)
178. Plastika - Termoplastični poluproizvodi za mašinsku obradu -
Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN 15860:2018 (en)
179. Neplastificirani profili od polivinilhlorida (PVC-U) za izradu prozora i
vrata - Određivanje otpornosti na vještačko starenje MEST EN 513:2012 (me)
180. Neplastificirani profili od polivinilhlorida (PVC-U) za izradu prozora i
vrata - Određivanje čvrstoće zavarenih uglova i T-spojeva MEST EN 514:2013 (en)
181. Fleksibilni polimerni materijali sa ćelijama - Određivanje zaostale
pritisne deformacije MEST EN ISO 1856:2017 (en)
182. Savitljivi pjenasti polimerni materijali - Određivanje elastičnosti
metodom odskoka kuglice MEST EN ISO 8307:2018 (en)
183. Savitljivi pjenasti polimerni materijali - Određivanje čvrstoće cjepanja .. MEST EN ISO 8067:2018 (en)
184. Plastika – Folije i ploče – određivanje otpornosti na sljepljivanje MEST EN ISO 11502:2018 (en)
185. Plastika - Direktno presovane ploče od polietilena (PE-UHMW, PE-
HD) - Zahtjevi i metode ispitivanja MEST EN ISO 15527:2015 (en)
186. Plastične mase - Određivanje zateznih svojstava - Dio 3: Uslovi
ispitivanja za filmove i folije MEST EN ISO 527-3:2013 (en)
187. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom
(HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen
naziv: laminati) - Dio 2: Određivanje svojstava MEST EN 438-2:2017 (en)
188. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom
(HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen
naziv: laminati) - Dio 9: Klasifikacija i specifikacije alternativnog
jezgra laminata MEST EN 438-9:2017 (en)
189. Dekorativni višeslojni materijali izrađeni pod visokim pritiskom
(HPL) - Pločasti proizvodi na bazi termoreaktivnih smola (uobičajen
naziv: laminati) - Dio 8: Klasifikacija i specifikacije dizajniranih
laminata MEST EN 438-8:2013 (en)

190. Gumena i/ili plastična crijeva i crijeva sa priključcima za bezvazdušno rasprskavanje boje – Specifikacija MEST EN ISO 8028:2017 (en)
191. Neplastificirani profili od polivinilhlorida (PVC-U) za izradu prozora i vrata - Određivanje otpornosti na udar glavnih profila padajućom masom MEST EN 477:2012 (me)
192. Neplastificirani profili od polivinilhlorida (PVC-U) za izradu prozora i vrata - Izgled posle izlaganja na 150 °C - Metoda ispitivanja MEST EN 478:2012 (me)
193. Neplastificirani profili od polivinilhlorida (PVC-U) za izradu prozora i vrata - Određivanje toplotne reverzibilnosti MEST EN 479:2012 (me)
194. Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 2: Određivanje otpornosti na raslojavanje MEST EN 302-2:2014 (en)
195. Adhezivi za noseće drvene konstrukcije - Metode ispitivanja - Dio 3: Određivanje uticaja oštećenja drvenih vlakana kiselinom na zateznu čvrstoću u poprečnom pravcu pri cikličnim promjenama temperature i vlažnosti MEST EN 302-3:2014 (en)
196. Ljepila za konstrukcije - Određivanje roka trajanja višekomponentnih ljepila MEST EN 14022:2011 (en)

INDUSTRIJA BOJA

197. Boje i lakovi - Spektroskopija elektrohemijske impedanse (EIS) na uzorcima sa prevlakom visoke otpornosti - Dio 1: Termini i definicije ... MEST EN ISO 16773-1:2011 (en)
198. Boje i lakovi - Vrednovanje degradacije prevlaka - Označavanje količine i veličine nedostataka i intenziteta ravnomjernih promjena izgleda - Dio 10: Ocjenjivanje stepena končaste (filiform) korozije MEST EN ISO 4628-10:2011 (me)
199. Boje i lakovi - Određivanje gustine - Dio 1: Metoda sa piknometrom MEST EN ISO 2811-1:2015 (en)
200. Boje i lakovi - Vrednovanje degradacije prevlaka – Označavanje količine i veličine nedostataka i intenziteta ravnomjernih promjena izgleda - Dio 7: Ocjenjivanje stepena kredanja metodom pomoću somota MEST EN ISO 4628-7:2015 (en)
201. Boje i lakovi - Spektroskopija elektrohemijske impedanse (EIS) na uzorcima sa prevlakom visoke otpornosti - Dio 2: Sakupljanje podataka MEST EN ISO 16773-2:2011 (en)
202. Boje i lakovi - Standardne ploče za ispitivanje MEST EN ISO 1514:2010 (me)
203. Boje i lakovi - Ispitivanje prijanjanja otkidanjem MEST EN ISO 4624:2015 (en)
204. Masne kiseline talnog ulja za boje i lakove - Specifikacije i metode ispitivanja MEST EN ISO 8623:2015 (en)

GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VISOKOGRADNJA

205. Prozori i vrata - Propustljivost vazduha – Klasifikacija MEST EN 12207:2009 (en)
206. Industrijska, komercijalna i garažna vrata i kapije - Bezbjednost pri upotrebi vrata na električni pogon – Zahtjevi MEST EN 12453:2010 (en)
207. Prozori i vrata – Terminologija MEST EN 12519:2009 (en, fr, de)
208. Metode ispitivanja cementa - Dio 6: Određivanje finoće mliva MEST EN 196-6:2012 (me)
209. Metode ispitivanja elemenata za zidanje - Dio 22: Određivanje otpornosti na zamrzavanje/odmrzavanje elemenata za zidanje od gline .. MEST CEN/TS 772-22:2017 (me)
210. Ispitivanje očvrslog betona - Dio 10: Određivanje relativne otpornosti betona prema karbonizaciji METI TS CEN/TS 12390-10:2011 (en)
211. Vlakneno-cementne ravne ploče - Specifikacija za proizvod i metode ispitivanja MEST EN 12467:2013 (en)
212. Vlakneno-cementne ploče i spojni djelovi za pokrivanje - Specifikacija proizvoda i metode ispitivanja MEST EN 492:2013 (en)
213. Termoizolacioni proizvodi za građevinsku opremu i industrijske instalacije - Određivanje dimenzija, pravouglosti i linearnosti prethodno oblikovane cijevne izolacije MEST EN 13467:2012 (en)
214. Termoizolacioni proizvodi za upotrebu u građevinarstvu - Određivanje otpornosti na udar spoljašnjih termoizolacionih kompozitnih sistema (ETICS) MEST EN 13497:2011 (en)

215. Proizvodi za termoizolaciju zgrada - Nevezani proizvodi od mineralne vune (MW) oblikovani na licu mjesta - Dio 1: Specifikacija za nevezane proizvode prije ugradnje MEST EN 14064-1:2011 (en)
216. Kotlovi za grijanje - Dio 2: Generatori toplote sa ventilatorskim gorionicima - Posebni zahtjevi za generatore toplote sa raspršivanjem tečnog goriva MEST EN 303-2:2010 (me)
217. Kotlovi za grijanje – Pravila za ispitivanje kotlova za grijanje sa gorionicima sa raspršivanjem tečnog goriva MEST EN 304:2011/A1:2011 (en)
218. Kotlovi za grijanje – Pravila za ispitivanje kotlova za grijanje sa gorionicima sa raspršivanjem tečnog goriva MEST EN 304:2011/A2:2012 (en)
219. Građevinski okovi - Zahtjevi i metode ispitivanja za prozore i terasna vrata - Dio 6: Šarke sa promjenljivom geometrijom (sa ili bez kočenja trenjem) MEST EN 13126-6:2009 (en)
220. Eurokod 1 - Dejstva na konstrukcije - Dio 4: Silosi i rezervoari MEST EN 1991-4:2012 (en)

GRAĐEVINARSTVO (niskogradnja i inženjerske konstrukcije)

221. Vruće primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Dio 10: Metoda ispitivanja za određivanje adhezije i kohezije prateći kontinuitet istezanja i sabijanja MEST EN 13880-10:2012 (en)
222. Vruće primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Dio 8: Metoda ispitivanja za određivanje promjene u težini smjesa za zaptivanje spojeva otpornih na gorivo nakon potapanja u gorivo MEST EN 13880-8:2012 (en)
223. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 8: Određivanje karakteristika šupljina u bitumenskim uzorcima MEST EN 12697-8:2010 (en)
224. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 12: Određivanje osjetljivosti bitumenskih uzoraka na vodu MEST EN 12697-12:2010 (en)
225. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 5: Određivanje maksimalne gustine MEST EN 12697-5:2010 (en)
226. Nevezane mješavine – Specifikacije MEST EN 13285:2011 (en)
227. Vruće primijenjene smjese za zaptivanje spojeva - Dio 13: Metoda ispitivanja za određivanje diskontinuiranog istezanja (ispitivanje prijanjanja) MEST EN 13880-13:2012 (en)
228. Asfaltne mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 24: Otpornost na zamor MEST EN 12697-24:2013 (en)
229. Asfaltne mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 26: Krutost MEST EN 12697-26:2013 (en)
230. Asfaltne mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 30: Priprema uzorka udarnim kompaktorom MEST EN 12697-30:2013 (en)
231. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vruće miješanog asfalta - Dio 3: Izdvajanje bitumena: Rotacioni isparivač MEST EN 12697-3:2015 (en)
232. Bitumenske mješavine - Metode ispitivanja vrućih asfaltnih mješavina - Dio 5: Određivanje maksimalne gustine MEST EN 12697-5:2010/Cor.1:2014 (en)
233. Asfaltne mješavine - Metode ispitivanja - Dio 50: Otpornost na habanje ... METI TS CEN/TS 12697-50:2017 (en)

OPREMA ZA DOMAĆINSTVO, ODMOR I RAZONODA, SPORTOVI

234. Kotlovi za grijanje - Kondenzacioni kotlovi na lož ulje MEST EN 15034:2011/Cor.1:2011 (en, fr, de)
235. Kotlovi za grijanje - Kondenzacioni kotlovi na lož ulje MEST EN 15034:2011 (en)
236. Stomatologija - Integrisani držači zubne svile MEST EN ISO 28158:2013 (en)
237. Stomatologija - Paste za zube - Zahtjevi, metode ispitivanja i označavanje MEST EN ISO 11609:2011 (en)

2. Ovo rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 18/237/19
Podgorica, 16.09.2019. godine

v.d. Direktora Instituta za standardizaciju Crne Gore
Marko Šaranović, s.r.

1314.

Na osnovu člana 73 stav 2 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Službeni list RCG", broj 29/07, i „Službeni list CG", br. 32/11, 43/15, 37/17 i 17/18), Uprava za nekretnine donijela je

R J E Š E N J E **O POTVRĐIVANJU BAZE PODATAKA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA KO** **VOJNO SELO II**

1. Potvrđuje se baza podataka za KO Vojno Selo II.
2. Primjena baze podataka katastra nepokretnosti počinje od 16. septembra 2019. godine.
3. Katastarski operat za katastarsku opštinu, iz tačke 1 ovog rješenja, izrađen po Zakonu o premjeru i katastru zemljišta ("Službeni list SRCG," broj 37/74), prestaje da važi, a čuva se kod organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra nepokretnosti Opštine Plav do 16. septembra 2020. godine, nakon čega će se kao dokumentacija trajne vrijednosti arhivirati u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti.
4. Ovo rješenje će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 02-6742/2

Podgorica, 13.septembar 2019. godine

Direktor,
Dragan Kovačević, s.r.

1315.

Na osnovu člana 117 stav 3 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni list RCG”, br. 54/03, 39/04, 79/04, 14/07, 47/07 i „Službeni list CG”, br. 79/08, 7/10, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16, 55/16 i 11/9), a u vezi sa članom 12 Statuta Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore („Službeni list CG”, br. 34/09, 17/11, 31/14, 12/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. septembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E **O RAZRJEŠENJU ŠEST ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA FONDA** **PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA CRNE GORE**

1. Razrješavaju se dužnosti članovi Upravnog odbora Fonda penzijskog invalidskog osiguranja Crne Gore, zbog isteka mandata i to:

- Branko Vešović, predstavnik Saveza udruženja penzionera Crne Gore,
- Branislav Begovlć, predstavnik Unije poslodavaca Crne Gore,
- Tamara Ivković, predstavnica Ministarstva rada i socijalnog staranja,
- Dragan Đukanović, predstavnik Ministarstva rada i socijalnog staranja,
- Radisav Vulevlć, predstavnik Ministarstva rada i socijalnog staranja i
- Jovo Pajović, predstavnik Ministarstva rada i socijalnog staranja.

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3888/3

Podgorica, 12. septembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1316.

Na osnovu člana 117 stav 3 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni list RCG”, br. 54/03, 39/04, 79/04, 14/07, 47/07 i „Službeni list CG”, br. 79/08, 7/10, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16, 55/16 i 11/19) i člana 47 stav 3 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. septembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E **O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA I PET ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA** **FONDA PENZIJSKOG I** **INVALIDSKOG OSIGURANJA CRNE GORE**

1. Za predsjednika Upravnog odbora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, imenuje se Dragan Đukanović, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja.

2. Za članove Upravnog odbora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, imenuju se:

- Branko Vešović, na predlog Saveza udruženja penzionera Crne Gore,
- Radisav Vulević, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja,
- Tamara Ivković, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja,
- Šukrija Cikotić, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja i
- Rumica Kostić, na predlog Unije poslodavaca Crne Gore.

3. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3888/4

Podgorica, 12. septembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1317.

Na osnovu člana 7 stav 1 Uredbe o Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore („Službeni list CG”, br. 47/09, 30/12, 3/13, 26/13, 39/15, 19/17, 33/18, 39/18 i 62/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. septembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E N J E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNICE GENERALNOG SEKRETARA VLADE
CRNE GORE

Veri Mijatović, pomoćnici generalnog sekretara Vlade Crne Gore - rukovoditeljki Sektora za planiranje, koordinaciju i praćenje realizacije politika Vlade, prestaje mandat, zbog isteka mandata.

Broj: 07-3837/3

Podgorica, 12. septembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1318.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. septembra 2019. godine, donijela je

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNICE GENERALNOG SEKRETARA
VLADE CRNE GORE

Za v.d. pomoćnice generalnog sekretara Vlade Crne Gore - rukovoditeljke Sektora za planiranje, koordinaciju i praćenje realizacije politika Vlade, određuje se Vera Mijatović, do postavljenja pomoćnika generalnog sekretara Vlade Crne Gore - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-3838/3

Podgorica, 12. septembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1319.

Na osnovu člana 75 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama ("Sl. list CG", br. 11/15 i 28/15) i člana 70 Poslovnika Sudskog savjeta ("Sl. list CG", broj 61/15), odlučujući po javnom oglasu broj 01-4457/19-3. od 09.07.2019. godine, za izbor jednog sudije Višeg suda u Podgorici, Sudski savjet je na XIII sjednici, održanoj dana 16.09.2019. godine, donio

ODLUKU O IZBORU

I Za sudiju Višeg suda u Podgorici, u postupku napredovanja u sud višeg stepena, izabran je Zoran Radović, dosadašnji sudija Osnovnog suda u Podgorici.

II Sudija stupa na dužnost danom potpisivanja teksta zakletve.

Broj: 01-5640/19-10
Podgorica, 16.09.2019. godine

Predsjednik,
dr **Mladen Vukčević**, s.r.